वार्षिक प्रतिवेदन

आ.व. २०८०।०८१

प्रदेश सरकार
स्वास्थ्य मन्त्रालय
जिल्ला अस्पताल तेह्रथुम
कोशी प्रदेश, नेपाल

बिषय तालिका

खण्ड कः तेह्रथुम जिल्लाको परिचय

१. पृष्ठभूमि

२. नामाकरण

३. तेह्रथुम जिल्लाको नक्सा

४. भौगोलिक अवस्थिति, सिमाना तथा राजनैतिक, प्रशासनिक विभाजन

५. भौगोलिक स्वरूप

६. भू–क्षेत्र

७. जलवायु

८. जलभण्डार

९. प्रमुख व्यापारीक केन्द्र

१०. पर्यटकीय तथा धार्मिक स्थान

११. जनसंख्याको आकार

खण्ड खः तेह्रथुम जिल्ला अस्पतालको परिचय

१. पृष्ठभूमि

२. भौतिक पूर्वाधारको अवस्था

३. मानव संसाधन बिवरण

खण्ड गः उपचारात्मक सेवा कार्यक्रम

१. बाहिरंग सेवा

२. शल्यक्रिया सेवा

३. अन्तरंग सेवा

४. आकस्मिक सेवा

५. एआरभि (ARV) सेवा

६. मेडिकोलिगल सेवा

७. अन्य सेवाहरु

खण्ड घ: निदानात्मक सेवा कार्यक्रम

१. प्रयोगशाला सेवा
२. रेडियोलोजि सेवा
३. क्षयरोग तथा कुष्ठ रोग निदान
४. अन्य निदानात्मक सेवाहरु
५. रोकथाम तथा प्रर्वधनात्मक सेवाहरु

खण्ड ङ: फार्मेसी सेवा

खण्ड च: परिवार कल्याण कार्यक्रम

१। मात तथा नवशिशु कार्यक्रम
२. परिवार नियाजन सेवा
३. खोप सेवा
४. नवजात शिशु तथा बालरोगको एकृकित व्यवस्थापन कार्यक्रम
५. निशुल्क सुरक्षित गर्भपतन सेवा
६. पोषण कार्यक्रम

खण्ड छ: स्वास्थ्य क्षेत्र सुधार कार्यक्रम

१. सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम
२. एकद्धार संकट व्यवस्थापन केन्द्र (OCMC)

खण्ड ज: स्वास्थ्य विमा कार्यक्रम

१. कार्यक्रमको पृष्ठभूमि, परिचय तथा सेवाप्रदायक र सेवाग्राहीहरुलाई जानकारी
२. तेह्रथुम जिल्लाको समग्र स्वास्थ्य विमा कार्याक्रमको अवस्था

खण्ड झ: अस्पतालको आर्थिक अवस्था

१. पृष्ठभुमी
२. आ.ब. ०८०/०८१को अनुमानित आय व्यय विवरण
३. आ.व. ०८०।०८१ को वास्तविक आय व्यय विवरण
४. आ.व. ०८०।०८१ को वास्तविक आय व्यय विवरण

खण्ड ञः अस्पतालका वार्षिक कार्य योजना

१. आ.व. ०८०।८१ का वार्षिक कार्य योजनाहरुको कार्यन्वयनको अवस्था
२. आ.व. ०८१।८२ को वार्षिक कार्य योजना
३. अस्पतालका विद्यमान समस्याहरु

Hospital Indicators

अनुसुची १

अनुसुची २

अनुसुची ३

अनुसुची ४

अनुसुची ५

खण्ड क: तेह्रथुम जिल्लाको परिचय

लेखक

विक्रमलिम्बू,

सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी, जिल्ला प्रशासन कार्यालय, तेह्रथुम

१ .पृष्ठभूमि

तेह्रथुम जिल्ला एक सुन्दर, शान्त र क्षेत्रफलको हिसाबले नेपालको पाँचौ सानो जिल्ला हो। सानो क्षेत्रफल भएतापनि प्राकृतिक, सांस्कृतिक, धार्मिक तथा भौगोलिक विविधतायुक्त सम्पदाहरू रहेका छन्। विविध सम्पदाले युक्त पूर्वी जिल्ला तेह्रथुम प्रचार प्रसारको अभावमा राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रियरुपमा प्रख्यात हुनबाट विमुख भएको कारण यहाँका पृथक सम्पदाहरूलाई राष्ट्रिय अन्तर्राष्ट्रिय रूपमा प्रचार गरी पर्यटन क्षेत्रमा उल्लेख्य विकास गर्नु आजको आवश्यकता हो। तेह्रथुम मिलन स्मारिका मार्फत यस जिल्ला भित्रका मौलिक विशेषताहरू उजागर गर्दै सबै सामु तेह्रथुम जिल्लाको समग्र अवस्थाको जानकारी गराउने उद्‌देश्यका साथ विभिन्न महानुभावहरू तथा संस्था/निकायहरूबाट प्राप्त स्रोत सामग्रीहरू समावेश गरी विशेष धन्यवाद र कृतज्ञता सहित तेह्रथुम जिल्लाको चिनारी प्रस्तुत गरिएको छ।

२ .नामाकरण

वि.सं १९५२ मा सत्र थुम मध्ये मित्लुङ्ग पहाड , झलहरा, बेलहरा र पान्थर थुम धनकुटामा रही बाँकी आठराई, फेदाप, याङ्गरूप, पान्थर, ताप्लेजुङ्ग, मेवा खोला, मैवा खोला, तमोर खोला , पाँचखपन, दशमझिया, चैनपुर, सभा उत्तर र संखुवा उत्तर गरी तेह्र वटा थुमहरूको तिरो उठाउने गरी तेह्रथुम मालको स्थापना भएको थियो। नेपाल एकीकरण हुनु

अघि हालको तेह्रथुम जिल्लाको भू -भाग पल्लो किराँतलिम्बूवान राज्य अन्तर्गत पर्दथ्यो। काठमाडौँमा मल्ल राजाहरूको शासनकालको समयमा यस भेगमा "हाङ"को दर्जाबाट लिम्बूहरू राज्य गर्दथे। त्यसताका अरुण नदीको वारि पट्टी पल्लोकिराँतलिम्बूवानका १७ थुममा दश जना हाङहरू राज्य गर्दथे। नेपाल एकीकरण अभियानका क्रममा पल्लोकिराँतलिम्बूवान र गोरखा राज्य बीच लालमोहर सन्धी भएपश्चात् इ .स.१७७४ देखि केन्द्रीय नेतृत्वमा प्रशासित हुन थालेको उल्लेख भएको पाइन्छ। २०१८ सालमा नेपाललाई १४ अञ्चल, ७५ जिल्लामा विभाजन गरिएपछि यो जिल्ला एक जिल्लाका रूपमा हालसम्म अस्तित्वमा रहेको छ। तेह्र वटा थुमहरू मध्ये यस जिल्लामा आठराई, फेदाप, मैवा खोला र साबिक धनकुटा जिल्लामा रहेको छथर थुमको पूर्वी भागको क्षेत्र यस जिल्लामा कायम रही तिरो उठाउने माल अड्डा यसै जिल्लामा परेको हुँदा यस जिल्लाको नाम तेह्रथुम रहन गएको उल्लेख भएको पाइन्छ। यस क्षेत्रमा जम्मा १७ वटा थुमहरू थिए र ती थुमहरू मध्ये यहाँका राजाहरूले ४ वटा गुमाएर बाँकी रहेका १३ वटा थुमहरूका आधारमा यस जिल्लाको नाम तेह्रथुम रहन गएको हो भन्ने भनाई छ। नेपाली भाषामा थुम्को भन्नाले डाँडा वा ढिस्को भन्ने बुझिन्छ। यस जिल्लामा तीनजुरे पहाडका तीन वटा डाँडाहरूबाट गन्दै जाँदा थलाडॉडासम्म १३ वटा थुम्काहरू भएका कारण यसको नाम तेह्रथुम रहेको हुन सक्ने पनि भनाइ रहेको छ।

३ .तेह्रथुम जिल्लाको नक्सा

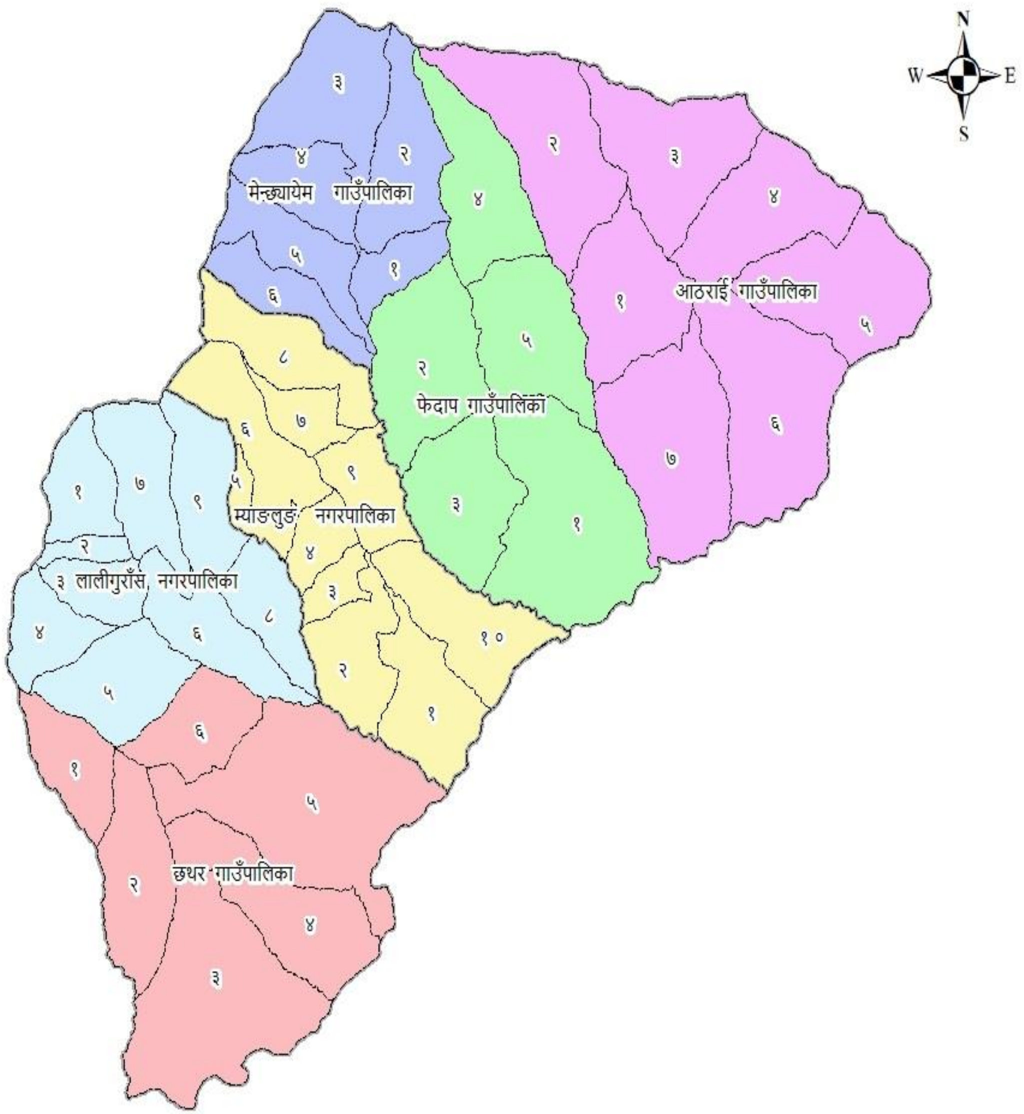

४. भौगोलिक अवस्थिति, सिमाना तथा राजनैतिक, प्रशासनिक विभाजन

भौगोलिक अवस्थिति अनुसार तेह्रथुम जिल्ला २६°६६'देखि २७°३०' उत्तरी अक्षांश र ८७°२५'देखि८७°४५'पूर्वीदेशान्तरभित्रपर्दछ।यसकोक्षेत्रफल६७९वर्गकिलोमिटरछ।योजिल्लाकोपूर्वतर्फताप्लेजुङ्गरपाँचथरजिल्ला, पश्चिमतर्फ धनकुटा जिल्ला, उत्तरतर्फ ताप्लेजुङ्ग र सङ्खुवासभा तथा दक्षिण तर्फ धनकुटा र पाँचथर जिल्लाहरू पर्दछन्। तेह्रथुम जिल्लालाई ४ गाउँपालिका र २ नगरपालिकामा विभाजन गरिएको छ भने संघीय संसदीय निर्वाचन क्षेत्र १ र प्रदेश संसदीय निर्वाचन क्षेत्र २ रहेका छन्। यो जिल्लाको सदरमुकाम म्याङ्लुङ बजारमा रहेको छ।

५. भौगोलिक स्वरूप

तेह्रथुम जिल्ला मध्यपहाडी प्रदेशमा अवस्थित छ। जिल्लाको सबै भाग मध्यपहाडी क्षेत्रमा पर्दछ। यो जिल्ला महाभारत पर्वत श्रृङ्खलाको उत्तरी भागमा रहेको छ। तमोर नदी तथा अन्य खोला किनारामा केही टार र बेँसी रहे पनि यो जिल्लाको अधिकांश भाग सामान्य भिरालो रहेको छ।

६. भू–क्षेत्र

नेपाल सरकार नापी विभागबाट सन् १९९५ मा प्रकाशित नक्सा अनुसार यस जिल्लाको भू-धरातलीय स्थिति समुद्र सतहबाट ३२२ मिटरदेखि ३०३४ क्षेत्र भित्र फैलिएको छ। सबैभन्दा उच्च स्थान लालीगुराँस नगरपालिकामा क्षेत्रमा रहेको छ भने सबै भन्दा होचो स्थान छथर गाउँपालिकाको पञ्चकन्याको त्रिवेणी क्षेत्र पर्दछ। यो जिल्लाको अधिकांश भू-भागको भिरालोपना करिब २०० देखि ३०० सम्म रहेको छ भने ३०० भन्दा बढी भिरालोपन भएको जमिनले जिल्लाको करिब एक तिहाइ क्षेत्रफल ओगटेको अनुमान छ।

७. जलवायु

जिल्लाको भू-धरातलीय स्वरूपमा विविधता भएको कारणले उचाइ अनुसार हावापानीमा विविधता पाइन्छ। जिल्लामा मनसुनी हावापानीको प्रभाव रहने गरेको छ। दक्षिण-पूर्वी मनसुनी वायुले यो जिल्लामा साधारणतः जेठदेखि असोज महिनासम्म पानी पर्दछ।कहिलेकाहीँ पश्चिमी वायुले पनि भारी वर्षा गराउने गरेको छ। पश्चिमी भेगबाट बहने जलवाष्पपूर्ण हावाले हिउँदका दिनहरूमा पनि केही वर्षा गराउँछ। यस जिल्लामा समष्टिगत रूपमा समशीतोष्ण प्रदेशीय र शीतोष्ण प्रदेशीय हावापानी पाइन्छ। जिल्लाका तीनजुरे मिल्के क्षेत्रमा सधैँ चिसो हावापानी पाइन्छ भने तमोरका तटीय क्षेत्रमा गर्मी याममा अत्यन्त गर्मी हुन्छ।

८. जलभण्डार

जल भण्डार वा जलश्रोतको हिसाबले तेह्रथुम जिल्लामा तमोर नदी, खोरुङ्गा, ताङमाया, इवा,कोया, लम्बु, पिगुवा,रुपा,हिउँदिया, फुगुवा र तेलिया लगायत अनेकौँ साना, ठुला खोलाहरू यो जिल्लामा प्रवाहित रहेका छन्।

९.प्रमुख व्यापारीक केन्द्र

यो जिल्ला व्यापारिक दृष्टिकोणले केन्द्रको रूपमा रहेको जिल्लाको रूपमा देखिँदैन। तथापि, जिल्लाका केही व्यापारिक केन्द्रहरू जस्तै म्याङ्लुङ बजार, जिरिखिम्ती, बसन्तपुर, शुक्रबारे, औंसीडाँडा, संक्रान्तीबजार प्रमुख हुन्। जिल्लामा कति थोक तथा खुद्रा पसल छन् भन्ने तथ्याङ्क र सूचनाको अभावमा यसको स्थिति विश्लेषण गर्न सकिएको छैन, तथापि तेह्रथुम जिल्ला उद्योग वाणिज्य संघबाट उपलब्ध गराइएको तथ्याङ्क अनुसार त्यस निकायमा दर्ता भएको तथ्याङ्कले केही मात्र सत्य स्थिति जनाउने अवस्था छ।

१०. पर्यटकीय तथा धार्मिक स्थान

तेह्रथुम जिल्लाका विभिन्न स्थानीय तहहरुमा अवस्थित पर्यटकीय तथा धार्मिक स्थलहरुको विवरणः

क .म्याङलुङ नगरपालिकामा रहेका पर्यटकीय तथा धार्मिक स्थलहरु

पाथीभरा मन्दिरःम्याङ्लुङ बजारभन्दा करिब १ कि.मि.को दुरीमा अग्लो स्थानमा अवस्थित यस मन्दिरमा विभिन्न समयमा पूजाआजा हुनुका साथै यसको परिसरबाट म्याङ्लुङ बजारको सुन्दर दृश्य स्पष्ट दर्शन गर्न सकिन्छ।

मेयङलुङ देवी मन्दिरः म्याङ्लुङ बजारको केन्द्रमा रहेको यस स्थानको छुट्टै ऐतिहासिक महत्त्व रहेको छ। किंवदन्ती अनुसार यस ठाउँमा बाटो हिँड्ने बटुवाहरू बेलुका बास बस्ने क्रममा खाना पकाउन ढुङ्गाको अगेना बनाएर खाना बनाउँदा मेयङलुङ देवीको प्रभावले चामल पानी हलचल भई पोखिएको र बटुवालाई रिस उठेपछी रिसले खुकुरीले अगेनाको ढुङ्गालाई हान्दा बिरालोको रूपमा देवी उत्पत्ति भएको भनाई छ। साथै देवीको अपमान गरी बटुवाहरू बाटो लागेको हुनाले केही पर बसपार्क नजिकै पुग्दा देवीले बाघको रूप धारण गरी बटुवाहरू मारिएको र आक्रोशको बेला नजिकै रहेको ढुङ्गामा चिथोरेको हुनाले त्यो बाघले चिथोरेको ठाउँमा समेत मन्दिर स्थापना गरिएको छ र बिरालो उत्पत्ति भएको ठाउँमा मेयङलुङ देवी मन्दिर स्थापना भएको भन्ने भनाई छ।

याकेकनेवा फुक्कु खुर्कुट्टे पार्कः म्याङ्लुङ बजार नजिकै नवनिर्मित यस पार्कको विशेष ऐतिहासिक महत्त्व रहेको छ। विगतमा यस ठाउँमा सिकार खेल्नको लागि स्थानीयहरू भिरको ढुङ्गामुनि ओडार बनाई बस्ने गर्दथे। यही भिरमा रहेको सिकारी बस्ने ओडारको नाममा याकेकनेवा फुक्कु खुर्कुट्टे पार्क नामाकरण गरिएको भन्ने भनाई रहेको छ। साथै पर्यटकीय आकर्षणको लागि यस पार्कबाट म्याङ्लुङ भ्यू पोइन्ट र पार्क सम्म पदमार्ग निर्माण गरिएको छ।

कर्माछ्योलिङ गुम्बाः म्याङ्लुङ नगरपालिका वडा नम्बर ७ मा अवस्थित यो गुम्बा बौद्ध धर्मावलम्बीहरूको साथसाथै अन्य धर्मावलम्बीहरूको समेत आस्थाको केन्द्र हो। विशेष गरी चैते र भोटेछापका गुरुङ समुदायहरूको उपस्थिति रहने यस स्थानमा वर्षेनी मेला समेत लाग्ने गर्दछ।

म्याङलुङ भ्यू पोइन्ट र पार्कःम्याङ्लुङ बजारभन्दा ३ कि.मि.को दुरीमा रहेको यो पार्क अग्लो स्थानमा रहेको हुनाले तेह्रथुम जिल्लाको मुख्य आकर्षण तिनजुरे डाँडा, छेले डाँडा, मेन्छ्यायेम डाँडा, पोक्लावाङ, जलजले, तमोर नदी र पाँचथरको फिदिम लगायत अन्य स्थानहरू समेत देख्न सकिने हुँदा अत्यन्तै रमणीय स्थलको रूपमा लिन सकिन्छ।

लुङ्तरङ झरना: म्याङ्लुङ नगरपालिका वडा नं .८ र ९ को सिमानामा रहेको यस झरना निकै आकर्षक रहेको छ। लुङतरङ खोलामा रहेको कारण यसको नाम लुङतरङ झरना रहेको हो। लिम्बू भाषामा लुङ भन्नाले ढुङ्गा र तरङ भन्नाले पुल हुन्छ। यस खोलाको विभिन्न स्थानहरूमा ढुङ्गाको पुल हाली आवतजावत गरिने हुनाले लुङतरङ खोला नाम भई झरनाको नाम पनि सोही बमोजिम रहेको मान्यता छ।

अन्य स्थलहरू:

- सिमिनाक्सी मन्दिर, जिरिखिम्ती
- शिव मन्दिर, जिरिखिम्ती
- च्याहाङमा देवी, कोबेक
- पेलेङ थेगु, पिप्ले
- रानीपोखरी(याङ्साहाङ्माल वरक्)पाटिगाउँ
- हाङसाम थेवा युक्ना, आम्देन
- खोरण्डे गुफा, जिरिखिम्ती

ख .लालीगुराँस नगरपालिकामा रहेका पर्यटकीय तथा धार्मिक स्थलहरु

सोल्मा चिया बगान:लालीगुराँस नगरपालिका वडा नं .८ मा अवस्थित यस चिया बगान निकै आकर्षक रहेको छ। करिब १३२ रोपनी मा फैलिएको यस चिया बगानको प्रवर्द्धन गर्न साथै जिल्ला भित्रका विभिन्न स्थानमा चिया तथा कफी खेती प्रवर्द्धन गर्न चिया तथा कफी विकास कार्यालय समेत रहेको छ।

धनरुपा पार्क लसुने:लालीगुराँस नगरपालिका वडा नं .७मा अवस्थित यो सुन्दर पार्क १० वर्षे जनयुद्धको क्रममा शहादत प्राप्त गरेका शहीदहरूको स्मृतिमा बनाइएको हो। यो पार्क आफैंमा आकर्षक हुनुको साथै यहाँबाट लसुने बजार, बसन्तपुर बजार लगायत अन्य सुन्दर ठाउँहरूको दृश्यावलोकन गर्न समेत पाइन्छ।

चोःलुङ पार्कः चोःलुङ पार्क तेह्रथुम जिल्लाकै सम्भवतः सबैभन्दा चर्चित र सुन्दर स्थान हो। लिम्बू भाषामा चोःलुङ भन्नाले शिर/प्रतिष्ठा भन्ने बुझिन्छ। लिम्बूहरूको जन्मदेखि मृत्यु सम्म हरेक संस्कार गर्दा अपनाइने विधिहरूको जानकारी प्राप्त हुने गरी तथा लिम्बू समुदायमा प्रयोग गरिने साधनहरूको समेत सङ्ग्रहालय बनाई पुरानो मौलिक लिम्बू घरको संरचना बनाएर कलात्मक रूपमा यो पार्कको निर्माण गरिएको छ। यस पार्कमा घुमघाम गरी रमाइलो गर्ने मानिसहरूको घुइँचो लाग्ने गर्दछ।

तिनजुरे-मिल्के-जलजले क्षेत्र: यस क्षेत्र लालीगुराँस नगरपालिका भित्र पर्दछ। गुराँस फुल्ने मौसममा धेरै प्रजातिका गुराँसहरूको संयोजनबाट अत्यन्तै आकर्षक दृश्य देखिनुको साथै यस क्षेत्रबाट मकालु, कञ्चनजङ्घा र कुम्भकर्ण हिमालको मनमोहक दृश्य देखिने भएकाले पर्यटकहरूको घुइँचो लाग्ने गर्दछ।

आर .आर .गार्डेन: लालीगुराँस नगरपालिका वडा नं .१ मा अवस्थित यो पृथक पार्क विशेष गरी लालीगुराँस र विभिन्न ढुङ्गाबाट बनेका संरचनाहरूबाट सुसज्जित पार्क हो। त्यसैले यसलाई Rhododendron and Rock (R.R) नामाकरण गरिएको हो। त्यसबाहेक सुन्दर पोखरी र अन्य मनोरञ्जनात्मक संरचनाले बनेको यो पार्कमा वनभोज खाने र रमाइलो गर्ने मानिसहरूको घुइँचो लाग्ने गर्दछ।

ग .फेदाप गाउँपालिकामा रहेका पर्यटकीय तथा धार्मिक स्थलहरु

ह्यात्रुङ झरना: साबिक ईसिबु र सम्दू हाल फेदाप गाउँपालिका वडा नं .४र ५ को सिमानामा रहेको ३६५मि .उचाइ भएको यो झरना नेपालको सबैभन्दा अग्लो झरनाको रूपमा परिचित रहेको छ। अग्लो पहराबाट हिंगुवा खोलाको पानी झर्ने यस झरनालाई प्रमुख पर्यटकीय गन्तव्य बनाउनका लागि विभिन्न प्रयासहरू भइरहेको छ।

मझौ गुफा: फेदाप गाउँपालिका वडा नम्बर २ मा अवस्थित यो गुफा तेह्रथुमको एक पर्यटकीय क्षेत्र हो। गुफाको साहसिक यात्राको अनुभव लिन चाहने महानुभावहरूको विशेष आकर्षणमा यो गुफा पनि रहेको छ।

चिजिलिङ पोखरी: फेदाप गाउँपालिका वडा नं .३मा रहेको यो पोखरी निकै आकर्षक रहेको छ। यो पोखरीको नाम लिम्बू भाषाबाट राखिएको पाइन्छ। लिम्बू भाषामा चिजि भनेको अलिअलि र लिङ भन्नाले पलाउँछ/उम्रिन्छ भन्ने हुन्छ। यस ठाउँमा अलिअलि पानी उम्रने हुनाले यस पोखरीको नाम चिजिलिङ पोखरी रहेको भन्ने भनाई छ। यो पोखरी नजिकैको डाँडाबाट आठराई गा.पा .र फेदाप गा.पा.का विभिन्न रमणीय स्थलहरूको समेत अवलोकन गर्न सकिन्छ।

घ .मेन्छ्यायेम गाउँपालिकामा रहेका पर्यटकीय तथा धार्मिक स्थलहरु

मेन्छ्यायेम डाँडा: तेह्रथुम जिल्लाको पर्यटकीय धरोहरको रूपमा रहेको यो डाँडाको छुट्टै ऐतिहासिक महत्त्व रहेको छ। लिम्बू भाषामा मेन्छ्या भन्नाले तरुनी र येप भन्नाले उभिएको भन्ने हुन्छ। झट्ट हेर्दा मान्छे जस्तै देखिने यो डाँडाको नाम मेन्छ्यायेपबाट अपभ्रंश हुँदै मेन्छ्यायेम भएको भन्ने भनाई छ।

गौखुरी गुफा: मेन्छ्यायेम गाउँपालिका वडा नं .५मा अवस्थित यो गुफा पुरानो चर्चित गुफा हो। सानो ढुङ्गाको चेपबाट छिर्ने र अर्को ठाउँमा निस्कने संरचना रहेको यस गुफामा जतिसुकै मोटाई भएपनि धर्मात्मा मान्छे मात्रै छिर्न सकिने र अधर्मी मानिस छिर्न नसक्ने विश्वास गरिन्छ। यस गुफाभित्र सुन्दर ढुङ्गाबाट बनेको गाईको आकृति भएको हुनाले गौखुरी नामाकरण भएको भन्ने भनाई छ। यस स्थानमा पुरानो ऐतिहासिक माघेनी मेला प्रत्येक वर्ष माघ १ गते लाग्ने गर्दछ।

बोक्सी मार्ने ढुङ्गाः एक ऐतिहासिक स्थलको रूपमा मेन्छ्यायेम गा.पा.को चर्चित ठाउँ हो बोक्सी मार्ने ढुङ्गा। तत्कालीन लिम्बू राजा तेनहाङले समाजमा जघन्य अपराध गर्ने व्यक्तिलाई यस ठाउँमा मृत्युदण्ड दिने गर्दथे। तसर्थ, न्याय निसाफ गर्ने ठाउँ भनेर यो ठाउँ अझै पनि चर्चित रहेको छ।

ङ .आठराई गाउँपालिकामा रहेका पर्यटकीय तथा धार्मिक स्थलहरु

आमा भ्यू टावर र पार्क:आफ्नो आमाको नाममा निर्मित भ्यू टावर र आसपासका रमाइलो ठाउँहरूलाई समेटेर बनाइएको आठराई गा.पा .वडा नं .२ खाम्लालुङमा अवस्थित यो पार्क तेह्रथुमको एक सुन्दर पार्क हो। पछिल्लो समयमा स्थानीय सरकारको अग्रसरतामा यो पार्कको प्रचार प्रसार र प्रवर्द्धनले गति लिएको पाइन्छ।

छातेढुङ्गाः ऐतिहासिक छातेढुङ्गा एक रमणीय स्थलको रूपमा रहेको छ। छाता जस्ता आकार प्रकारका ढुङ्गाहरूको संरचनाले बनेको यो पर्यटकीय ठाउँकै आधारमा तत्कालीन गा.वि.स.को नाम समेत छातेढुङ्गा रहेको थियो।

झाँक्री गुफा: आठराई गा.पा .वडा नं .२ मा अवस्थित झाँक्री गुफा लाई एक रमणीय स्थलको रूपमा लिन सकिन्छ। आमा भ्यू टावर र पार्क नजिकै रहेको यस गुफामा वनझाँक्री बस्ने गरेको हुँदा नाम पनि झाँक्री गुफा रहेको भन्ने भनाई छ।

रमिते शहीद स्मारक पार्क: १० वर्षे जनयुद्ध कालमा वीरगति प्राप्त गरेका शहीदहरूको सम्झनामा निर्मित यो पार्क एक सुन्दर पर्यटकीय गन्तव्यको रूपमा विकास भइरहेको छ। रमिते बगाले वन क्षेत्रमा अवस्थित यो पार्क आठराई गा.पा .वडा नं .३ मा रहेको छ।

च .छथर गाउँपालिकामा रहेका पर्यटकीय तथा धार्मिक स्थलहरु

मार्गा पोखरी: मार्गा पोखरी छथर गा.पा .वडा नं .१मा अवस्थित एक सुन्दर क्षेत्र हो। पछिल्लो समय पर्यटन प्रवर्द्धनको अवधारणा अनुरूप स्थानीय सरकार तथा स्थानीय नागरिकहरूको अग्रसरतामा यो पोखरीलाई पर्यटकीय स्थलको रूपमा विकास गर्न लागि परेको पाइन्छ।

चाङलुङ गुफा र पार्क: छथर गा.पा .वडा नं ६ सुदापमा अवस्थित यो गुफा एक अद्भुत संरचना रहेको छ। गुफाको फेदबाट छिरेर करिब १५० मि .हिँडेपछि टुप्पोमा निस्कन सकिने यो गुफा वरपर ढुङ्गै ढुङ्गाको चाङ रहेको छ। ढुङ्गै ढुङ्गाको चाङबाट यो संरचना बनेको हुनाले स्थानीय लिम्बू भाषामा यसलाई "चाङलुङ "अथवा "ढुङ्गै ढुङ्गाको चाङ " भएको गुफा भनिएको हो। गुफालाई थप आकर्षक बनाउन विभिन्न सौन्दर्यीकरण गर्नुका साथै बाघ र विभिन्न जनावरहरूको संरचना बनाई आकर्षक पार्क समेत निर्माण गरिएको छ।

११ .जनसंख्याको आकार

क. स्थानीय तह अनुसार तेह्रथुम जिल्लाको जनसंख्या

तेह्रथुम जिल्लामा जम्मा घर परिवार संख्या २१,८५७ रहेको छ भने जम्मा जनसंख्या ८८,७३१ रहेको छ जसमध्ये पुरुषको संख्या ४३,५८१ (४९.१२%) र महिलाको जनसंख्या ४५,१५० (५०.८८%) रहेको छ।

स्थानीय तह	२०६८		२०७८							
	परिवार संख्या	जम्मा जनसंख्या	परिवार संख्या	जम्मा जनसंख्या	पुरुष	महिला	परिवारको औषत आकार	लैङ्गिक अनुपात	जनसंख्या वृद्धीदर (%)	जनघनत्व
आठराई	4578	21747	4373	18156	8956	9200	4.15	97.35	-1.73	109
फेदाप	3804	17700	3662	15169	7481	7688	4.14	97.31	-1.48	137
मेन्छ्यायेम	1794	8078	1703	6678	3253	3425	3.92	94.98	-1.83	95
म्याङलुङ	4595	19659	4872	18750	9114	9636	3.85	94.58	-0.45	187
लालीगुराँस	3677	16934	3759	15329	7413	7916	4.08	93.65	-0.96	170
छथर	3636	16715	3476	14197	6931	7266	4.08	95.39	-1.57	106
संस्थागत	10	744	12	452	433	19				
जम्मा	**22094**	**101577**	**21857**	**88731**	**43581**	**45150**	**4.06**	**96.52**	**-1.3**	**131**

स्रोतः राष्ट्रिय जनगणना, २०७८

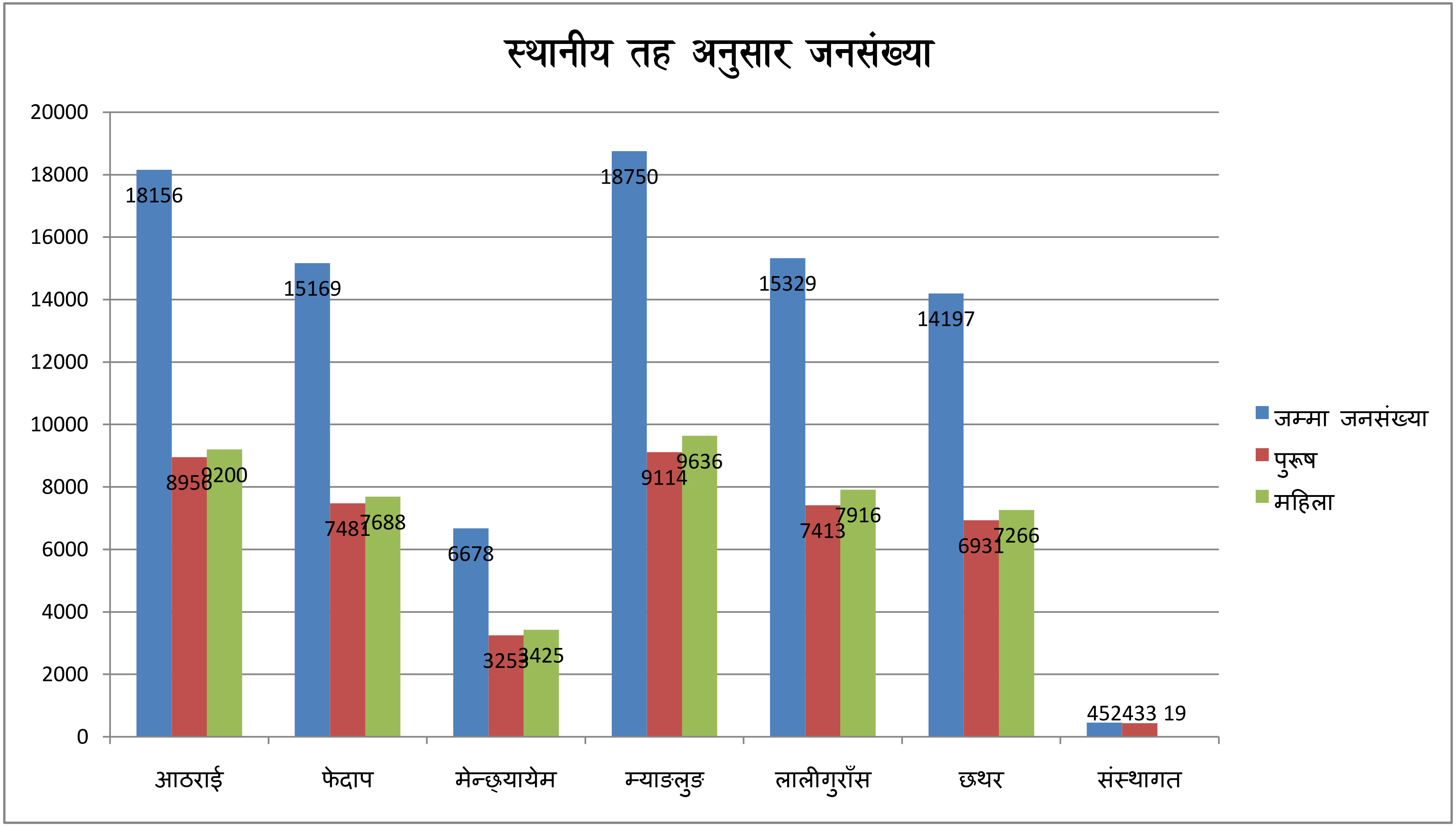

स्रोतः राष्ट्रिय जनगणना, २०७८

ख .स्थानीय तह अनुसार तेह्रथुम जिल्लाको साक्षरता दर

तेह्रथुम जिल्लाका ५ वर्ष माथिका जम्मा जनसंख्या ८१,९८२ मध्ये ८१.९४%(६७१७८) जना साक्षर रहेको पाइयो। सबैभन्दा बढी र कम साक्षरता भएको स्थानीय तहहरुमा क्रमशः म्याङलुङ (८५.६४%) र छथर (७९.०८%) रहेका छन्।

	जम्मा	पुरुष	महिला
आठराई	82.25	89.20	75.53
फेदाप	80.27	87.97	72.86
मेन्छ्यायेम	80.19	87.40	73.46
म्याङलुङ	85.64	92.89	78.87
लालीगुराँस	81.63	89.22	74.72
छथर	79.08	86.27	72.29
संस्थागत	96.89	97.00	94.12
जम्मा	**81.94**	**89.25**	**74.96**
संस्थागत	96.89	97.00	94.12
जम्मा	**81.94**	**89.25**	**74.96**

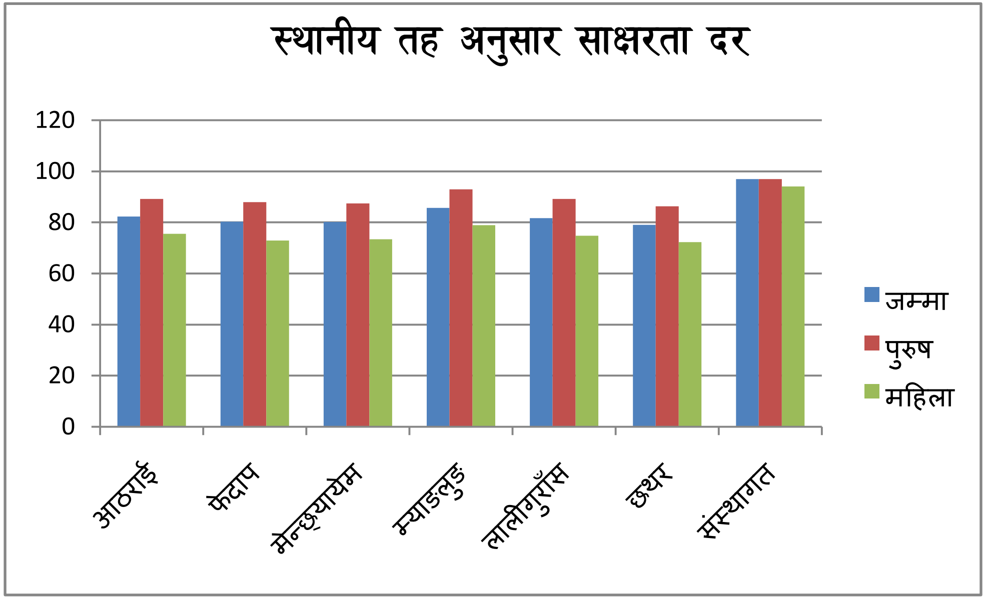

स्रोतः राष्ट्रिय जनगणना, २०७८

ग .जातजाती अनुसार जनसंख्या

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार तेह्रथुम जिल्लामा जम्मा ३९ वटा जात/जातीको बसोबास रहेको देखिन्छ। जसमध्ये पहिलो र दोस्रो धेरै जनसंख्या भएका जात/जातीमा लिम्बू र क्षेत्री हुन् भने सबैभन्दा कम जनसंख्या हुने जात/जातीमा धानुक र बराई हुन्।

जातजाती/	जम्मा	पुरुष	महिला
याक्थुङलिम्बु/	32297	15881	16416
क्षेत्री	17220	8484	8736
ब्राह्मण (पहाड)	9856	4935	4921
तामाङ्ग	6127	2986	3141
विश्वकर्मा	3834	1829	2005
परियार	3042	1463	1579
गुरूङ्ग	2893	1393	1500
नेवार	2521	1242	1279
मगर	2470	1201	1269
राई	1597	756	841
शेर्पा	1405	660	745
मिजार	1330	674	656
घर्तीभुजेल/	1207	585	622
अन्य	2932	1492	1440
जम्मा	**88731**	**43581**	**45150**

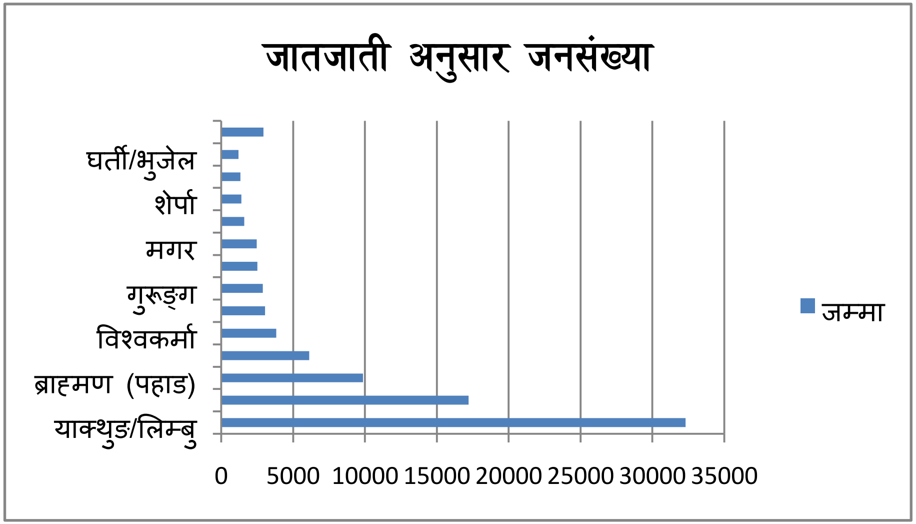

स्रोतः राष्ट्रिय जनगणना, २०७८

घ .भाषा अनुसार जनसंख्या

मातृभाषा	जम्मा	पुरुष	महिला
नेपाली	44931	22056	22875
याक्थुङलिम्बु/	30135	14837	15298
तामाङ	5555	2689	2866
मगर	2219	1075	1144
गुरुङ	1207	592	615
शेर्पा	1105	519	586
नेवारी	942	473	469
राई	542	224	318
कुलुङ	469	240	229
भुजेल	310	150	160
मैथिली	291	183	108
वाम्वुले	166	79	87
माझी	142	64	78
अन्य	717	400	317
जम्मा	**88731**	**43581**	**45150**

राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ अनुसार तेह्रथुम जिल्लामा जम्मा २९ वटा भाषा मातृभाषाका रूपमा रहेका छन् जसमध्ये सबैभन्दा बढी संख्याको मातृभाषा नेपाली भाषा र सबैभन्दा कमको मातृभाषा बैतेडेली रहेको देखिन्छ।

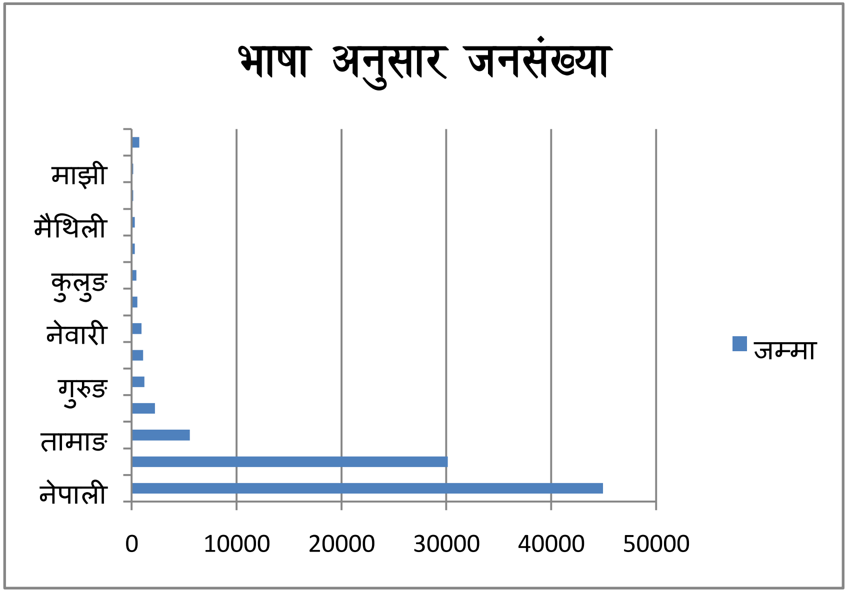

स्रोतः राष्ट्रिय जनगणना, २०७८

ङ .धर्मको आधारमा जनसंख्या

राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ अनुसार तेह्रथुम जिल्लामा सबैभन्दा बढी जनसंख्या हिन्दु धर्म मान्नेको रहेको देखिन्छ भने सबैभन्दा कम जनसंख्या इस्लाम धर्म मान्नेको रहेको देखिन्छ।

धर्म	जम्मा	पुरुष	महिला
हिन्दु	45215	22960	22255
किराँत	29462	14931	14531
बौद्ध	11991	6183	5808
क्रिश्चियन	1846	966	880
प्रकृती	108	58	50
वोन	94	45	46
इस्लाम	15	4	11
जम्मा	**88731**	**45150**	**43581**

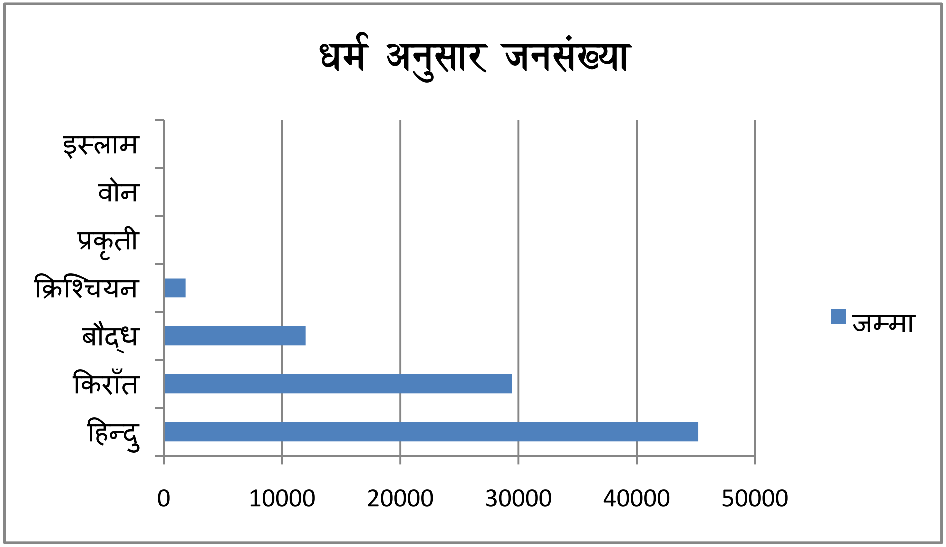

स्रोतः राष्ट्रिय जनगणना, २०७८

अन्त्यमा,

नेपालको पूर्वी पहाडी भागमा अवस्थित तेह्रथुम जिल्ला सांस्कृतिक, धार्मिक र ऐतिहासिक रूपमा छुट्टै पहिचान बोकेको जिल्ला हो। विभिन्न पर्यटकीय क्षेत्रहरूबाट सुसज्जित यस जिल्ला लालीगुराँसको राजधानी तथा ढाकाको राजधानीको रूपमा समेत सु-परिचित रहेको छ। नेपालमा पाइने ३२ प्रजातिका लालीगुराँस मध्ये २८ प्रजातिका लालीगुराँस यस जिल्ला भित्रै अवलोकन गर्न पाइनुका साथै विभिन्न धार्मिक स्थलहरू, पर्यटकीय स्थलहरू, स्थानीय सांस्कृतिक परम्पराहरू, ढाकाका कपडा तथा अन्य स्थानीय उत्पादनहरू यस जिल्लाका विशिष्ट सम्पत्तिहरू हुन्। तसर्थ, स्वदेश तथा विदेश सबै क्षेत्रका मानिसहरू एक पटक पुग्नै पर्ने ठाउँ तेह्रथुम जिल्लाको थप विकास र समृद्धिको लागि सबैको साथ सहयोग आवश्यक छ।

तेह्रथुम जिल्ला अस्पतालका भावी सोच, ध्येय, लक्ष्य, उदेश्य र नितिहरु

भावी सोच :

तेह्रथुम जिल्लाको समग्र स्वास्थ्य स्थितिमा सुधार गरि स्वस्थ्य, सुखि, सजग र सचेत समाज निर्माण गर्ने ।

ध्येय :

उपलब्ध साधन श्रोतको अधिकतम एवं प्रभावकारी प्रयोग गरि सहकार्य र साझेदारी मार्फत जल्लावासीको स्वास्थ्य सम्वन्धि मौलिक अधिकार सुनिश्चित गर्ने ।

लक्ष्य :

जिल्ला अस्पताल तेह्रथुमलाई जिल्लाकै नमुना अस्पतालको रुपमा बिकास एवं बिस्तार गर्ने ।

उदेश्यहरु :

१. गुणस्तरिय स्वास्थ्य सेवाको पहुच र उपयोगमा सुधार ल्याउने ।

२. अस्पतालका सेवाहरुलाई समयानुकुल आधुनिकीकरण गरि थप सेवाहरु बिस्तार गर्दै जाने ।

३. तेह्रथुम जिल्लाभित्रका निजि तथा सामुदायिक अस्पतालहरु साथै सरकारी गैरसरकारी तथा निजि क्षेत्रसंग बहुक्षेत्रीय साझेदारी गरि तेह्रथुम जिल्लालाई पहाडीक्षेत्रको मेडिकल हवको रुपमा बिकास गर्न अग्रसरता लिने ।

नितिहरु :

१. नेपाल सरकारबाट तोकिए बमोजिम निःशुल्क आधारभुत स्वास्थ्य सेवा सुनिश्चित गर्ने ।

२. सवै नागरिकहरुलाई आकस्मिक स्वास्थ्य सेवा सुनिश्चित गर्ने ।

३. अस्पतालबाट प्रदान गरिने सेवाको गुणस्तर कायम गरि सुधार गर्दै जाने ।

४. स्वास्थ्य बिमा कार्यक्रमलाई प्रभावकारी ढंगबाट कार्यन्वयन गरि थप व्यवस्थित गर्दै जाने ।

५. स्वास्थ्य बिमा कार्यक्रम मार्फत बिशेषज्ञ सेवाको सरल, सुलभ पहुच सुनिश्चित गरि थप बिशेषज्ञ सेवा बिस्तार गर्दै जाने

बिवरण	जानकारी
स्वास्थ्य संस्थाको नाम	जिल्ला अस्पताल तेह्रथुम, म्याङलुङ्ग, तेह्रथुम
स्थापना	बि.सं. २०७५ (प्रदेश मातहत आएको)
अस्पतालको प्रकार	प्रादेशिक जिल्ला अस्पताल
ब्यवस्थापन समिति अध्यक्ष	श्री गुमान सिंह इश्वो
अस्पताल प्रमुख	डा. खड्क लाल पयाङगू लिम्बु
सुचना अधिकारी	महेन्द्र कुमारी खडका
गुनासो सुन्ने अधिकारी	डा. राकेश वैठा
क्षेत्रफल	४५ रोपनी
स्वीकृत बेड संख्या	१५ बेड
सञ्चालित बेड संख्या	२१ बेड
जम्मा कर्मचारी संख्या	५९

खण्ड खः जिल्ला अस्पतालको परिचय

१. पृष्ठभूमि

तेह्रथुम जिल्लामा सर्वप्रथम आधुनिक चिकित्सा सेवाको शुरुवात वि.स.२०१६ साल बाट प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र म्याङलुङमा स्थापना भएपश्चात शुरु भएको हो । २०१६ साल भन्दा अगाडि जिल्ला आयुर्वेद उपचार केन्द्र मार्फत स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध रहेको साथै आधुनिक चिकित्सा सेवा District Soldier Board मार्फत सेवा प्रदान गरिने गरिएको थियो । २०३४ सालमा प्रथमिक स्वास्थ्य केन्द्रलाई १५ शैयाको जिल्ला अस्पताल तेह्रथुमको रुपमा स्तरोन्ती गरिएको हो । तत्कालिन समयमा जिल्ला अस्पताल तेह्रथम, जिल्ला जनस्वास्थ्य/स्वास्थ्य कार्यलय मातहत सञ्चालनमा रहेको थियो । देश संघियतामा गएपश्चात जिल्ला अस्पताल तेह्रथुम केही समयका लागि म्याङलुङ नगरपालिका मार्फत सञ्चालनमा रहि २०७५ सालमा प्रादेशिक जिल्ला अस्पतालको रुपमा कोशी प्रदेश सरकार मातहतमा आएको हो ।

हाल यस जिल्ला अस्पताल तेह्रथुमबाट सामान्य तथा जटिल प्रसुति सेवा, हाडजोर्नी विषेशज्ञ सेवा मेडिकल अधिकृत र अन्य स्वास्थ्यकर्मीहरु बाट उपचारात्मक, निदानात्मक र

प्रर्वदनात्मक सेवाहरु प्रवाह भइरहेको छ । यस अस्पतालमा आधुनिक वातानुकुलित प्रयोगशाला सेवा, डिजिटल एक्स–रे सेवा, भिडियो एक्स–रे सेवा र शल्यक्रिया सेवा आदी उपलव्ध रहेको छ ।

यस अस्पतालको समयानुकुल स्तरोन्ती तथा आवश्यक आधुनिक उपकरण, दक्ष जनशक्ति पर्याप्त भौतिक संरचना आदिको अभावका कारण गुणस्तरीय, सर्वशुलव सेवा प्रवाहमा समस्या भएको छ । विभिन्न समस्याका वावजुद अस्पतालबाट तपसिल वमोजिमका सेवाहरु प्रवाह भइरहेको छ ।

यस अस्पतालको आज भन्दा ३४ वर्ष अगाडि वि.स. २०४८ सालमा गरिएको संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण (O&M Survey) बाट निर्धारण गरिएको दरवन्दी अनुसारको जनशक्तिबाट हाल सम्म सेवा प्रवाह गर्नु परेको अवस्था छ । २०४८ साल पश्चात कुनै पनि दरवन्दी थप नगरिएको हुनाले ३४ वर्ष पुरानो दरवन्दी अनुसारका कर्मचारीहरु बाटमात्र न्यूनतम आधुनिक गुणस्तरीय र सर्वसुलभ स्वास्थ्य सेवा प्रवाह गर्न असम्भव रहेको छ । हाल दुई गुणाले जनसंख्या वृद्धि भएको साथै सेवाग्राहीहरुको संख्यामा व्यापक वृद्धि भई विभिन्न नयाँ नयाँ उपचार विधिहरुको विकास भई सो सेवाहरु समेत प्रवाह गर्नु पर्ने अवस्थामा कुनै पनि नयाँ दरवन्दी थप नगरिएकोले गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा प्रवाह गर्न जनशक्तिको व्यापक अभाव देखिन्छ । विभिन्न समस्याका वावजुद हाल यस अस्पतालबाट तपशिल वमोजिमका सेवाहरु उपलव्ध गराइन्छ । अस्पतालको बारेमा कुनै जानकारी लिन परेमा अनुसुची-३ मा उल्लेख गरिएका माध्यमबाट लिन सकिने छ ।

तपसिल

क.सं.	सेवा	सेवा प्रदायक
१	हाडजोर्नी तथा नसा रोग, जेनेरल फिजिसियन र एम.डि.जि.पी. विषेशज्ञ ओ.पि.डी.	बिशेषज्ञ चिकित्सक
२	जनरल ओ.पि.डी.	मेडिकल अधिकृत
३	जनरल डेन्टल ओ.पि.डी.	डेन्टल सर्जन
४	गर्भवती जाँच तथा परिवार नियोजन सेवा	तालिम प्राप्त स्वास्थ्यकर्मी
५	पोषण तथा खोप सेवा	तालिम प्राप्त स्वास्थ्यकर्मी
६	DOTS Clinic	तालिम प्राप्त स्वास्थ्यकर्मी

७	ड्रेसिङ तथा इन्जेक्सन	तालिम प्राप्त स्वास्थ्यकर्मी
८	माइनर अपरेसन तथा प्लास्टर सेवा	चिकित्सक तथा तालिम प्राप्त स्वास्थ्यकर्मी
९	मेडिको लिगल सेवा	तालिम प्राप्त चिकित्सक
१०	इन्डोर सेवा	तालिम प्राप्त चिकित्सक तथा स्वास्थ्यकर्मी
११	सामान्य तथा जटिल प्रसुति सेवा	तालिम प्राप्त चिकित्सक तथा स्वास्थ्यकर्मी
१२	सुरक्षित गर्वपतन सेवा	तालिम प्राप्त चिकित्सक तथा स्वास्थ्यकर्मी
१३	प्रजनन स्वास्थ्य सेवा	तालिम प्राप्त चिकित्सक तथा स्वास्थ्यकर्मी
१४	शल्यक्रिया सेवा	तालिम प्राप्त चिकित्सक तथा स्वास्थ्यकर्मी
१५	प्रयोगशाला सेवा	तालिम प्राप्त स्वास्थ्यकर्मी
१६	एक्स–रे सेवा तथा भिडियो एक्स–रे सेवा	तालिम प्राप्त चिकित्सक तथा स्वास्थ्यकर्मी
१७	Special Newborn Care Unit (SNCU)	तालिम प्राप्त चिकित्सक तथा स्वास्थ्यकर्मी
१८	एकद्धार संकट व्यवस्थापन केन्द्र स्थापना तथा सञ्चालन ।	तालिम प्राप्त चिकित्सक तथा स्वास्थ्यकर्मी
१९	सामाजिक सेवा एकाइ स्थापना तथा सञ्चालन ।	तालिम प्राप्त चिकित्सक तथा स्वास्थ्यकर्मी
२०	स्वास्थ्य विमा कार्यक्रम	तालिम प्राप्त चिकित्सक तथा स्वास्थ्यकर्मी

जिल्ला अस्पताल तेह्रथुमलाई सञ्चालन तथा व्यवस्थापन गरि अस्पतालका सेवाहरुको आधुनिकिकरण तथा स्तरीयता बृद्धि गरि सेवाग्राहीहरुलाई सरल सहज स्वास्थ्य सेवा पहुच सुनिश्चित गर्न साथै अस्पताल सञ्चालनमा आईपर्ने नितिगत कठिनाईहरुको सम्वोधन गर्नका लागि कोशी प्रदेश जनस्वास्थ्य ऐन २०७५ बमोजिम कोशी प्रदेश स्वास्थ्य मन्त्रालय द्धारा अस्पताल व्यवस्थापन समितिको गठन गरिएको छ । समितिबाट अस्पताल सुधारका लागि अहोरात्र साथ सहयोग दिनुहुने पधाधिकारी ज्यूहरुको नामावली यस प्रकार रहेको छ ।

जिल्ला अस्पताल तेह्रथुम व्यवस्थापन समितिका पदाधिकारीहरुको नामावली

क.सं.	पद	नाम, थर	सम्पर्क नं.
१	अध्यक्ष	श्री गुमान सिंह इश्वो	९८५२०५३४७९
२	सदस्य	श्री संजय कुमार तुम्वाहाङफे	९८५२०५३०४२
३	सदस्य	श्री कृष्ण पौडेल	९८५२०९७७७७
४	सदस्य	श्री राजन चापागाई	९८५२०९५५५५
५	सदस्य	श्री फडेन्द्र थापा	९८५२०६०१९०
६	सदस्य	श्री राजु ढुंगाना	९८५२०६०१८३
७	सदस्य	श्री श्रीकृष्ण दाहाल	९८५२०६००७२
८	सदस्य	श्री शुभ भगत प्रधानाङ	९८५२०६०१५७
९	सदस्य	श्री लक्ष्मी काकी	९८४२३१७३३५
१०	सदस्य	श्री गिरीराज सुवेदी	९८५२०६०६९८
११	सदस्य	श्री तारा कार्की गुरुङ	९८४२५४९८६७
१२	सदस्य	श्री राजन राई	९८४२५१७६९९
१३	सदस्य सचिव	डा. खडक लाल पयाङगू लिम्बु	९८५२०६०१८८

अस्पताल व्यवस्थापन समितिद्धारा निर्धारित अस्पतालबाट प्रवाह गरिने सेवाहरुको सेवा शुल्क अनुसुची २ मा उल्लेख भए वमोजिम रहनेछ :

२. भौतिक पूर्वाधारको अवस्था

बिवरण	उपलब्ध भवनको संख्या	हालको अवस्था	प्रयाप्त भएको वा नभएको	कैफियत
पुरानो अस्पताल भवन	२	पुरानो भवन	नभएको	भवनहरु पुरानो भएको र बिभिन्न बिभागहरु सञ्चालन गर्न कोठाको संख्या मापदण्ड अनुसार प्रयाप्त नभएको
नवनिर्मित अस्पताल भवन	१	निर्माणाधिन अवस्थामा रहेको		
कर्मचारी आवास	२	भवन पर्याप्त नभएको	पर्याप्त नभएको	कर्मचारी आवासगृह भवन पर्याप्त नभएको
आईसोलेसन	१	भवन भएको	भएको	
ओ.पि.डि. ब्लक	०	छुटै भवन नभएको	नभएको	
कार्यालय सञ्चालनका लागि आवश्यक कोठाहरु	०	भवन पर्याप्त नभएको	नभएको	पुरानो भवनको कोठाहरुबाट सञ्चालन भइरहेको
अक्सिजन प्लान्ट	१	नयाँ कन्टेनरमा निर्माण गरिएको	पर्याप्त भएको	हाल सञ्चालनमा रहेको
जेनेरेटर ब्लक	१	नयाँ निर्माण गरिएको	पर्याप्त भएको	हाल जेनेरेटर सञ्चालनमा रहेको
क्यान्टीन	०	नभएको	नभएको	सञ्चालनमा नरहेको

नोट : सेवाग्राहिहरुको लागि खुल्ला ठाँउ पर्याप्त रहेको तर भवनहरु पुरानोभइ जीर्ण अवस्थामा रहेको हुदा सेवा प्रवाहमा समस्या रहेको हुनाले हाल सञ्चालनमा रहेको भवनको आवस्यक मर्मत सम्भार गर्नु पर्ने साथै निर्माणाधिन नयाँ अस्पताल भवन छिटो भन्दा छिटो निर्माण सम्पन्न गर्नु पर्ने देखिन्छ ।

३.मानव संसाधन बिवरण

हाल यस अस्पतालमा नेपाल सरकारद्धारा स्वीकृत दरवन्दी २१ जना रहेको छ। हाल स्वास्थ्य बीमा कार्यक्रम सञ्चालनमा आएपछि बिरामीहरुको चाप अत्याधिक बढेको हुदा सेवालाई व्यबस्थित गर्न अस्पताल सञ्चालन तथा व्यवस्थापन समिति, नेपाल सरकारको छात्रबृत्ति करार र प्रदेश सरकार करारबाट गरि हाल जम्मा ५९ जना कर्मचारीहरु कार्यरत छन ।

नेपाल सरकारको स्वीकृत दरवन्दी तथा कार्यरत स्थायी कर्मचारीहरुको विवरण

क.स.	पद	तह	स्वीकृत दरबन्दी	पदपुर्ति संख्या	रिक्त सख्या
१	मेडिकल सुपरिटेन्डेन्ट	नवौ / दशौं	१	०	१
२	मेडिकल अफिसर	आठौ	१	१	०
३	स्टाफ नर्स	५,६,७	३	२	१
४	अ.न.मी	४,५,६	२	१	१
५	हे.अ.	५,६,७	१	१	०
६	अ.हे.ब	४,५,६	१	१	०
७	रेडियोग्राफर	५,६,७	१	०	१
८	ल्याव टेक्निसियन	५,६,७	०	०	०
९	ल्याव असिस्टेन्ट	४,५,६	१	०	१
१०	एनेस्थृसिया एसिस्टेन्ट	५,६,७	०	०	०
११	नायव सुब्बा	५,६,७	०	०	०
१२	सहलेखापाल	५,६,७	०	०	०
१३	कार्यालय सहयोगी (करार)	श्रेणी बिहिन	९	९	०
	जम्मा		२१	१५	५

जिल्ला अस्पताल तेह्रथुममा स्वास्थ्य बिमा कार्यक्रम लागु भए पछि सेवाग्राहिहरुको चाँप अत्याधिक बढेको र नेपाल सरकारको स्वीकृत दरवन्दीले दैनिक २५ जना सम्म सेवाग्राहिहरुलाई सेवा प्रदान गर्न मात्र पर्याप्त हुने भएको र हाल सेवाग्राहिहरुको संख्या दैनिक औसत १०० देखि २०० रहेकोले अस्पतालका नियमित सेवा सञ्चालन तथा अन्य थप सेवा बिस्तार गर्न बिभिन्न स्रोतबाट थप कर्मचारीहरुको व्यवस्था गरिएको छ। हाल यस अस्पतालमा स्थायी तथा नेपाल सरकार छात्रबृत्ति करार,प्रदेश सरकार, एन.एस.आइ. र तेह्रथुम जिल्ला अस्पताल सञ्चालन तथा ब्याबस्थापन समिति तर्फका करार सेवा कर्मचारीहरु गरि हाल कार्यरत जम्मा कर्मचारीहरुको बिवरण यस प्रकार रहेको छ।

जिल्ला अस्पताल तेह्रथुममा कार्यरत कर्मचारीहरुको विवरणः

पद	स्थायी	छात्रवृत्ति करार	प्रदेश सरकार करार	अ.व्या.स. समिति करार	एन.एस.आइ.करार	अन्य	कैफियत
नि.मे.सु.	१	०	०	०	०	०	Orthopedic Surgeon
विशेषज्ञ	०	२	०	०	०	०	MDGP
मेडिकल अधिकृत	१	५	०	०	१	०	
डेन्टल सर्जन	०	०	०	०	०	०	
ना.सु.	१	०	०	०	०	०	
लेखा	१	०	०	०	०	०	
एनेस्थेसिया असिस्टेन्ट	०	०	०	०	१	०	
हेल्थ असिस्टेन्ट	०	०	१	०	१	०	
स्टाफ नर्स	२	०	०	०	१	४	CEONC, SNCU,OCMC कार्यक्रम मार्फत
फार्मेसिट सहायक	०	०	०	१	०	०	
रेडियोग्राफर	०	०	१	१	०	०	
ल्याब टेक्निसियन	०	०	०	०	०	१	OCMC कार्यक्रम मार्फत
क.अपरेटर	०	०	०	१	०	०	
बि.एम.इ.टि	०	०	०	०	१	०	
अ.हे.ब.	०	०	३	२	०	०	
अ.न.मि.	२	०	३	२	०	०	
ल्याब असिस्टेन्ट	०	०	०	४	०	०	
सहायक क.अपरेटर	०	०	०	३	०	१	स्यंमसेबक
मा.शि.का.	०	०	०	१	०	०	
का.स	०	०	९	१	०	१	ह.स.चा.
जम्मा	**८**	**७**	**१७**	**१६**	**५**	**७**	**५९**

खण्ड ग: उपचारात्मक सेवा कार्यक्रम

१. बाहिरंग सेवा

सिमित जनशक्तिबाट सेवा प्रारम्भ भएको यस अस्पतालमा क्रमिक रुपमा विषेसज्ञ सेवा विस्तार हुँदै आएको छ । सोहि क्रममा हाल हाडजोर्नी तथा नशारोग, जेनेरल फिजिसीयन, दन्तरोग, जनरल फिजिसियन तथा ईमरजेन्सी विषेशज्ञ चिकित्सकहरुबाट विषेशज्ञ ओ.पि.डि. र मेडिकल अधिकृतहरुबाट जेनेरल ओ.पि.डि. सेवा उपलव्ध हुँदै आएको छ । आगामी दिनमा थप विषेशज्ञ सेवालाई विस्तार गर्ने लक्ष्य रहेको छ । हाल अस्पतालमा सार्वजनिक विदाको दिन बाहेक विरामीको दर्ता विहान ७:०० वजे देखि दिउसो १:०० वजे सम्म गरिन्छ । आकस्मिक विरामीहरुको लागि प्रत्येक दिन दर्ता २४ सै घण्टा खुल्ला रहन्छ । हाल यस अस्पतालमा उपलब्ध बाहिरगं सेवाको बिवरण यस प्रकार रहेका छन :

क.स.	सेवा	सेवाप्रदायक	सेवा पाइने समय	कैफियत
१.	हाडजोर्नी तथा नशारोग ओ.पि.डि.	सम्वन्धित विषेशज्ञ चिकित्सक	विहान १०:०० बजे देखि ३ :०० बजे सम्म	
२.	इन्टरनल मेडिसिन ओ.पि.डि.	सम्वन्धित विषेशज्ञ चिकित्सक	विहान १०:०० बजे देखि ३ :०० बजे सम्म	
३.	एम.डि.जि.पि. ओ.पि.डि.	सम्वन्धित विषेशज्ञ चिकित्सक	विहान १०:०० बजे देखि ३ :०० बजे सम्म	
४.	जेनेरल ओ.पि.डि.	मेडिकल अधिकृत	विहान १०:०० बजे देखि ३ :०० बजे सम्म	
५.	डेन्टल ओ.पि.डि.	डेन्टल सर्जन	विहान १०:०० बजे देखि ३ :०० बजे सम्म	
६.	गर्भवती परिक्षण तथा परिवार नियोजन सेवा	दक्ष स्वास्थ्यकर्मी र चिकित्सक	विहान १०:०० बजे देखि ३ :०० बजे सम्म	
७.	ड्रेसिङ र माईनर ओटी	दक्ष स्वास्थ्यकर्मी र चिकित्सक	विहान १०:०० बजे देखि ३ :०० बजे सम्म	

यस अस्पताल बाट दैनिक ओ.पि.डि सेवा लिने सेवाग्राहीहरुको विवरण यस प्रकार रहेको छ ।

आ.व.	२०७७/७८	२०७८/७९	२०७९/८०	२०८०/८१
स्वा.विमामा आवद्ध नभएका सेवाग्राहीहरुको संख्या	१०६९४	१२६५०	१८९६७	१६६७२
स्वा.विमामा विमित सेवाग्राहीहरुको संख्य	११०४	३५६९	४४४४	९५९२
जम्मा सेवाग्राहीहरुको संख्या	११७९८	१६२२९	२३०४५	२६२६४

यस आ.व. ०८०/०८१ बाट हाडजोर्नी विषेशज्ञ सेवा समेत शुरु गरिएको छ। यस आ.व. मा हाडजोर्नी तथा नशा रोग ओ.पी.डी. बाट जम्मा ४६१० जना सेवाग्राहीहरुलाई सेवा प्रदान गरिएको छ।

२. शल्यक्रिया सेवा :

यस अस्पतालमा हाल शल्यक्रियाका लागि २ वटा ओ.टी. टेवल भएको विभिन्न प्रकारका सल्यक्रिया प्रयोजनका लागि आवश्यक स्तरीय २ वटा अप्रेशन थिएटर सेटअप, हाडजोर्नी शल्यक्रिया तथा एल.एस.सि.एस. सेवा र माइनर अपरेशन सेवा उपलव्ध रहेको छ । शल्यक्रियाद्धारा गरिने प्रशुति तथा अन्य आकस्मिक शल्यक्रियाहरु २४ सै घण्टा उपलव्ध छ । अन्य नियमित (ELECTIVE) शल्यक्रिया सेवा सार्वजनिक विदाको दिन वाहेक १0:00 वजे देखि ५:00 वजे सम्म उपलव्ध छ । यस अस्पतालमा यस आर्थिक वर्ष ०८०/०८१ मा गरिएका शल्यक्रियाहरुको तथ्याङक

शल्यक्रिया सेवा		**आ.व.**			
शल्यक्रियाको प्रकार	विभाग	२०७७–७८	२०७८–७९	२०७९–८०	२०८० –८१
मेजर अपरेसन	हाडजोर्नी	०	०	०	५०
	एल.एस.सि.एस.	४५	३८	६९	३३
माइनर अपरेसन	ड्रेसिङ, इमर्जेन्सि र माइनर ओटी	१०१	१६२	१३०	५१३
प्लाष्टर	ड्रेसिङ, इमर्जेन्सि र माइनर ओटी	९४	८८	५९	१३२
ड्रेसिङ	ड्रेसिङ, इमर्जेन्सि र माइनर ओटी	०	०	०	२२२७

हाल सञ्चालनमा रहेको अस्पतालको शल्यक्रिया भवन पुरानो भइ वर्षायाममा पानी चुहिएर सेवा प्रवाहमा समस्या भएकोले सो भवनको छतमा ट्रस लगाई कोठाहरुको आवस्यक मर्मत सम्भार गर्नु पर्ने साथै शल्यक्रिया सेवालाई गुणस्तरीय बनाई थप बिस्तार गर्न निम्न बमोजिमका औजार तथा उपकरणहरुको तुरुन्त व्यवस्थापन गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

क.स	औजार तथा उपकरण		उपलब्धि
१	Universal Anaesthesia Machine (बेहोसी गर्ने मेसिन)	जेनेरल सर्जरी तथा अन्य जटिलप्रकारका शल्यक्रियाहरु समेत यसै अस्पतालबाट उपलब्ध हुने	स्थानिय स्तरमै गुणस्तरिय शल्यक्रिया सेवा उपलब्ध हुने
२	C-Arm x-ray Machine (जटिल प्रकारका हाडजोर्नी शल्यक्रिया गर्न आवश्यक मेसिन)	जटिल प्रकारका हाडजोर्नी शल्यक्रियाहरु यसै अस्पतालबाट उपलब्ध हुने	स्थानिय स्तरमै जटिल प्रकारका हाडजोर्नी शल्यक्रिया सेवा उपलब्ध हुने
३	अक्सिजन पाइप लाइन जडान		

माथि उल्लेखित औजार उपकरणहरुको व्यवस्थापन भएमा अस्पताल व्यवस्थापन समिति आफनै स्रोतमा थप विशेषज्ञ सेवा विस्तारका लागि विशेषज्ञको व्यवस्थापन गर्न प्रयासरत रहेको छ ।

उपलब्ध शल्यक्रिया सेवाहरुको बिवरण :

क.सं.	सामान्य तथा जटिल शल्यक्रिया सेवा	सेवा प्रदायक (चिकित्सक वा स्वास्थ्यकर्मी)	कैफियत
१.	हाडजोर्नी तथा नसा रोग	डा.खडक लाल पयाङगू लिम्बु	
२	एम.डि.जि.पी.	डा. राजु चापागाई/डा. राकेश बैठा	
३	एनेस्थेसिया सेवा	आजाद कृष्ण यादब	एनेस्थेसिया सहायक
४.	माइनर र्सजरी	मेडिकल अधिकृत तथा अन्य	

३. अन्तरंग सेवा :

यस अस्पताल नेपाल सरकारको स्वीकृत बेड संख्या १५ भएता पनि बिरामीको चाँपलाई मध्यनजर गर्दै हाल २ ओटा **SNCU** शैया सहितको २१ शैयाहरु सञ्चालनमा रहेको छ। सीप्याप मेशीन, वच्चाका लागि फोटो थेरापी मेशिन, बेवी वार्मर आदिको व्यवस्थाले बिरामीहरुलाई सरल रुपमा सेवा पाउने वातावरवण बनेको छ । दक्ष तथा तालिम प्राप्त चिकित्सक तथा नर्सिगं कर्मचारीहरुबाट सामान्य तथा जटिल प्रसूती सेवाका सेवाग्राहीहरुलाई २४सै घण्टा सेवा प्रदान गरिन्छ । हाल यस अस्पतालमा पुरुष वार्ड, महिला बार्ड, वच्चा वार्ड, **SNCU** वार्ड र छुटै ANC,

PNC र पोष्ट अप वार्डहरु सञ्चालनमा रहेका छन् । भर्ना भएका बिरामीहरुलाई निःशुल्क खाना समेत उपलव्ध गराइन्छ । **SNCU** कार्यक्रम मार्फत नवजात शिशु (जन्मे देखि २८ दिन सम्मका शिशुहरु) हरुको यस अस्पतालमा उपलव्ध रहेका उपचारात्मक, निदानात्मक र अन्य सेवाहरु पूर्ण निशुल्क रुपमा उपलव्ध गराइन्छ । **SNCU** कार्यक्रम यस अस्पतालमा आ.व. ०७९।०८० बाट लागु गरिएको हो । यस कार्यक्रमबाट हाल सम्म ४५ जना नवजात शिशुहरुलाई उपचार प्रदान गरिएको छ ।

बिवरण	**जम्मा**
नेपाल सरकारद्धारा स्वीकृत शैया	१५
हाल सञ्चालित जम्मा अन्तरंग शैया	२१

विवरण	**आ.व. २०७७/७८**	**आ.व. २०७८/७९**	**आ.व. २०७९/८०**	**आ.व. २०८०/८१**
जम्मा भर्ना भएको सेवाग्राहीहरुको संख्या	**११२७**	**१०२७**	**८२६**	**१०६६**
SNCU मा भर्ना भएका नवजात शिशुहरुको संख्या	**०**	**०**	**१८**	**२७**
SNCU शैया	२			

४. आकस्मिक सेवा :

यस अस्पतालको आकस्मिक कक्ष १२ शैयाको क्षमता सहित २४सै घण्टा दक्ष स्वास्थ्यकर्मी तथा अन डिउटी मेडिकल अधिकृत र अन कलमा आवश्यक्ता अनुसार उपलव्ध बिशेषज्ञ चिकित्सक सहितको सेवा प्रवाह भईरहेको छ । आकस्मिक सेवा लिन आउने सेवाग्राहीहरुलाई कार्डियएफ मोनिटर, डी फिब्रीलेटर, अक्सिजन जस्ता प्रविधिको उपयोग गरि सके सम्म सरल र चुस्त रुपमा गुणस्तरीय सेवा प्रवाह हुँदै आएको छ । सार्वजनिक बिदा तथा कार्यलय समय बाहेकको समयमा आकस्मिक कक्षबाट ड्रेसिङ, इन्जेक्सन, प्लास्टर आदी सेवा समेत प्रदान गरिन्छ । यस शाखाबाट आकस्मिक विरामीहरुलाई २४सै घण्टा सेवा उपलव्ध हुन्छ ।

यस आकस्मिक कक्षबाट सेवा प्रदान गरिएका सेवाग्राहीहरुको विवरण

विवरण	**आ.व. २०७७/७८**	**आ.व. २०७८/७९**	**आ.व. २०७९/८०**	**आ.व. २०८०/८१**
आकस्मिक सेवा लिने सेवाग्राहीहरुको संख्या	**२०९२**	**२१८८**	**४३८२**	**५४४५**

५. एआरभि (ARV) सेवा

यस अस्पतालमा रेबिज रोग (बौलाहा कुकुर वा अन्य जनावरको टोकाइ वाट सर्ने प्राणघातक रोग) विरुद्धको खोप सेवा सञ्चालनमा रहेको छ। यो खोप जनावरहरुले टोकेमा वा घाउ चोटपटक लगाएमा लगाइन्छ। यो खोप हरेक दिन १०:०० वजे देखि ५:०० वजे सम्म र आकस्मिक अवस्थामा २४ सै घण्टा इन्डोर शाखाबाट उपलव्ध छ। यस अस्पतालबाट एआरभि (ARV) सेवा लिने सेवाग्राहीहरुको विवरण यस प्रकार रहेको छ।

विवरण	आ.व. २०७८/७९	आ.व. २०७९/८०	आ.व. २०८०/८१
(ARV) सेवा लिएका सेवाग्राहीहरुको संख्या	१९७	१८७	२५२

६.मेडिकोलिगल सेवा :

यस अस्पतालबाट मेडिकोलिगल सेवाअर्न्तगत तपशिल वमोजिमका सेवाहरु उपलव्ध रहेको छ।

सेवाको किसिम	सेवा उपलव्ध हुने समय	सेवा शुल्क
पोस्टमार्टम (लास जाँच)	हरेक दिन विहान १०:०० वजे देखि	पूर्ण रुपमा नि:शुल्क
निरोगिता प्रमाण पत्र	कार्यालय समय भित्र	रु.५००
घाँ जाँच केश फारम	२४ सै घण्टा	रु.५००
थुनुवा स्वास्थ्य परिक्षण	२४ सै घण्टा	पूर्ण रुपमा नि:शुल्क
Dead Body Fridge Services	२४ सै घण्टा	रु.१५०० प्रति दिन

यस अस्पतालबाट आ.व. ०८०।८१ मा विभिन्न प्रकारका मेडिकोलिगल सेवा लिने सेवाग्राहीहरुको संख्या यस प्रकार रहेको छ।

सेवाको किसिम	सेवाग्राहीहरुको संख्या (आ.व. ०८०।८१)
पोस्टमार्टम (लास जाँच)	४४
निरोगिता प्रमाण पत्र	७२
घाँ जाँच केश फारम	१०
थुनुवा स्वास्थ्य परिक्षण	१३५
Dead Body Fridge Services	०

७. अन्य सेवाहरु :

अक्सिजन प्लान्ट :

जिल्ला अस्पताल तेह्रथुममा अक्सिजन प्लान्ट जडान कार्य सम्पन्न गरी अक्सिजन उत्पादन समेत गरी रहेको छ । हाल यस अस्पतालबाट जिल्ला भरिका लागि पर्याप्त अक्सिजन उत्पादन गरिरहेको छ साथै अस्पताल अक्सिजनका लागि आत्मनिर्भर रहेको छ । अन्य पालिका वा अस्पतालहरुबाट अक्सिजन सिलिन्डर भर्नु पर्ने भएमा यस अस्पताल व्यवस्थापन समितिको निर्णय अनुसार तपशिल वमोजिमको सेवा शुल्क लाग्ने छ । हाल यस अस्पतालमा 30 HP क्षामताको Air Compressor भएको मेसिन जडान गरि अक्सिजन उत्पादन गरिदै आएको छ । यस अस्पतालको अक्सिजन प्लान्टको दैनिक ३० देखि ३५ वटा सिलिन्डर भर्न सक्ने क्षामता रहेको छ ।

सिलिन्डरको प्रकार	सेवा शुल्क	कैफियत
ठुलो साइजको (४५ लिटर भन्दा माथिका)	रु.७००	खालि सिलिन्डर बुझाएर सेवा शुल्क भुक्तान गरे पश्चात अक्सिजन भरिएको सोही किसीमको सिलिन्डर लान सकिने
मध्यम र सानो साइजको (२ लिटर देखि १० लिटर सम्म)	रु.३००	

क्र.सं.	सेवा	सेवा प्रदायक	कैफियत
१.	ड्रेसिगं, इन्जेक्सन आदि	दक्ष तथा तालिम प्राप्त स्वास्थ्यकर्मी	
२.	क्षयरोग तथा कुष्टरोग **उपचार सेवा**	दक्ष तथा तालिम प्राप्त स्वास्थ्यकर्मी	

यस अस्पतालको आफनै पार्किङ उपलव्ध रहेको छ । अस्पतालको पछाडिपटिको भागमा फोहोर व्यवस्थापनका लागि आवश्यक भैतिक संरचनाहरु निर्माणको क्रममा रहेको छ । अस्पतालको नयाँ भवन निर्माणाधिन अवस्थामा रहेको र सो भवन हस्तान्तरण भएपश्चात भौतिक संरचनाको कमी पूर्ती हुनेछ

खण्ड घः निदानात्मक सेवा कार्यक्रम

१. प्रयोगशाला सेवा :

जिल्ला अस्पताल तेह्रथुममा बातानुकुलित अत्याधुनिक प्रयोगशाला मार्फत रोग एवम् समस्या पहिचानका लागि दक्ष जनशक्तिको व्यवस्था गरिएको छ। यसका लागि पूर्ण स्वचालित ई क्लिया (e-CLIA) मेशिन, वायो केमेष्ट्रि एनालाईजर, हेमेटोलोजी एनालाईजर, वायो सेफ्टी क्याविनेट, वाटर डिस्टीलेसन प्लान्ट, HPLC Analyzer जस्ता आधुनिक उपकरणहरु जडान गरिएको छ । यस अस्पतालमा दक्ष तथा तालिम प्राप्त प्रयोगशालाकर्मीहरुबाट २४सै घण्टा नियमित तथा आकस्मिक प्रयोगशाला सेवा प्रदान गर्ने व्यवस्था गरिएको छ । यस अस्पतालको प्रयोगशालाबाट सेवा लिने सेवाग्राहीहरुको विवरण यस प्रकार रहेको छ ।

विवरण	आ.व. २०७८/७९	आ.व. २०७९/८०	आ.व. २०८०/८१
प्रयोगशाला सेवा लिएका सेवाग्राहीहरुको संख्या	११०००	९७७२	१४७६०

यस अस्पतालबाट हाल तल उल्लेखित जाँच सेवाहरु अस्पताल व्यवस्थापन समितिद्धारा तोकिएको सेवा शुल्क लिई प्रयोगशालाबाट उपलव्ध गराउने व्यवस्था गरिएको छ। सेवा शुल्कको लागि अनुसुची-१ मा उल्लेख गरिएको छ।

सि.नं.	टेस्टको नाम		सि.नं.	टेस्टको नाम
1	A/G Ratio		47	Urine for AFB
2	Acetone		48	Microfilaria
3	AEC Count		49	MP Slide
4	AFB Stain		50	Occult Blood test
5	Albumin		51	PBS
6	Aldehyde Test		52	PCV
7	Alk.Phosphatase (ALP)		53	Platelates Count
8	Amylase		54	Potassium
9	ANC Package		55	PSA
10	ASO Titre		56	PT/INR
11	Bile Salt Test		57	RA Factor
12	Billirubin		58	RBC Count
13	Blood Grouping		59	RBS
14	BT/CT		60	Semen Analysis
15	Calcium (Ca2+)		61	SGOT
16	CBC		62	SGPT
17	Chloride		63	Sodium

18	Cholesterol	
19	CK-MB	
20	CPK	
21	Creatinine	
22	CRP (Slide)	
23	Dengue	
24	ESR	
25	Fluid Analysis	
26	GCT	
27	GTT	
28	H.pylori (RDT)	
29	HB	
30	HbA1c	
31	HBsAg	
32	HCV	
33	HIV	
34	RFT	
35	Kalazar	
36	KOH	
37	Leprosy	
38	LFT	
39	Lipid Profile	
40	Malaria RDT	
41	Mantoux Test	
42	MCH	
43	MCHC	
44	MCV	
45	MCV	
46	Microalbumin	

64	Sputum for AFB
65	Stool R/E
66	Sugar
67	FT3
68	FT4
69	Total Protein
70	TPHA
71	Triglyceride
72	Troponin I (Qualitative)
73	Troponin I (Quantitative)
74	TSH
75	UPT
76	Urea
77	Uric Acid
78	Urine R/E
79	Urobillinogen
80	VDRL
81	VDRL Titer
82	Vit. B12
83	Vit. D3
84	Widal
85	TFT
86	Anti CCP
87	Anti TPO
88	Iron
89	TIBC
90	Ferritin
91	LDH

२. रेडियोलोजि सेवा :

यस अस्पतालमा अत्याधुनिक १ वटा भिडियो एक्स रे मेसिन (3D USG Machine), ५०० एम.ए. क्षमताको एक्स रे मेसिन, १ वटा सि.आर. मेसिन, १ वटा डि.आर. मेसिन जडान गरि सेवाग्राहीहरुलाई स्तरीय तथा सहज सेवा प्रदान गर्ने व्यवस्था गरिएकोछ । २४सै घण्टा एक्स रे सेवाको सुविधा उपलब्ध छ ।

विवरण	**आ.व. २०७८/७९**	**आ.व. २०७९/८०**	**आ.व. २०८०/८१**
एक्स रे सेवा लिने सेवाग्राहीहरुको संख्या	३८१८	४०१७	७३१४
भिडियो एक्स रे सेवा लिने सेवाग्राहीहरुको संख्या	१९३२	२६२५	३६३३

३. क्षयरोग तथा कुष्ठ रोग निदानः

यस अस्पतालमा क्षयरोगका विरामीलाई पूर्ण नि:शुल्क रुपमा खकार परिक्षण गरिन्छ । यस अस्पतालबाट क्षयरोग तथा कुष्ठरोगका विरामीहरुलाई पूर्ण नि:शुल्क रुपमा आवश्यक औषधीहरु सार्वजनिक विदा वाहेकका दिन विहान १०:०० वजे देखि बेलुका ५:०० वजेसम्म उपलव्ध गराइन्छ । हाल यस अस्पतालबाट ३ जना क्षयरोगका विरामीहरुको उपचार भइरहेको छ ।

४. अन्य निदानात्मक सेवाहरु :

यस अस्पतालमा निम्नानुसारका अन्य निदानात्मक सेवाहरुको समेत व्यवस्था गरिएको छ । इ.सि.जि. र एन.एस.टी. सेवा २४ सै घण्टा दक्ष स्वस्थ्यकर्मीबाट उपलब्ध गराईन्छ ।

क्र.सं.	सेवा	सेवा प्रदायक	कैफियत
१.	इ.सि.जि. सेवा	दक्ष तथा तालिम प्राप्त चिकित्सक तथा स्वास्थ्यकमी	
२.	एन.एस.टी. सेवा	दक्ष तथा तालिम प्राप्त चिकित्सक तथा स्वास्थ्यकमी	
३.	भि.आई.ए. स्कीनिगं सेवा	दक्ष तथा तालिम प्राप्त चिकित्सक तथा स्वास्थ्यकमी	

५. रोकथाम तथा प्रर्वधनात्मक सेवाहरु

यस अस्पतालबाट दैनिक कार्यलय समयमा तल उल्लेखित प्रर्वधनात्मक सेवाहरु समेत उपलव्ध रहेको छ ।

क्र.सं.	सेवा	सेवा प्रदायक	कैफियत
१.	पोषण सेवा	दक्ष तथा तालिम प्राप्त चिकित्सक तथा स्वास्थ्यकमी	पूर्ण निःशुल्क
२.	भि.आइ.ए. सेवा	दक्ष तथा तालिम प्राप्त चिकित्सक तथा स्वास्थ्यकमी	पूर्ण निःशुल्क
३.	एच.आई.भि.टेस्टीङ एण्ड काउन्सिलिङ सेवा	दक्ष तथा तालिम प्राप्त चिकित्सक तथा स्वास्थ्यकमी	पूर्ण निःशुल्क
४.	स्वास्थ्य शिक्षा तथा परामर्श	दक्ष तथा तालिम प्राप्त चिकित्सक तथा स्वास्थ्यकमी	पूर्ण निःशुल्क

खण्ड ङः फार्मेसी सेवा

यहाँ नेपाल सरकारको मापदण्ड बमोजिम अस्पताल प्रागंन भित्र आफ्नै अस्पताल फार्मेसी कक्ष सञ्चालन गरिएको छ । यस अस्पतालमा दक्ष तथा तालिम प्राप्त फार्मेसी सहायकहरुबाट २४सै घण्टा स्तरीय फार्मेसी सेवा उपलब्ध हुने व्यवस्था मिलाईएको छ । हाल सःशुल्क, निःशुल्क र बिमितहरुको लागि जम्मा ६०० प्रकारका औषधी तथा औषधीजन्य सामाग्रीहरु उपलब्ध रहेको छ । अस्पतालमा औषधीहरुको सहज उपलब्धताका लागि अधिकतम प्रयास गरिएको छ । नेपाल सरकारको सार्वजनिक खरिद ऐन तथा नियमावली बमोजिम औषधी खरिद गर्दा औषधी उपलब्ध हुन कम्तीमा पनि २ महिना जति लाग्ने र स्वास्थ्य बिमा बोर्डबाट समयमा नै भुक्तानी नहुदा र अन्य बिविध माहामारीको कारणले औषधी तथा औषधी जन्य सामाग्रीहरु समयमै र निरन्तर उपलब्ध गराउन कठिनाई भएको छ ।

यस अस्पतालबाट विकी गरीने सम्पूर्ण सःशुल्क औषधीहरुमा १० प्रतिशत छुटको समेत व्यवस्था गरिएको छ साथै अस्पतालबाट उपलव्ध औषधीहरुको अधिकतम गुणस्तर कायम गर्ने र गुणस्तरीय, प्रयाप्त मात्रमा उपलव्ध गराउने प्रयास गरिएको छ । अस्पतालमा सेवा लिन आउने सेवाग्राहीहरुलाई आवश्यक पर्ने सम्पूर्ण औषधी तथा औषधीजन्य सामाग्रीहरु अस्पताल फार्मेसी बाटै उपलव्ध गराउने अधिकतम प्रयास गरिएको छ साथै अनुसुची -१ मा उल्लेखित नेपाल सरकारद्धारा आधारभूत स्वास्थ्य सेवाका लागि तोकिएको निशुल्क उपलव्ध गराउनु पर्ने औषधीहरु वर्षै भरि उपलव्ध गराउने प्रयास गरिएको छ । माग अनुसार र समयमै प्रदेश आपूर्ति केन्द्रबाट निशुल्क उपलव्ध गराउनु पर्ने औषधी तथा औषधी जन्य सामाग्रीहरु उपलव्ध नभएको र अस्पतालमा प्रदेश सरकारद्धारा न्युन वजेट विनियोजन हुदा सम्पूर्ण सेवाग्राहीहरुलाई औषधी उपलव्ध गराउन समस्या भएको छ ।

स्वास्थ्य विमा आवद्ध सेवाग्राहीहरुलाई स्वास्थ्य विमा वोर्डबाट तोकिएको औषधी तथा औषधीजन्य सामाग्रीहरु अस्पतालबाटै उपलव्ध गराउन प्रयास गरिए पनि स्वास्थ्य विमा वोर्ड वाट समयमै भुक्तान नहुदा औषधी खरिद गरि वितरण गर्न समस्या भएको छ । विभिन्न समस्याका बावजुत पनि अस्पतालबाट अधिकतम औषधीहरु उपलव्ध गराउने प्रयास गरिएको छ ।

हाल यस अस्पतालबाट विमीत सेवाग्राहीहरुका लागी निशुल्क (अस्पतालले स्वास्थय विमा वोर्ड बाट सोध भर्ना लिने गरी) तथा विमामा आवद्ध नभएका सेवाग्राहीहरुलाई १० प्रतिशत छुटमा स शुल्क रुपमा तपशिल रोगहरुको लागि आवश्यक पर्ने औषधीहरु उपलव्ध गराईन्छ ।

तपशिल रोगहरु

सुगर (Diabetes), उच्च रक्तचाप (Hypertension), दम, प्रतिजैविक औषधीहरु, हाडजोर्नी तथा नशा सम्वन्धी रोग, मुटु रोग, मष्तिस्क रोग, मानसिक रोग, प्रोस्ट्रेट सम्वन्धी रोग, कोलेस्टेरोल, आधारभूत तथा अत्यावश्यक औषधीहरु आदी उपलव्ध रहेको छ ।

खण्ड च: परिवार कल्याण कार्यक्रम

१. मातृ तथा नवशिशु कार्यक्रम

यस कार्यक्रम अर्न्तगत आमा सुरक्षा, गर्भवती उत्प्रेरणा सेवा, रक्तसंचार, न्यानो झोला, निशुल्क सुरक्षित गर्भपतन सेवा र नवजात शिशुको निशुल्क उपचार सेवा पर्दछन । आमा सुरक्षा तथा नवजात शिशु निशुल्क उपचार कार्यक्रमले संस्थागत सुत्केरी वृद्धी गरी आमा तथा नवजात शिशु मृत्युलाई कम गर्ने उदेश्यका साथ शुरु गरिएको हो ।

मातृ तथा नवशिशु कार्यक्रम लागु भएका कुनै पनि स्वस्थ्य संस्थाबाट सेवालिएमा प्रशुति सेवा (साधारण तथा जटिल प्रशुति, औषधीहरु र अन्य आवश्यक सामाग्रीहरु) साथै आवश्यका अनुसार रक्तसंचार सेवा पूर्ण रुपमा निशुल्क उपलब्ध गराइन्छ । आमा सुरक्षा तथा गर्भवती उत्प्रेरणा वापतसेवा लिएको संस्थाबाट तपशिल वमोजिमको यातायात र उत्प्रेरणा खर्च उपलव्ध गराइन्छ । हाल यस अस्पतालबाट मातृ तथा नवशिशु कार्यक्रम मार्फत तल उल्लेखित सुविधाहरु उपलव्ध गराईन्छ ।

सेवाको किसिम	हिमाली जिल्लाहरु	पहाडी जिल्लाहरु	तराई जिल्लाहरु
प्रशुति सेवा लिए वापत यातायात खर्च	रु. ३००० र न्यानो झोला	रु.२००० र न्यानो झोला	रु.१००० र न्यानो झोला
नियमित प्रोटोकल अनुसार स्वास्थ्य संस्थामा गई गर्भवती जाचँ गराए वापत	रु.८००	रु.८००	रु.८००
नवजात शिशु (जन्मे देखि २८ दिन सम्मका) निशुल्क उपचार कार्यक्रम	नवशिशुलाई अस्पतालमा उपलव्ध सम्पूर्ण जाचँ तथा उपचार सेवा पूर्ण रुपमा निशुल्क उपलव्ध गराइन्छ ।		
निशुल्क सुरक्षित गर्भपतन सेवा	१२ हप्ता सम्मका गर्भपतन सेवा (औषधीद्धारा गरिने र उपकरणद्धारा गरिने) पूर्ण रुपमा निशुल्क उपलव्ध गराइन्छ ।		

यसरी सेवा लिदा कुनै जटिलता आएमा सोको समेत निशुल्क व्यवस्थापन गरिने छ । यदि जटिलता उपचारत संस्थामा व्यवस्थापन नभए प्रेषणको लागि समेत व्यवस्थापन गरिन्छ ।

यस अस्पतालबाट प्रसुति सेवा, गर्भवती जाँच सेवा तथा सुरक्षित गर्भपतन सेवा लिने सेवाग्राहीहरुको विवरण यस प्रकार रहेको छ । यस अस्पतालमा आ.व. २०७९/८० बाट १२ हप्ता सम्मको पूर्ण निशुल्क गर्भपतन

सेवा प्रदान गर्न शुरु गरिएको हो । यस कार्यक्रमबाट हाल सम्म सेवा लिने सेवाग्राहीहरुको विवरण यस प्रकार रहेको छ ।

मातृ तथा नवशिशु कार्यक्रमबाट सेवा लिने सेवाग्राहीहरुको विवरण :

सेवा	आ.व. २०७७/७८		आ.व. २०७८/७९		आ.व. २०७९/८०		आ.व. २०८०/८१	
गर्भवती जाँच सेवा	२० वर्ष मुनिका	≥ २० बर्ष	२० वर्ष मुनिका	≥ २० बर्ष	२० वर्ष मुनिका	≥ २० बर्ष	२० वर्ष मुनिका	≥ २० बर्ष
पहिलो (जुनसुकै समयको)	३५	१३३	११	१५६	२२	१२२	९	८९
१२ हप्ता सम्म	०	०	०	०	२०	११३	४	७४
४ पटक (१६ ,२०-२४, ३२ र ३६ हप्ता)	१२	१०४	६	९८	१०	८५	६	५४
८ पटक (प्रोटोकल अनुसार)	०	०	०	०	३	५४	८	७५
निशुल्क सुरक्षित गर्भपतन सेवा	आ.व. २०७७/७८		आ.व. २०७८/७९		आ.व. २०७९/८०		आ.व. २०८०/८१	
	२० वर्ष मुनिका	≥ २० बर्ष	२० वर्ष मुनिका	≥ २० बर्ष	२० वर्ष मुनिका	≥ २० बर्ष	२० वर्ष मुनिका	≥ २० बर्ष
मेडिकल औषधीद्धारा	०	०	०	०	२	८९	३	१
सर्जिकल उपकरणद्धारा	०	०	०	०	०	०	९	१२८
(PAC) गर्भपतन पछिको जटिलता संख्या	०	०	०	०	०	२	०	६

प्रसुति सेवा	आ.व. २०७७/७८	आ.व. २०७८/७९	आ.व. २०७९/८०	आ.व. २०८०/८१
सामान्य (Spontaneous)	३१४	२२५	२११	२१३
भ्याकुम र फोरसेप	१	०	१	४
शल्यक्रिया (C/S)	४५	३८	६९	३३
मृत जन्म संख्या	६	३	३	४

२. परिवार नियोजन सेवा

यस अस्पतालमा तपशिल वमोजिमका अस्थायी वन्ध्याकरणका साधनहरु र आवश्यक परामर्श सेवा पूर्ण रुपमा निशुल्क उपलव्ध गराइन्छ । यो सेवा हप्ताको ५ दिन सोमबार देखि शुक्रबार सम्म कार्यालय समय भित्र उपलव्ध गराइन्छ । हाल विभिन्न अस्थायी साधन अपनाइ रहेका सेवाग्राहीहरुको विवरण यस प्रकार रहेको छ

अस्थायी साधनको प्रकार	**आ.व. २०७७/७८**	**आ.व. २०७८/७९**	**आ.व. २०७९/८०**	**आ.व. २०८०/८१**
कण्डम	३५५००	३१०००	३५५००	३०८००
३ महिने सुई (डिपो)	१६२	१४६	१३३	११३
इम्प्लान्ट (पाखुरामा राख्ने साधन)	३५२	३२९	४१९	५२८
IUCD (पाठेघरमा राख्ने साधन)	३९	३९	५१	५८
दैनिक खाने चक्कि	१४२	१३२	१२९	८७

३. खोप सेवा

यस अस्पतालबाट पूर्ण निशुल्क हप्ताको हरेक आइतबार खोप कार्यक्रम विहान १०:०० वजे देखि ५:०० वजे सम्म सञ्चालन गरिन्छ । गर्भवती महिलाहरुलाई टि.डि. खोप सोमबार देखि शुक्रबार सम्म कार्यालय समय भित्र लगाइन्छ । यस खोप केन्द्रबाट सेवा प्रदान गरिएका सेवाग्राहीहरुको विवरण यस प्रकार रहेको छ ।

खोपको प्रकार		आ.व. २०७७/७८	आ.व. २०७८/७९	आ.व. २०७९/८०	आ.व. २०८०/८१
वि.सि.जि.	पोहिलो	१६६	१२६	१६३	१४२
रोटा	पोहिलो	१०४	९७	११०	१११
	दोस्रो	९९	८९	९०	११८
एफ.आई. पि.भि.	पोहिलो	१०४	९७	९१	११०
	दोस्रो	९०	९४	६१	१००
पोलियो	पोहिलो	१०४	९७	१०९	१११
	दोस्रो	१०६	८९	९९	११८
	तेस्रो	९०	९४	१०७	१०१
पि.सि.भि.	पोहिलो	१०४	९७	१०९	१११
	दोस्रो	१०६	८९	९८	११८
	तेस्रो	८८	८४	१०९	१०३
डि.पि.टि. हेप वि. हिव.	पोहिलो	१०४	९७	१०९	१११
	दोस्रो	१०६	८९	९९	११८
	तेस्रो	९०	९४	१०७	१०९
दादुरारुबेला	पोहिलो	८८	८४	१०९	१०४
	दोस्रो	८५	९२	९५	९०
जे.ई		८६	८५	९६	९७
टाईफाईड		०	४	८४	८१
टि.डी. (गर्भवती महिला)	पोहिलो	१२८	१२४	११६	९३
	दोस्रो	९०	९०	११५	८८
	तेस्रो	३०	३३	३८	२९

४. नवजात शिशु तथा बालरोगको एकृकित व्यवस्थापन कार्यक्रम

२ महिना भन्दा कम उमेरका शिशु					
निदान	**बच्चाको बर्गिकरण**	**आ.व. २०७७/७८**	**आ.व. २०७८/७९**	**आ.व. २०७९/८०**	**आ.व. २०८०/८१**
गम्भीर संक्रमण	≤२८ दिन	०	०	०	११
	२९-५९ दिन	०	०	०	०
निमोनिया	८-२८ दिन	०	०	०	०
	२९-५९ दिन	०	०	०	०
स्थानिय संक्रमण	≤२८ दिन	१३	७	२०	३१
	२९-५९ दिन	८	०	०	८
कडा कमल पित्त (जण्डिस)	≤२८ दिन	३	२	२	४
	२९-५९ दिन	४	०	०	०
कम तौल	≤२८ दिन	२१	३८	०	३
	२९-५९ दिन	१८	१७	०	०
स्तानपान सम्बन्धि समस्या	≤२८ दिन	०	०	१९	१६
	२९-५९ दिन	०	०	०	२

२ देखि ५९ महिना सम्मका बच्चा				
निदान	**आ.व. २०७७/७८**	**आ.व. २०७८/७९**	**आ.व. २०७९/८०**	**आ.व. २०८०/८१**
निमोनिया नभएको रुघाखोकी	४०२	५२९	३२६	४४२
निमोनिया नभएको रुघाखोकी	४३	२२	५	१७
कडा निमोनिया/ धेरै कडा रोग	०	०	०	०
जलवियोजन नभएको	४४	१२	३१	७०
केहि जलवियोजन	०	०	०	३
कडा जलवियोजन	१	०	०	०
दीर्घ झाडापखाला	०	०	०	०
आँऊ/ रगत	३	०	०	०
फाल्सिप्यारम औलो	०	०	०	०
फाल्सिप्यारम नभएको औलो	०	०	०	०
धेरै कडा ज्वरोजन्य रोग कडा जटिल औलो	०	०	०	०
दादुरा	०	०	०	०
कानको समस्या	२३	१६	२५	३०
ज्वरो	११२	२३१	२८९	४५०
कडा कुपोषण	०	०	०	५
मध्यम कुपोषण	०	०	०	६
रक्त अल्पता	४१	०	०	१०
अन्य	२०३	५३२	४६६	६८०

५. निशुल्क सुरक्षित गर्भपतन सेवा

यस अस्पतालबाट दक्ष तथा तालिम प्राप्त चिकित्सक तथा स्वास्थ्यकर्मीहरु बाट हाल नियमित रुपमा १२ हप्ता सम्मको गर्भपतन सेवा (औषधीद्धारा गरिने र उपकरणद्धारा गरिने) पूर्ण रुपमा निशुल्क उपलव्ध गराइन्छ। साथै सो वखत हुने जटिलताको समेत निशुल्क व्यवस्थापन गरिन्छ। यो सेवा हरेक दिन सार्वजनिक विदाको दिन वाहेक १०:०० देखि ५:०० वजे सम्म र जटिलता तथा अन्य आकस्मिक अवस्थामा आवश्यकता अनुसार २४ सै घण्टा सेवा उपलव्ध गराईन्छ।

६.पोषण कार्यक्रम

यस अस्पतालबाट नियमित रुपमा ५ वर्ष भन्दा मुनीका बालबालिकाहरुको आवश्यक स्वास्थ्य परिक्षण तथा तौल नापी कुपोषित बालबालिकाहरुको निदान साथै उपचारको समेत व्यवस्थापन गरिएको छ। पोषण कार्यक्रम सञ्चालन गर्न छुटै OTC Center स्थापन गरी सञ्चालन गरिएको छ। यस केन्द्रबाट अति र मध्यम शिघ्र कुपोषण भएका वालवालिकाको निदान गरि आवश्यकता अनुसार उपचार तथा प्रेषण गर्ने व्यवस्था गरिएको छ। यस केन्द्रबाट नियमित रुपमा RUTF (ready to use theraupetic food) पनि वितरण गरिन्छ।

खण्ड छः स्वास्थ्य क्षेत्र सुधार कार्यक्रम

१. सामाजिक सेवा ईकाई कार्यक्रम

सामाजिक सेवा एकाईको मुख्य उदेश्य लक्षित समुहका विरामीहरुलाई अस्पतालमा उपलव्ध सेवाहरुको सेवा शुल्कमा आंशिक वा पूर्ण छुट उपलव्ध गराउनु तथा लक्षितमैत्री सेवा प्रवाह गर्न आवश्यक सहजीकरण गर्नु रहेको छ ।

सामाजिक सेवा एकाईका उदेश्यहरु निम्नानुसार रहेका छन् :

लक्षित समूहका बिरामीहरुको स्वस्थ्य सेवामा समतामूलक पहुँच एवं उपयोग वृद्धि गर्ने ।

लक्षित समूहसम्म निःशुल्क तथा आंशिक छुटमा विशेषज्ञ सेवाहरु उपलव्ध गराउने ।

स्वास्थ्य सम्बन्धी संचालित सामाजिक सुरक्षाका कार्यक्रमहरुलाई व्यवस्थित पारर्दशी र प्रभावकारीरुपले लक्षित समूहले स्वस्थ्य सेवा लिन सक्ने वातावरण तयार गर्दै आधारभूत स्वास्थ्य सेवाबाट कोही पनि नछुटुन भन्ने मान्यता पूरा गर्ने ।

यस अस्पतालबाट सञ्चालित सामाजिक सेवा इकाइ कार्यक्रमबाट तल तोकिए वमोजिमका लक्षित समूहका सेवाग्राहीहरुले यस अस्पतालमा उपलव्ध परार्मश, परिक्षण र औषधीहरु सहित गरि वाहिरङग र आकस्मिक विभागबाट सेवा लिन परेमा रु.२५००/– सम्मको र अन्तरङग विभागबाट सेवा लिन परेमा रु.५०००/– सम्मको आंशिक वा पूर्ण छुट उपलव्ध गराईन्छ । यो सेवा अस्पतालबाट चौबिसै घण्टा उपलव्ध हुन्छ । यो कार्यक्रमबाट सेवा लिन तल तालिकामा उल्लेख गरिए वमोजिमका कागजातहरु लिई आउनु पर्ने छ ।

यस जिल्ला अस्पतालमा तेह्रथुममा आ.व. ०७९/८० मा सामाजिक सेवा ईकाइ स्थापना भई आ.व. ०८०/८१ बाट पूर्णरुपमा सञ्चालनमा आएको हो । यस आ.व.०८०/८१ मा सम्पूर्ण लक्षित समूहका सेवाग्राहीहरु कुल जम्मा १७५८ जनाले सेवा लिनुभएको छ ।

जिल्ला अस्पताल तेह्रथुम

सामाजिक सेवा ईकाइ

यस ईकाइबाट सेवा पाउने लक्षित वर्गहरु र पूर्ण वा आंशिक छुट साथै सो सेवा लिनका लागि आवश्यक कागजातको विवरण :

<table>
<tr><th colspan="2">लक्षित वर्ग</th><th>उपलब्ध छुट</th><th>सेवा लिन आवश्यक कागजात</th><th>उपलब्ध सुविधा</th></tr>
<tr><td colspan="2">गरिव</td><td>५० प्रतिशत</td><td>सेवाप्रदायकबाट निर्धारण वा सम्वन्धित संघ सस्थाहरुको सिफारिस पत्र</td><td rowspan="16">अस्पतालमा उपलव्ध परार्मश, परिक्षण र औषधीहरु सहित गरि वाहिरङग र आकस्मिक विभागबाट सेवा लिन परेमा रु.२५००/– सम्मको र अन्तरङग विभागबाट सेवा लिन परेमा रु.५०००/– सम्मको आंशिक वा पूर्ण छुट उपलव्ध गराईन्छ ।</td></tr>
<tr><td colspan="2">असाहय</td><td>पूर्ण निःशुल्क</td><td rowspan="3">सम्वन्धित निकायबाट जारी परिचय पत्र</td></tr>
<tr><td rowspan="2">अपाङगता भएका व्यक्ति</td><td>क वर्ग</td><td>पूर्ण निःशुल्क</td></tr>
<tr><td>ख वर्ग</td><td>५० प्रतिशत</td></tr>
<tr><td rowspan="3">ज्येष्ठ नागरिक</td><td>६० — ६९ वर्ष</td><td>५० प्रतिशत</td><td rowspan="3">नागरिकताको वा उमेर खुल्ने अन्य कागजात परिचय पत्रको प्रतिलिपि</td></tr>
<tr><td>७० — ७९ वर्ष</td><td>७५ प्रतिशत</td></tr>
<tr><td>८० वर्ष माथिका</td><td>पूर्ण निःशुल्क</td></tr>
<tr><td colspan="2">लैङ्गिक हिंसाबाट प्रभावित</td><td>पूर्ण निःशुल्क</td><td>सेवाप्रदायकबाट निर्धारण वा सम्वन्धित संघ सस्थाहरुको सिफारिस पत्र</td></tr>
<tr><td colspan="2">गरीब तथा विपन्न आकस्मिक विरामी</td><td>पूर्ण निःशुल्क</td><td>सेवाप्रदायकबाट निर्धारण वा सम्वन्धित संघ सस्थाहरुको सिफारिस पत्र</td></tr>
<tr><td colspan="2">विपत एवम प्राकृतिक प्रकोपबाट पिडित</td><td>पूर्ण निःशुल्क</td><td>सेवाप्रदायकबाट निर्धारण वा सम्वन्धित संघ सस्थाहरुको सिफारिस पत्र</td></tr>
<tr><td colspan="2">सिमान्तकृत तथा लोपोन्मुख आदिबासी जनजाती</td><td>पूर्ण निःशुल्क</td><td>सेवाप्रदायकबाट निर्धारण वा सम्वन्धित संघ सस्थाहरुको सिफारिस पत्र</td></tr>
<tr><td colspan="2">महिला स्वास्थ्य स्वयंमसेवीका</td><td>५० प्रतिशत</td><td>परिचय पत्रको प्रतिलिपि</td></tr>
<tr><td colspan="2">कुपोषित बालवालिका</td><td>पूर्ण निःशुल्क</td><td>सेवाप्रदायकबाट निर्धारण वा सम्वन्धित संघ सस्थाहरुको सिफारिस पत्र</td></tr>
<tr><td colspan="2">प्रहरीले ल्याएका थुनुवा तथा कैदी बिरामी</td><td>पूर्ण निःशुल्क</td><td>प्रहरी कार्यालयको पत्र</td></tr>
<tr><td colspan="2">शहिद परिवार</td><td>पूर्ण निःशुल्क</td><td>सम्बन्धित निकायबाट निर्धारण गरिए बमोजिम</td></tr>
</table>

२. एकद्वार संकट व्यवस्थापन केन्द्र (OCMC)

यस केन्द्रले एकीकृतरुपमा महिला विरुद्धका हिंसालाई सम्वोधन गर्नेछ भने हिंसा पीडित महिलाका साथ आएका बालबालिका समेतलाई उपचार तथा उपचार अवधिभर आश्रयको व्यवस्था निःशुल्क उपलब्ध गरिन्छ । यद्यपि पुरुषहरु तथा लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसख्यकहरु पनि हिंसाबाट पीडित हुनुपरेका घटनाहरु सार्वजनिक भएकाले उनीहरुलाई समेत यस केन्द्रले स्वास्थ्य उपचार एवम् मनोसामाजिक परामर्श सेवा उपलव्ध गराउँछ ।

यस केन्द्रको मुख्य उदेश्य लैङ्गिक हिंसापीडित/प्रभावितहरुलाई स्वास्थ्य उपचारका साथै अन्य आवश्यक सेवाहरु र आवश्यकता अनुसार प्रेषण एकै स्थानबाट पूर्णरुपमा निःशुल्क, सहज र सरल तरिकाले २४ सै घण्टा उपलव्ध गराई लैङ्गिक हिंसामा नियन्त्रण गर्न योगदान पुर्याउनु रहेको छ ।

यस केन्द्रबाट हाल सम्म सेवा लिने सेवाग्राहीहरुको विवरण यस प्रकार रहेको छ :

	आ.व. २०७९/८०		आ.व. २०८०/८१	
एकद्धार संकट व्यवस्थापन केन्दबाट सेवा प्रदान गरिएका सेवाग्राहीहरुको संख्या	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष
	५	१४	९	२४

जिल्ला अस्पताल तेह्रथुम		
एकद्धार संकट व्यवस्थापन केन्द्र यस केन्द्रबाट सेवा उपलव्ध हुने लक्षित वर्गहरु र उपलव्ध सेवा यस प्रकार रहेको छ :		
लक्षित वर्ग	**उपलव्ध सुविधा**	**आवश्यक कागजात**
सबै किसिमका लैङ्गिक हिंसाबाट प्रभावित व्यक्ति, लैङ्गिक हिंसाको जोखिमयुक्ति स्थितिमा रहेका बेवारिसे एव्म शारीरिक तथा मानसिकरुपले अशक्तमहिला तथा बालबालिका, लैङ्गिक हिंसाबाट प्रभावित भई मानसिक स्वास्थ्यमा गम्भीर समस्या उत्पन्न भएका कारणले घर वा सार्वजनिक स्थानमा अलपत्र अवस्थामा जीवन बाध्य महिला तथा बालबालिका लैङ्गिक हिंसापीडित एकल महिला, अपाङ्गता भएका महिला बालबालिका वा ज्येष्ठ नागरिक महिला, सशस्त्र द्वन्द्ध तथा प्राकृतिक विपद्का कारण हिंसामा परेका र पर्नसक्ने महिला वा बालबालिका एच आई.भी तथा एड्सबाट सङ्क्रमित भई लैङ्गिक हिंसाबाट प्रभावित महिला तथा बालबालिका लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक ।	यस अस्पतालमा उपलव्ध सम्पूर्ण चिकित्सकीय सेवा तथा मनोसामाजिक परामर्श सेवा /आवश्यक कानुनी परामर्श सेवाको लागि समन्वय / अस्पतालमा उपचाररत रहदा लैङ्गिक हिंसापीडितलाई खान, बस्न र आवश्यक लता कपडा घर सम्म आवतजावत गर्ने यातायात खर्च साथै थप उपचार र अन्य आवश्यक सेवाका लागि प्रेषण गर्नु पर्न भएमा सो बापतको यातायात,उपचार,खाना खर्च, पिडितको सहयोगी एक जना सम्मको यातायात तथा खाना खर्च र प्रेषण गरिएको ठाँउ बाट पिडितको घर सम्म पुग्न यातायात खर्च पूर्ण रुपमा निःशुल्क उपलव्ध केन्द्र बाट गरिने	लैङ्गिक हिंसापीडितको मौखिक उजुरी, प्रहरी कार्यलयको पत्र, साथै सम्वन्धीत संघ संस्था बाट प्राप्त विवरण
एकद्धार संकट व्यवस्थापन केन्द्र बाट उपलव्ध सेवा लिनका लागि सम्पर्क सम्पर्क व्यक्तिः महेन्द्र कुमारी खड्का **(मो.नं ९८५२०१००१५)** सम्योजकः डा राजु चापागाई **(मो.नं ९८४०२६५१०८)** अस्पताल प्रशासनः **०२६४६०१८८** (कार्यलय समयमा सम्पर्क गर्न सकिने) कार्यालय प्रमुखः (**मो.नं. ९८५२०६०१८८**)		

खण्ड जः स्वास्थ्य विमा कार्यक्रम

१. कार्यक्रमको पृष्ठभूमि, परिचय तथा सेवाप्रदायक र सेवाग्राहीहरुलाई जानकारी

नेपालको संविधानले आधारभुत स्वास्थ्य सेवालाई निःशुल्क र सामाजिक सुरक्षाको हक प्रदान गरेको छ। गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा प्राप्त गर्ने नागरिकको अधिकारको संरक्षण गर्न स्वास्थ्य बिमाद्धारा भुक्तानीको माध्यमबाट बिमितको आर्थिक जोखिम न्यूनिकरण गर्न तथा स्वास्थ्य सेवा प्रदायकको दक्षता र जवाफदेहिता अभिबृद्धि गरि स्वास्थ्य सेवामा आम नागरिकको सहज पहुच सुनिश्चित गर्न स्वास्थ्य बिमा कार्यक्रमको अवधारणा नेपाल सरकारबाट ल्याईएको छ। स्वास्थ्य बिमा कार्यक्रम स्वास्थ्य सेवा उपयोगको क्रममा हुने अनियोजित खर्चको जोखिमलाई अग्रिम ब्यवस्थापन गर्दै बित्तिय संरक्षण प्रदान गर्ने अवधारणा अन्तरगत सरकारले ल्याएको सामाजिक सुरक्षाको एक महत्वपूर्ण कार्यक्रम हो। समस्त नेपाली नागरिकलाई सर्वसुलभ रुपमा गुण्स्तरीय स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्न र स्वास्थ्य सेवा उपभोगमा सुधार ल्याउनका लागि सामाजिक स्वास्थ्य बिमा कार्यक्रमको आधारमा सबैका लागि स्वास्थ्य सेवा सुनिश्चित गर्ने उदेश्यका साथ २०७२ सालमा सामाजिक स्वास्थ्य सुरक्षाका रुपमा सुरुवात भएको यो कार्यक्रम हाल स्वास्थ्य बिमा बोर्डले सञ्चालन गर्दै आएको छ। यस कार्यक्रमले सर्वब्यापी स्वास्थ्यको पहुँच (Universal Health Coverage, UHC) प्राप्ती तर्फ नेपाललाई अग्रसर बनाउदै सन् २०३० सम्ममा दिगो बिकास लक्ष्य प्राप्त गर्न महत्वपूर्ण भुमिका खेल्ने आशा लिएको छ।

स्वास्थ्य बीमा भन्नाले स्वास्थ्य सेवाको खर्चलाई परिवारले धान्न सक्ने अवस्थामा ल्याउने, स्वास्थ्य समस्याका कारणले हुन सक्ने आर्थिक जोखिमलाई न्यूनीकरण गर्ने संयन्त्रलाई बुझाउँछ। यो स्वास्थ्य सेवामा सबैको पहुँच सुनिश्चित गर्ने बृहत् सामाजिक साझेदारीको अवधारणा हो। यसमा व्यक्ति, समुदाय र सरकारको प्रत्यक्ष सहभागिता रहने गर्दछ। यसमा विरामी भएको बेला उपचारमा हुन सक्ने ठूलो खर्च धान्न कठिन नहोस् भनेर पहिले नै योगदान रकममार्फत जोखिम व्यवस्थापन गरिएको हुन्छ। यसले स्वास्थ्य सेवा उपयोगका क्रममा अनियोजित रुपमा भइरहेको व्यक्तिगत खर्चलाई व्यवस्थि गर्दै उपलव्ध स्रोतको प्रभावकारी व्यवस्थापन गर्न मदत गर्दछ।

स्वास्थ्य बीमा कार्यक्रमका विशेषताहरु :

१. कार्यक्रम सञ्चालन हुने जिल्लाका सबै जनसंख्या यस कार्यक्रमका लक्षित वर्ग हुन्।

२.बीमित सदस्यले स्वास्थ्य बीमा बोर्डले सूचीकृत गरेका सरकारी स्वास्थ्य संस्थाका साथै निजी क्षेत्रका अस्पतालबाट पनि सेवा पाउने व्यवस्था रहेको छ।

३.स्थानीयस्तरका अस्पतालबाट सुविधा प्राप्त नभएमा प्रेषणको व्यवस्था रहेको छ जसले गर्दा विशिष्टकृत सेवा पाउने व्यवस्था छ।

४.यस कार्यक्रमको सुविधा थैलीबाट बहिरंग सेवा, आकस्मिक सेवा, अन्तरंग सेवा, निदानात्मक सेवा तथा औषधिहरु उपलब्ध गराइएको छ जसले प्रमुख आवशयकताहरुको परिपूर्तिको लक्ष्य राखेको छ । सुविधा भएका सेवाहरु क्रमश : बढाउँदै लगिने व्यवस्था छ । नेपाल सरकारबाट उपलब्ध हुने नि :शुल्क कार्यक्रमका सेवाहरुलाई नि :शुल्क गर्ने व्यवस्था गरिएको छ ।

५.बीमित सदस्यले पहिलो स्वास्थ्य संस्था रोज्नु पर्ने र सोही स्वास्थ्य संस्थामा गई उपचार गराउनु पर्ने प्रावधान छ । यदि उक्त संस्थाबाट उपचार हुन नसकेमा रेफर भई अन्य विशिष्टिकृत अस्पतालमा समेत उपचार गराउन पाइने व्यवस्था छ । आकस्मिक अवस्थामा सूचीकृत जुनसुकै स्वास्थ्य संस्थाबाट पनि सेवा लिन सकिनेछ ।

६.यो कार्यक्रम परिवारका सबै सदस्य सहभागी हुनु पर्ने गरी परिवारको योगदानमा आधारित रहेको छ । प्रति ५ जनासम्मको परिवारले वार्षिक रु.३,५०० ।- योगदान रकम बुझाउनु पर्छ । परिवारमा ५ जनाभन्दा बढी सदस्य भए प्रति सदस्य रु.७०० ।- का दरले थप रकम बुझाउनु पर्छ ।

७.सुविधाको थैलीको सीमा पाँच जनाको परिवारको हकमा वार्षिक रु.१००,०००।- रहेको छ । पाँच जनाभन्दा बढी परिवारका सदस्य भएमा प्रति थप सदस्य बापत रु. २०,०००।- को सीमा बढ्दै जान्छ । यसको अधिकतम सीमा रु.२,००,०००।- रहेको छ ।

८.सदस्यता दर्ताका लागी लक्षित वर्गका हकमा योगदान रकममा अनुदानको व्यवस्था पनि गरिएको छ । जस अर्न्तगत अति गरिब, अति अशक्त अपाङ्गता, कुष्ठरोगी, एच आइ भी संक्रमित, एम डि आर टि बि बिरामी भएका परिवारलाई र ७० वर्ष नाघेका जेष्ठ नागरिकलाई शप्रतिशत र महिला स्वास्थ्य स्वंम सेविका संलग्न भएका परिवारलाई ५० प्रीतशत योगदान रकममा छुटको व्यवस्था गरिएको छ । उक्त छुट पाउनका लागि नेपाल सरकारले उपलब्ध गराएको सम्बन्धित परिचयपत्र छ भने दर्ता सहयोगीलाई देखाउनुपर्छ । यसो गर्दा मात्र योगदान रकममा छुट पाइन्छ ।

९.कार्यक्रमको सदस्यता वार्षिक रुपमा नवीकरण गर्नुपर्छ । नवीकरण गरेमा स्वास्थ्य सेवा अनवरत पाउने व्यवस्था छ।

स्वास्थ्य बीमा कार्यक्रममा सहभागिताका लागि दर्ता प्रक्रिया

१.यस कार्यक्रममा दर्ता गर्न स्थानीय वडाबाट छनौट भई आएका व्यक्तिहरु नै दर्ता सहयोगी रहनेछन् । दर्ता सहयोगीहरु घरदैलोमै गई दर्ता गराउने छन् । आफूले चाहेको बेला दर्ता सहयोगी घरदैलोमा उपलब्ध नभएमा सम्पर्क गरी सकिन्छ । सदस्यता दर्ताका समयमा आफ्नो फोटो भएको परिचयपत्र (नागरिता,सवारीक अनुमतिपत्र वा अन्य परिचय खुल्ने प्रमाणपत्र) दर्ता सहयोगीलाई देखाउनुपर्छ ।

२.नाबालिगको हकमा भने निजको जन्म प्रमाणपत्र वा जन्म दर्ताको प्रमाणपत्र वा अभिभावक वा संरक्षकको परिचय खुल्ने प्रमाणपत्र देखाउनु पर्ने हुन्छ ।

३. दर्ताको समयमा घरमूलीले आफ्नो परिवारका सदस्यहरुका बारेमा यथार्थ जानकारी दिनुपर्छ ।

४. दर्ता फाराम भर्ने वेलामा सेवा लिने पहिलो स्वास्थ्य संस्था रोज्नु पर्ने हुन्छ ।

५. सदस्यता दर्ताका लागी लक्षित वर्गका हकमा योगदान रकम छुट (योगदान रकममा अनुदान) को व्यवस्था पनि गरिएको छ । जस अन्र्तगत अति गरिव, अति अपाङ्गता, कुष्टरोगी, एच आइ भी संक्रमित, जटिल खालका क्षयरोग (एम डि आर टि वि) विरामी भएका परिवारलाई र ७० वर्ष नाघेका जेष्ठ नागरिकलाई शतप्रतिशत र महिला स्वास्थ्य स्वंम सेविका संलग्न भएका परिवारलाई ५० प्रतिशत योगदान रकममा छुटको व्यवस्था गरिएको छ । उक्त छुट पाउनका लागी नेपाल सरकारले उपलब्ध गराएको सम्वन्धित परिचयपत्र छ भने दर्ता सहयोगीलाई देखाउनुपर्छ। यसो गर्दा मात्र योगदान रकममा छुट पाइन्छ ।

६. कार्यक्रममा सहभागी परिवारका सबै सदस्यले छुट्टाछुट्टै परिचयपत्र पाउँछन् ।

७. प्रत्येक सदस्यले सेवा लिन जाँदा आफ्नो परिचयपत्र अनिवार्य लिएर जानुपर्छ ।

८. परिचयपत्र नष्ट भएमा, च्यातिएमा वा हराएमा दर्ता सहयोगीमार्फत स्वास्थ्य वीमा बोर्डबाट आवश्यक नियमानुसार प्रक्रिया पु¥याएर रु. ५०/- तिरी पुनः परिचयपत्र लिन सकिन्छ । उक्त परिचयपत्रको वैधता सदस्यता कायम रहेसम्म हुनेछ र सदस्यता प्रत्येक वर्ष नवीकरण गर्नुपर्ने छ ।

सदस्यता दर्ता र सेवा शुरु हुने समय

सदस्यता दर्ता	सेवा सुरु हुने मिति	सेवा समाप्त हुने मिति नवीकरण/गर्नुपर्ने मिति
वैशाख, जेठ र असार	सोही वर्षको भदौ १ गते	अर्को वर्षको साउन मसान्तसम्म
साउन, भदौ र असोज	सोही वर्षको मसिर १ गते	अर्को वर्षको कार्तिक मसान्तसम्म
कार्तिक, मसिर र पुस	सोही वर्षको फागुन १ गते	अर्को वर्षको माघ मसान्तसम्म
माघ, फागुन र चैत	अर्को वर्षको जेठ १ गते	अर्को वर्षको वैशाख मसान्तसम्म

स्वास्थ्य बीमा कार्यक्रमबाट पाइने सुविधाहरु

१. बहिरंग सेवा (ओ.पि.डि. सेवा)

२. आकस्मिक सेवा (इमरजेन्सी सेवा)

३. अन्तरंग सेवा (अस्पताल भर्ना भई गरिने सेवा)

४. निदानात्मक सेवा (एक्स रे, इसिजि, अल्ट्रासाउण्ड, एम आर आइ, सिटि स्क्यान, रगतको जाँच आदि)

५.सुविधा थैलीमा सूचीकृत औषधिहरू

६. शल्यक्रिया (विभिन्न साना तथा ठूला शल्यक्रियाहरू, एपेन्डिक्स अपरेशन, पत्थरी अपरेशन आदि) तोके बमोजिम मूल्यको चश्मा, श्रवणयन्त्र, सेतो छडी र वैशाखी

स्वास्थ्य बीमा कार्यक्रममा समावेश नभएका सुविधाहरु

१. वार्षिक रूपमा बोर्डले तोकेभन्दा बढी मूल्यका चस्मा, श्रवण यन्त्र, सेतो छडी र वैशाखी,

२. पोलिएको, गम्भीर अपाङ्गगताको लागि गरिने उपचार, ओठ तालु काटिएकोमा गरिने सर्जरी वाहेकको प्लास्टिक तथा कस्मेटिक सर्जरी,

३. दाँत उखेल्ने (एक्सट्याक्सन), दाँत वा गिजाबाट पिप निकाल्ने (एब्सेस) र दाँत सम्बन्धी घाउचोट (डेन्टल ट्रमा) को प्राथमिक व्यवस्थापन बाहेकको दन्त उपचार ।

४. हाडजोर्नी शल्यक्रिया गर्दा प्रयोगहुन implant (भाच्चिएको टुटफुट भएको हड्डि जोडन प्रयोग गरिने स्टील आदी)

स्वास्थ्य सेवा उपभोग

१. स्वास्थ्य उपचारको सिलसिलामा बहिरङ्ग सेवा लिनु पर्दा कार्यक्रमको सदस्यता लिने वेलामा आफैले रोजेको प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र वा अस्पतालबाट लिनुपर्ने छ ।

२. आकस्मिक स्वास्थ्य सेवा सूचीकृत जुनसुकै स्वास्थ्य संस्थाबाट पनि लिन पाइनेछ र सो सेवा लिन प्रेषण पूर्जाको आवश्यक पर्ने छैन् ।

३. सदस्यले स्वास्थ्य सेवाको उपयोग गर्दा सम्बन्धित स्वास्थ्य संस्थामा उपलब्ध सेवाहरु मात्र पाउने छन् । उक्त संस्थामा उपलब्ध नभएका सेवा लिन सम्बन्धित सेवा उपलब्ध हुने स्वास्थ्य संस्थामा नियम अनुसार प्रेषण भई जानुपर्ने छ ।

४. आवश्यक परेको अवस्थामा परिवारका एकै सदस्यले पनि तोकिएको सबै सेवा-सुविधाको उच्चतम सीमाभित्र रहेर सेवा उपभोग गर्न पाउँछन् ।

५. सरकारले निःशुल्क भनेका अन्य स्वास्थ्य सेवा तथा औषधिहरु निःशुल्क नै रहन्छ ।

६. कार्यक्रममा समावेश नगरिएका वा गरिएका औषधि, सेवा लिएको स्वास्थ्य संस्था वाहिरवाट ल्याइएमा त्यसको सोधभर्ना दिइने व्यवस्था छैन ।

बीमित भइसकेपछि थाहा पाउनु पर्ने कुरा

१. सेवा क्रियाशील भएपछि स्वास्थ्य बीमामार्फत पाउने सेवा आवश्यक पर्दा स्वास्थ्य संस्थामा जाने ।

२. सेवा लिन जाँदा अनिवार्य रूपमा स्वास्थ्य बीमाको परिचयपत्र लिएर मात्र जाने ।

३. सेवा लिन परिचयपत्रमा उल्लेख भएको प्रथम सेवा विन्दुमा जाने ।

४. प्रथम स्वास्थ्य संस्थामा उपचार नभएमा उक्त सेवा उपलब्ध हुने स्वास्थ्य संस्थामा जाँदा प्रेषण पुर्जा अनिवार्य लिई जाने ।

५. आकस्मिक सेवाको हकमा स्वास्थ्य वीमा बोर्डसँग सूचीकृत जुनसुकै स्वास्थ्य संस्थावाट सेवा लिन सकिने ।

६. विमितले सुविधा थैलीमा भएको सेवा अस्पतालको नियमअनुसार प्राप्त गर्ने ।

७. उपचार आवश्यकताको सिद्धान्तमा आधारित हुने भएकाले नचाहिँदो औषधि तथा सेवा लिन स्वास्थ्यकर्मीहरूलाई दवाव नदिने ।

८. आफ्नो परिचयपत्रको दुरूपयोग नगर्ने ।

९. एकभन्दा बढी ठाउँवाट बीमित बनी दोहोरो कार्ड नबनाउने ।

१०. आफूले लिएको सेवाको सम्पूर्ण बिलहरु सेवा प्रदायक स्वास्थ्य संस्थाहरूसँग लिने ।

११. अर्को वर्ष स्वास्थ्य बीमामार्फत सेवा निरन्तर पाउन समयमै नवीकरण गर्नुपर्ने ।

२. तेह्रथुम जिल्लाको समग्र स्वास्थ्य विमा कार्याक्रमको अवस्था

नेपाल सरकारबाट २०७२ सालमा सामाजिक स्वास्थ्य सुरक्षाका रुपमा सुरुवात भएको यो कार्यक्रम हाल स्वास्थ्य बिमा बोर्डले स्वास्थ्य बिमा कार्यक्रमको रुपमा सञ्चालन गर्दै आएको छ । तेह्रथुम जिल्लामा २०७६ चैत्र महिना देखि स्वास्थ्य बीमा कार्यक्रम लागु गरि सदस्यता दर्ता २०७६ चैत्र ४ बाट सुरु गरिएको हो । जिल्ला अस्पताल तेह्रथुममा २०७७ असोज महिना बाट स्वास्थ्य बीमा कार्यक्रम मार्फत बिमित सेवाग्राहीहरुलाई सेवा प्रदान गर्न शुरु गरिएको हो । २०७८ को जनगणना अनुसार तेह्रथुम जिल्लाको जनसंख्या ८८७३१ रहेको र वार्षिक जनसंख्या वृद्धि दर ऋणात्मक (-१.२२%) रहेको छ । तेह्रथुम जिल्लाको हालको अनुमानित जनसंख्या ८५५७९ रहेको र सो मध्ये हाल सम्म तेह्रथुम जिल्ला भरिमा १८३२८ जना, कुल जनसंख्याको २१.४२%स्वास्थ्य बिमामा आवद्ध भएका छन ।

स्वास्थ्य विमा सेवा प्रारम्भ भए पछि तेह्रथुमको म्याङलुङ न.पा., लालिगुरासँ न.पा., फेदाप गा.पा, मेन्छायेम गा.पा, छथर गा.पा, आठराई गा.पा. साथै संखुवासभा जिल्लाको मादि न.पा., पाँचथरं जिल्लाको कुम्मायक गा.पा. क्षेत्रका सेवाग्राहीहरुले समेत यस अस्पतालबाट सेवा लिईरहेको छन् । जिल्ला अस्पताल तेह्रथुमका प्रायजसो पालिकाहरुका प्रथम सेवा बिन्दु तथा अधारभुत पालिका अस्पतालहरुको प्रेषण केन्द्रको रुपमा जिल्ला अस्पताल तेह्रथुमले सेवा प्रभाह गरिरहेकोले यहाँ बिरामीको चाप बढदै गइरहेको छ ।

यस अस्पतालमा हाल दैनिक सरदर १०० देखि २०० जना सम्म र मासिक ३ देखि ४ हजार जना सम्म सेवाग्राहीहरुले सेवा लिने गर्नु भएको छ । यो संख्या जिल्ला अस्पताल तेह्रथुमको श्रोत साधन तथा पूर्वाधारका दृष्टिकोणले पर्याप्त देखिन्छ । जिल्ला अस्पताल तेह्रथुमले सिमित श्रोत साधन तथा जनशक्तीका बावजुद पनि स्तरीय स्वास्थ्य सेवा प्रभाव गर्न प्रयासरत छ । नयाँ स्तरीय भवन निर्माणाधिन अवस्थामा रहेका कारण केहि समय व्यवस्थापनमा चुनौती रहे पनि यसले पूर्णता पाए पछि यो समस्या धेरै हद सम्म न्युनिकरण भएर जाने विश्वास गरिएको छ ।

तेह्रथुम जिल्लाको समग्र स्वास्थ्य विमा कार्यक्रममा आवद्ध भएका घरधुरी संख्या, साधारण विमीत, लक्षित वर्गका विमीत आदिको विवरण यस प्रकार रहेको छ।

स्वास्थ्य विमा कार्यक्रम तेह्रथुम

क्र.सं.	पालिका	घरधुरी संख्या	जम्मा विमित जनसंख्या		निशुल्क ज्येष्ठ नागरिक (७० वर्ष माथिका) विमित संख्या		क वर्ग अपाङगता भएका व्यक्ति विमित संख्या	FCHV विमित संख्या
			महिला	पुरुष	महिला	पुरुष		
१	म्याङ्लुङ नगरपालिका	१३१२	३०७७	३११२	४४६	४३५	२८	५१
२	लालिगुरास नगरपालिका	४५८	१०९८	१०५५	१८४	१९१	३०	२२
३	आठराई गाउंपालिका	५०९	१०६७	१०७०	३७०	३४०	३९	३६
४	मेन्छ्यायेम गाउंपालिका	१९३	४३८	४३६	६६	६९	१०	१२
५	फेदाप गाउंपालिका	२८०	६३८	६३५	१२६	१४०	१८	३१
६	छथर गाउंपालिका	५८६	१३२२	१३१३	१७७	१७४	२८	४४
	जम्मा	**३३३८**	**७६४०**	**७६२१**	**१३६९**	**१३४९**	**१५३**	**१९६**

यस जिल्ला अस्पताल तेह्रथुम अन्तरगतको तेह्रथुम अस्पतालमा मिति २०७७ साल असोज महिनाबाट स्वास्थ्य बिमा कार्यक्रम सञ्चालन गरि मिति २०८१ साल असार मसान्त सम्ममा १८७०९ जना बिमित सेवाग्रहीहरुलाई सेवा प्रदान गरिएको छ। विमा कार्यक्रम सुरु गरिए पश्चात हाल सम्म रु.२४०१६८९७.३१ बराबरको विमीत सेवाग्राहीहरुलाई सेवा प्रदान गरि विमाबाट भुक्तानीका लागि दावी गरिएकोमा हालसम्म रु.१११७०७५१.७७ मात्र भुक्तानी भई विमाबाट भुक्तानी बाकी रकम रु. १२८४६१४५.५४ रहेको छ। यस आ.व.०८०।८१ मा जम्मा रु. १८२७१०२२.५४ बराबरको विमीत सेवाग्राहीहरुलाई सेवा प्रदान गरि विमा दावी गरिएकोमा अघिल्लो आ.व. २०७९।८० को भुक्तानी बाकी रु.८१९०१४.०० र आ.व.२०८०।८१ को दावी वापत रु. ५३९८०८२.०० गरि जम्मा रु. ६२१७०९६.०० मात्र भुक्तानी भएको र रु. १२८४६१४५.५४ बराबरको दावी परिक्षण तथा भुक्तानी बाकी रहेको छ। यसरी स्वास्थ्य विमा वोर्डबाट समयमै दावी भुक्तानी नहुदा अस्पतालका आर्थिक दायित्वहरु अर्को आ.व.मा सर्दै जाने र अस्पतालको सेवा प्रवाहलाई निरन्तरता दिई थप सेवा विस्तार गर्न कठिनाई भएको छ।

तेह्रथुम जिल्ला अस्पतालको स्वास्थ्य विमा कार्यक्रमको अवस्था

आर्थिक बर्ष	जम्मा दावी गरेको सेवाग्राहीहरुको संख्या	भुक्तानीका लागि परिक्षण भईसकेको दावी रकम	परिक्षण गर्न बाकी रकम	बिमाबाट भुक्तानी भएको रकम	बिमाबाट परिक्षण तथा भुक्तानी बाकी रकम
आ.व. २०७७।७८	११०४	६६०६५७.५८	०.००	१६२५०३.७७	४९८१५३.८१
आ.व. २०७८।७९	३५६९	१९४८७४७.७८	०.००	१७९७०१५.००	६४९८८६.५९
आ.व. २०७९।८०	४४४४	३१६३२६४.४१	०.००	२९९४१३७.००	८१९०१४.००
आ.व. २०८०।८१	९५९२	५८४३७८०.००	१२४००४४७.०८	६२१७०९६.००	१२८४६१४५.५४
कुल जम्मा	**१८७०९**	**११६१६४५०.२३**	**१२४००४४७.०८**	**१११७०७५१.७७**	

आ.व.०८०।८१ मा विमित सेवाग्राहीहरुको संख्या अघिल्लो आ.व. को तुलनामा सतप्रतिशत वृद्धि भएको साथै अस्पतालको आम्दानीमा उल्लेख्य मात्रमा वृद्धि भएको देखिन्छ। स्वस्थ्य विमा वोर्डबाट आ.व. ०८०।८१ मा सेवाग्राहीहरुलाई सेवा प्रदान गरि दावि गरिएको रकमको ३० प्रतिशत मात्र भुक्तानी भई ७० प्रतिशत भुक्तानी बाकी रहेको छ। यसरी समयमै भुक्तानी नहुदा सेवाग्राहीहरुलाई निरन्तर रुपमा सेवा उपलव्ध गराउन अत्यन्तै कठीन अवस्था सृजना भएको छ।

स्वास्थ्य विमा कार्यक्रम लागु भए पश्चात यस जिल्लाका सेवाग्राहीहरुलाई यो कार्यक्रम मार्फत सर्वसुलभ तथा गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्न मदत पुगेको छ। साथै यस अस्पतालको आन्तरीक आम्दानी वृद्धि भई थप सेवा विस्तार गर्न आवश्यक जनशक्ति व्यवस्थापन, औजार उपकरण खरिद तथा औषधी तथा औषधीजन्य सामाग्रीहरुको व्यवस्थापनमा सहयोग पुगेको छ।

तेह्रथुम जिल्ला भरिका पालिकाहरुमा स्वास्थ्य विमा कार्यक्रममा आवद्ध हुनका लागि प्रत्येक वार्डमा एक जना दर्ता सहयोगी नियुक्त गरिएका छन। तपाई पनि स्वास्थ्य विमा कार्यक्रममा आवद्धहुन चाहानुहुन्छ भने आफनो वार्डको दर्ता सहयोगीलाई सम्पर्क गरि कार्यक्रममा आवद्ध हुन सक्नुहुनेछ। यदि दर्ता सहयोगी तोकीएको नभएमा वार्ड अध्यक्षलाई सम्पर्क गरि स्वास्थ्य विमा दर्ताका लागि आवश्यक समन्वय गर्न सक्नुहुनेछ।

तेह्रथुम जिल्लाका पालिकाहरुको प्रत्येक वार्डको स्वास्थ्य विमा दर्ता सहयोगीहरुको सम्पर्क नम्वर यस प्रकार रहेको छ ।

स्वास्थ्य विमा वोर्ड				
जिल्ला सम्पर्क कार्यलय				
म्याङलुङ, तेह्रथुम				
जिल्ला संयोजक :		**रमेश दाहाल**	**सम्पर्क नम्वर :**	९७६५३८३९२०
			इमेल :	tehrathum@hib.gov.np
पालिका	**वार्ड नं.**	**दर्ता सहयोगीको नाम**	**फोन नं.**	**कैफियत**
म्याङ्लुङ न.पा.	१	दिलकुमारी तिवारी	९८४७२२६०९४	Active
	२	रन्जना बजगाईं	९८४२५१३०८०	Active
	३	सविना श्रेष्ठ	९८६२००९४६२	Active
	४	मातृका घिमिरे	९८४२२५३८३७	Active
	५	विपना मादेम्बा लिम्बु	९८४०९०१६४५	Active
	६	वार्ड नम्वर ६ मा दर्ता सहयोगी नियुक्त नगरिएकोले उक्त वार्डका वासिन्दाले वार्ड नम्बर ७ का दर्ता सहयोगी मार्फत स्वास्थ्य विमामा आवद्ध हुन सक्नेछन		वार्ड स्तरिय स्वास्थ्य विमा संयोजन समितिबाट दर्ता सहयोगी नियुक्त नगरिएको
	७	निशु रेग्मी	९८६०७३१२६२	Active
	८	विश्वराज लिम्बु	९८४२४५८७४१	Active
	९	हिमा देवी लिम्बु	९८४२२५८१९७	Active
	१०	सस्मिता अधिकारी	९८४२११३३७८	Active
लालीगुराँस न.पा.	१	रमेश खड्का	९८०४३८२९०७	Active
	२	उमा श्रेष्ठ	९८२९३९२७७२	Active
	३	पुन्यप्रकाश बानियाँ	९८४२४५७८८१	Active
	४	होम राज भुजेल	९८४२३८८०९३	Active
	५	तोर्ण बहादुर बस्नेत	९८४२२०९५०१	Active
	६	विमला बिष्ट	९८६६५९८५५२	Active
	७	देवी पौडेल	९८४२३१३५१२	Active
	८	तिर्था अधिकारी	९८४२१८७३८९	Active
	९	कविता तिम्सिना	९८६९८३३४६४	Active
फेदाप गा.पा.	१	रेखा निङलेखु	९८६१३५३८४४	Active
	२	यामबहादुर जोगी	९८५२०६०८०८	Active
	३	शोभा काफ्ले	९८४२२१०३०६	Active
	४	इश्वरी खवास	९८६२७८५३१७	Active
	५	रमा कार्की	९८४२३७९३५७	Active

मेन्छ्यायेम गा.पा.	१	छत्रबहादर पंधाक	९८४२३८१६५२	Active
	२	दुर्गादेवी ढुंगाना	९८४२२५९२८०	Active
	३	रञ्जना लिम्बु	९८६३९७६४७०	Active
	४	इमनाथ भट्टराई	९८४२४३२५५४	Active
	५	भिम प्रसाद भट्टराई	९८४२५७९८८७	Active
	६	शान्तिराम सापकोटा	९८४२३३७३६६	Active
छथर गा.पा.	१	हेमकला आचार्य भट्टराई	९८४२३७९३३६	Active
	२	रञ्जु खडका	९८१९३२१८९८	Active
	३	विष्णुमाया लिम्बु	९८२५३२५१५९	Active
	४	शान्तादेवी फुँयल	९८०७०९३४७३	Active
	५	भद्रकला कार्की खड्का	९८१०५९३९२०	Active
	६	कल्पना धिताल कट्टेल	९८४२५९३३०९	Active
आठराई गा.पा.	१	निर्मला देवी इस्वो	९८४२५४९७०६	Active
	२	मनिसा ढुंगाना	९८४२४७३००४	Active
	३	जीवमाया योञ्जन	९८६१७४७४१४	Active
	४	सविता निरौला	९८४२५४९२०८	Active
	५	धनमाया खवास	९७४९४८४२८९	Active
	६	शान्ता न्यौपाने	९८४२४६६४२३	Active
	७	निता लिम्बु	९७४५६२०००१	Active

नोट : माथि उल्लेखित दर्ता सहयोगीबाट स्वास्थ्य विमा कार्यक्रममा आवद्ध हुन समस्या भएमा वा दर्ता सहयोगीहरुले सहयोग नगरेमा स्वास्थ्य विमा जिल्ला सर्म्पक कार्यलयका जिल्ला संयोजक रमेश दाहाल (९७६५३८३९२०) लाई सर्म्पक गर्न सक्नुहुनेछ ।

खण्ड झः अस्पतालको आर्थिक अवस्था

१. पृष्ठभूमि

अस्पताल व्यवस्थापन समितिको आय व्ययको बार्षिक आ.ले.प. तथा महालेखा परिक्षकबाट अन्तिम लेखा परिक्षण गर्ने गरिएको छ । अस्पतालको मुख्य आय श्रोत भनेको स्वास्थ्य बिमा बोर्डबाट शोधभर्ना वापत प्राप्त रकम र स्वास्थ्य विमामा आवद्ध नभएका सेवाग्राहीहरुबाट सेवा शुल्क वापत हुने नगद अम्दानी र नेपाल सरकारको मातृ तथा नवशिशु कार्यक्रम, सामाजिक सेवा ईकाइ, सुरक्षीत गर्भपतन सेवा, SNCU सेवा आदी सञ्चालन गर्न नेपाल सरकारबाट प्राप्तहुने अनुदान रकम रहेको छ ।

हाल बिमाबाट आ.व.को अन्त सम्ममा आधा रकम मात्र भुक्तानी हुने गरेकोले अस्पताललाई तत्काल सञ्चालनका लागि रकमको अभाव भईरहने अवस्था छ । यहि आ.व. २०८०।०८१ बाट स्वास्थ्य बिमा बोर्डले पुराना आ.व.का बक्यौता दावी रकम भुक्तान गरि यस आ.व.को लगभग ३० प्रतिशत दावी रकम मात्र भुक्तान गरि ७० प्रतिशत विमाबाट भएको आम्दानी भुत्तानी बाकी रहेकोले अस्पतालको सम्पूर्ण दायित्वहरु पुरा गर्न नसकिएको अवस्था छ ।

जिल्ला अस्पताल तेह्रथुम व्यवस्थापन समितिको आर्थिक बिवरणः

आ.व.	आम्दानी	खर्च	कैफियत
२०७७-७८	१०१७२९४२.००	१०९१३५९७.००	
२०७७-७८	१०१७२९४२.००	९८४७८३७.००	
२०७९-८०	११३८७५८८.००	१००९३९१६.००	
२०८०-८१	३३८४३४५०.००	३३३८९३४६.००	स्वास्थ्य विमा वोर्ड समयमै दावी भुत्तानी नभएकोले यस आ.व.को आर्थिक दायित्व अर्को आ.व.मा सरेको

यस आ.व. २०८०।०८१ को अन्त्यमा आईपुग्दा यो आर्थिक बर्षको दायित्व अर्को आर्थिक बर्षमा सरेर जाने अवस्था रहेको देखिन्छ । समग्रमा हेर्दा अस्पतालको केहि आर्थिक दायित्वहरु अर्को वर्षमा सरेर गएको साथै

अस्पातालमा थप जनशक्ती व्यवस्थापन तथा सेवाहरु बिस्तार गरि अस्पतालबाट प्रदान गरिने सेवाहरुलाई स्तरीय र प्रभावकारी बनाउन थप आर्थिक श्रोतको ब्यवस्थापन गर्नुपर्ने देखिन्छ । अस्पतालका सेवाहरुलाई छिटोछरितो बनाउन थप जनशक्ती तथा उपकरणहरु ब्यवस्थापन गरि अस्पतालको आम्दानीलाई अझ बढाउन सकिने देखिन्छ ।

साथै स्वास्थ्य विमा कार्यक्रमलाई जिल्ला भरि व्यापकरुपमा विस्तार गरि सेवाग्राहीहरुलाई थप सेवा प्रदान गर्न सकेको खण्डमा अस्पताल आर्थिक रुपमा सवल भएर जानेछ । स्थानिय सरकार तथा प्रदेश सरकार एवम अन्य संघ संस्था सँग आवश्यक समन्वय गरि स्वास्थ्य विमा पूर्ण रुपमा लागु गरी अस्पतालको थप विस्तार एवम विकास गर्न आवश्यक देखिन्छ ।

२. आ.ब. ०८०/०८१को अनुमानित आय व्यय विवरण

जिल्ला अस्पताल तेह्रथुम					
अस्पताल व्यवस्थापन समितिको					
आ.ब. ०८०/०८१को अनुमानित आय व्यय विवरण					
आम्दानी			खर्च		
क्र.स.	विवरण	रकम	क्र.स.	विवरण	रकम
१	ओपिडि टिकट	१६००००००.००	१	तलव, भत्ता तथा पारिश्रमिक खर्च	५००००००.००
२	प्रयोगशाला सेवा	७५०००००.००	२	इन्सेन्टिभ	४५०००००.००
३	एक्स—रे सेवा	२५०००००.००	३	**LAB** केमिकल, रिएजेन्ट, किट	४००००००.००
४	ड्रेसिङ	५००००.००	४	मर्मत खर्च	३०००००.००
५	भिडियो एक्स–रे सेवा (USG)	१५०००००.००	५	x-ray खर्च	१००००००.००
६	ECG	२०००००.००	६	**DENTAL**	१०००००.००
७	DENTAL सेवा	२०००००.००	७	औषधि तथा औषधिजन्य सामग्री	५००००००.००
८	Minor Procedure	२०००००.००	८	औजार तथा उपकरण खरिद	२००००००.००
९	सल्लिक्रया सेवा	५०००००.००	९	र्सजिकल सामाग्री	१५०००००.००
१०	सुरक्षित मातृत्व कार्यक्रम	१५०००००.००	१०	स्टेसनरी तथा छपाई	१०००००.००
११	सामाजिक सेवा एकाइ	१००००००.००	११	विविध	५००००.००
१२	आकस्मिक सेवा	१०००००.००	१२	**Software Renewal**	५००००.००
१३	Medico-Legal Case	८००००.००	१३	नयाँ **Software** खरिद तथा जडान	७०००००.००
१४	Dead Body Fridge Charge	५००००.००	१४	फर्निचर खरिद	२०००००.००
१५	Plaster Services	३०००००.००	१५	विद्युत	१०००००.००
१६	OJT Fee	२००००.००	१६	इन्धन अन्य प्रयोजन	१०००००.००
१७	Indoor Services	५०००००.००	१७	घर भाडा	०.००
१८	अस्पताल फार्मेसी	७००००००.००	१८	मसलन्द	१०००००.००
१९	प्रदेश सरकार अनुदान	२०००००.००	१९	सुचना तथा सञ्चार	२०००००.००
जम्मा		**२५००००००.००**			**२५००००००.००**

३. आ.व.०८०।०८१ को वास्तविक आय व्यय विवरण

जिल्ला अस्पताल तेह्रथुम

अस्पताल व्यवस्थापन समितिको

आ.व. ०८०।०८१ को वास्तविक आय व्यय विवरण

क्र.स.	विवरण	आय	क्र.स.	विवरण	व्यय
१	ओपिडि टिकट	९५९२००.००	१	तलव, भत्ता तथा पारिश्रमिक खर्च	५७७८०५०.००
२	प्रयोगशाला सेवा	१७४४५५०९.३६	२	इन्सेन्टिभ	४५९१९१२.००
३	एक्स—रे सेवा	३०४६६०८.२१	३	प्रयोगशाला केमिकल, रिएजेन्ट, किट	७०७६१३२.००
४	ड्रेसिङ	५८७५०.००	४	मर्मत खर्च	१२३७८६७.००
५	भिडियो एक्स–रे सेवा (USG)	१५६९०७५.५२	५	एक्स–रे खर्च	१०८००००.००
६	ECG	३८०८७९.२०	६	**DENTAL PROCEDURE**	३७४४९.००
७	DENTAL सेवा	५२७०५.००	७	औषधि तथा औषधिजन्य सामग्री	५९०९१००.००
८	Minor Procedure	३७७६६७.५०	८	औजार तथा उपकरण खरिद	२१२८२०१.००
९	सल्लिक्रया सेवा	४३०३१०.००	९	संजिकल सामाग्री	२९४५६३९.३०
१०	सुरक्षित मातृत्व कार्यक्रम	८८००००.००	१०	स्टेसनरी तथा छपाई	९९६६६.००
११	सामाजिक सेवा एकाइ	१७८८३००.०३	११	विविध	२४७००८.००
१२	आकस्मिक सेवा	१५६७००.००	१२	**Software** **नविकरण**	२५०००.००
१३	Medico-Legal Case	७५९८१.११	१३	नयाँ **Software** खरिद तथा जडान	१०३५२३८.३८
१४	Dead Body Fridge Charge	०.००	१४	फर्निचर खरिद	१५८२९९.००
१५	Plaster Services	११९४२५.००	१५	विद्युत	०.००
१६	OJT Fee	०.००	१६	इन्धन अन्य प्रयोजन	०.००
१७	अन्तरङग सेवा	१३०४६९०.३६	१७	घर भाडा	०.००
१८	अस्पताल फार्मेसी	४४९४९७९.७२	१८	मसलन्द	२६८४१०.००
१९	सुरक्षित गर्भपतन सेवा	०.००	१९	सुचना तथा सञ्चार	४५४६८.००
२०	SNCU कार्यक्रम	१५९८००.००	२०	सिप विकास तालिम BLS	७५०००.००
२१	अन्य	५४२८७०.००	२१	विद्युत लाइन मर्मत तथा सामाग्री खरिद	६५०९०७.००
जम्मा		**३३३८९३४६.६८**	**जम्मा**		**३३३८९३४६.६८**

४. आ.व. ०८०।०८१ को वास्तविक आय व्यय विवरण

जिल्ला अस्पताल तेह्रथुम

अस्पताल व्यवस्थापन समितिको

आ.व.०८१/८२ को अनुमानित आय व्यय विवरण

क्र.स.	विवरण	आय	क्र.स.	विवरण	व्यय
१	सुरक्षित मातृत्व कार्यक्रम	९५००००.००	१	तलब, भत्ता तथा पारिश्रमिक खर्च	७००००००.००
२	सामाजिक सेवा एकाइ	१७०००००.००	२	इन्सेन्टिभ	५३५००००.००
३	सल्लिक्रया सेवा	५०००००.००	३	प्रयोगशाला केमिकल, रिएजेन्ट, किट	८००००००.००
४	ड्रेसिङ	५००००.००	४	निर्माण तथा मर्मत संभार	१२५००००.००
५	गर्भवती र सुत्केरीहरुलाई निदानात्मक सेवा कार्यक्रम	३५००००.००	५	एक्स–रे फिल्म खरिद	१२०००००.००
६	अस्पताल फार्मेसी	८००००००.००	६	**DENTAL PROCEDURE**	२५००००.००
७	ओपिडि टिकट	६०००००.००	७	औषधि तथा औषधिजन्य सामग्री	७५०००००.००
८	आकस्मिक सेवा	१०००००.००	८	औजार तथा उपकरण खरिद	४५००००.००
९	Dead Body Fridge Charge	१५०००.००	९	र्सजिकल सामाग्री	२५०००००.००
१०	DENTAL सेवा	५०००००.००	१०	स्टेसनरी तथा छपाई	५००००.००
११	ECG	३५००००.००	११	विविध	१०००००.००
१२	अन्तरङग सेवा	१००००००.००	१२	**Software** नविकरण शुल्क	२५००००.००
१३	प्रयोगशाला सेवा	१४००००००.००	१३	विद्युत लाइन मर्मत तथा सामाग्री खरिद	३५००००.००
१४	भिडियो एक्स–रे सेवा (USG)	१५५००००.००	१४	फर्निचर खरिद	३०००००.००
१५	सुरक्षित गर्भपतन सेवा	१२००००.००	१५	अध्ययन, अवलोकन भ्रमण खर्च	१०००००.००
१६	Medico-Legal Case	७५०००.००	१६	मसलन्द	४०००००.००
१७	Minor Procedure	३५००००.००	१७	सुचना तथा सञ्चार	१०००००.००
१८	Plaster Services	२६००००.००	१८	कर्मचारीहरुलाई सिप विकास तालिम	१०००००.००
२०	एक्स—रे सेवा	२५०००००.००	२०	आ.व. ०८०/०८१ को कर्मचारीहरुको मंसिर देखि असार सम्मको प्रोत्साहन रकम भुक्तानी बाकी	२९०४४४६.००
२१	SNCU कार्यक्रम	३००००.००	२१	आ.व. ०८०/०८१ को प्रयोगशाला केमिकल, रिएजेन्ट, किटहरुको भुक्तानी बाकी	३९९५४५६.५८
२२	आ.व. ०८०/०८१ को स्वास्थ्य विमा वोडबाट दावी भुक्तानी बाकी	१२००००००.००	२२	आ.व. ०८०/०८१ को विमा तथा शःशुल्क औषधीहरुको भुक्तानी बाकी	२७९१०९७.४२
			२३	ओ.टी. कक्षमा जडान गरिएको UPS को भुक्तानी बाकी	५९०००.००
जम्मा		४५००००००.००	**जम्मा**		४५००००००.००

खण्ड ञः अस्पतालका वार्षिक कार्य योजना

१.आर्थिक वर्ष २०८०।०८१ को वार्षिक कार्ययोजनाको अवस्था

कार्य योजना	कार्य	अवस्था	उपलब्धि	कैफियत
अस्पतालमा नयाँ SOFTWARE, API जडान गरि स्वास्थ्य विमा LIVE CLAIM को व्यवस्थापन गर्न	MIDAS SOFTWARE जडान गरि आवश्यक व्यवस्थापन गरि सेवालाई सर्वसुलव बनाई	कार्य सम्पन्न गरिएको	Data हरु सुरक्षित भएको साथै विमा दावी गर्न सरल भएको	अ.स.व्या. समितीबाट
प्रयोगशाला मर्मत तथा सेवा विस्तार	प्रयोगशालालाई रङ रोगन गरि नयाँ मेसिनहरु (DW Plant Machine, E-clia Machine, HPLC Analyzer, Coagulation Analyzer, hematology analyzer, lab showcase, blood mixer, centrfuge machine) जडान गरिएको	कार्य सम्पन्न गरिएको	प्रयोगशालाबाट थप सेवा विस्तार भई सेवाग्राहीहरुले सेवा प्राप्त गरेको	अ.स.व्या. समितीबाट र प्रदेश सरकारबाट
अस्पतालको Indoor र Emergency विभाग रङ रोगन	अस्पतालको Indoor र Emergency विभाग रङ रोगन गरी सेवा प्रवाहलाई सहज बनाइएको	कार्य सम्पन्न गरिएको	सम्बन्धित विभागहरुको सरसफाई तथा सेवा प्रभाहमा सहयोग	प्रदेश सरकारबाट
फोहेर व्यवस्थापनका लागि Hospital Waste segregation & Holding area निर्माण	अस्पताल जन्य फोहोर व्यवस्थापनका लागि आवश्यक भौतिक संरचना निर्माण	संरचना निर्माणका लागि आवश्यक जमिनमा ढलान गरिएको	अस्पताल जन्य फोहेको उचित व्यावस्थापन हुने	अ.स.व्या. समितीबाट
Hospital Parking Area निर्माण	सवारी पाकिङको लागि भैतिक संरचना निर्माण	निर्माणको अन्तिम चरणमा रहेको	उचित पाकिङको व्यावस्था	अ.स.व्या. समितीबाट
पुराना सामानहरुको लिलाम विकी	नयाँ भवन निर्माणका साइट क्लियरिङका कममा निकालिएका पुराना काम नलाग्ने सामानहरु लिलाम विकी गरिएको	कार्य सम्पन्न भएको	चिकित्सक आवासको सरसफाई भएको	
अस्पतालको आफनै फार्मेसी सेवा सञ्चालन	निशुल्क तथा शःशुल्क र विमाका औषधीहरु तथा आवश्यक जनशक्तिको व्यवस्थापन गरी सञ्चालनमा ल्याउने	कार्य सम्पन्न गरिएको	अस्पताल प्राङगन भित्रै सेवाग्राहीहरुलाई आवश्यक औषधीहरु उपलव्ध भएको	अ.स.व्या. समितीबाट
शल्यक्रिया कक्षामा UAM: मेसिन C-Arm मेसिन जडान गर्ने	मेसिन जडान गरि थप सेवा विस्तार गर्ने	योजना अगाडि नबढेको		प्रदेश सरकार तथा संघ सरकारबाट उपलव्ध नभएको
अक्सिजन प्लान्ट घेराबारा		कार्य गर्न नसकिएको		वनेट अभाव
डेड वडि फिजलाई व्यवस्थापन गर्ने		कार्य गर्न नसकिएको		वनेट अभाव
अस्पतालको मुख्य भवन माथि ट्रस निर्माण		योजना अगाडि नबढेको		प्रदेश सरकार तथा संघ सरकारबाट उपलव्ध नभएको

कार्य योजना	कार्य	अवस्था	उपलव्धि	कैफियत
अस्पतालमा नयाँ SOFTWARE, API जडान गरि स्वास्थ्य विमा LIVE CLAIM को व्यवस्थापन गर्न	MIDAS SOFTWARE जडान गरि आवश्यक व्यवस्थापन गरि सेवालाई सर्वसुलव बनाई	कार्य सम्पन्न गरिएको	म्वतब ह्रु सुरक्षित भएको साथै विमा दावी गर्न सरल भएको	अ.स.व्या. समितीबाट
प्रयोगशाला मर्मत तथा सेवा विस्तार	प्रयोगशालालाई रङ रोगन गरि नयाँ मेसिनहरु (DW Plant Machine, E-clia Machine, HPLC Analyzer, Coagulation Analyzer, hematology analyzer, lab showcase, blood mixer, centrfuge machine) जडान गरिएको	कार्य सम्पन्न गरिएको	प्रयोगशालाबाट थप सेवा विस्तार भई सेवाग्राहीहरुले सेवा प्राप्त गरेको	अ.स.व्या. समितीबाट र प्रदेश सरकारबाट
अस्पतालको Indoor र Emergency विभाग रङ रोगन	अस्पतालको Indoor र Emergency विभाग रङ रोगन गरी सेवा प्रवाहलाई सहज बनाइएको	कार्य सम्पन्न गरिएको	सम्बन्धित विभागहरुको सरसफाई तथा सेवा प्रभाहमा सहयोग	प्रदेश सरकारबाट
फोहेर व्यवस्थापनका लागि Hospital Waste segregation & Holding area निर्माण	अस्पताल जन्य फोहोर व्यवस्थापनका लागि आवश्यक भौतिक संरचना निर्माण	संरचना निर्माणका लागि आवश्यक जमिनमा ढलान गरिएको	अस्पताल जन्य फोहेको उचित व्यावस्थापन हुने	अ.स.व्या. समितीबाट
Hospital Parking Area निर्माण	सवारी पार्किङको लागि भैतिक संरचना निर्माण	निर्माणको अन्तिम चरणमा रहेको	उचित पार्किङको व्यावस्था	अ.स.व्या. समितीबाट
पुराना सामानहरुको लिलाम विक्री	नयाँ भवन निर्माणका साइट क्लियरिङका क्रममा निकालिएका पुराना काम नलाग्ने सामानहरु लिलाम विक्री गरिएको	कार्य सम्पन्न भएको	चिकित्सक आवासको सरसफाई भएको	
अस्पतालको आफनै फार्मेसी सेवा सञ्चालन	निशुल्क तथा शःशुल्क र विमाका औषधीहरु तथा आवश्यक जनशक्तिको व्यवस्थापन गरी सञ्चालनमा ल्याउने	कार्य सम्पन्न गरिएको	अस्पताल प्राङगन भित्रै सेवाग्राहीहरुलाई आवश्यक औषधीहरु उपलव्ध भएको	अ.स.व्या. समितीबाट
शल्यक्रिया कक्षामा ग्बः मेसिन ॠ(ब्क मेसिन जडान गर्ने	मेसिन जडान गरि थप सेवा विस्तार गर्ने	योजना अगाडि नबढेको		प्रदेश सरकार तथा संघ सरकारबाट उपलव्ध नभएको
अक्सिजन प्लान्ट घेराबारा		कार्य गर्न नसकिएको		वनेट अभाव
डेड वडि फिजलाई व्यवस्थापन गर्ने		कार्य गर्न नसकिएको		वनेट अभाव
अस्पतालको मुख्य भवन माथि ट्रस निर्माण		योजना अगाडि नबढेको		प्रदेश सरकार तथा संघ सरकारबाट उपलव्ध नभएको

२. आ.व. २०८१।०८२ को वार्षिक कार्ययोजना

क्र.सं.	योजना	उपलब्धि	सम्पन्न गर्न समय	श्रोत	कैफियत
१	अक्सिजन प्लान्ट वरीपरी भुई ढलान गरि ट्रस सहितको घेराबारा निर्माण	अक्सिजन प्लान्ट खुल्ला स्थानमा रहेकोले उक्त स्थानलाई सुरक्षित गर्न र अक्सिजन सिलिण्डर भण्डारण गर्नु पर्ने भएको	यस आ.व. भित्र	अस्पताल व्यवस्थापन समिति	
२	फोहोर व्यवस्थापनका लागी ट्रस सहितको घेराबारा	संक्रमणजन्य फोहोरहरुको उचित व्यवस्थापन हुने	यस आ.व. भित्र	अस्पताल व्यवस्थापन समिति	
३	LAUNDRY (लुगा धुने ठाउँ) निर्माण	अस्पतलमा प्रयोग हुने कपडाहरुको उचित सरसफाई हुने	यस आ.व. भित्र	अस्पताल व्यवस्थापन समिति	
४	अस्पतालमा पानीको एकिकृत भण्डारण गरि वितरण प्रणाली निर्माण	खानेपानी तथा सरसफाई गर्ने पानीको उचित व्यवस्थापन हुने	यस आ.व. भित्र	अस्पताल व्यवस्थापन समिति	
५	ग्यारेज तथा पार्किङ निर्माण		यस आ.व. भित्र	अस्पताल व्यवस्थापन समिति	
६	अस्पताल परिसर तथा कोठाहरु रङरोगन र मर्मत सम्भार	अस्पतालको कोठाहरु सरसफाइ सहजहुने साथै सेवाग्राहीहरुलाई सेवा लिन सहज हुने	यस आ.व. भित्र	अस्पताल व्यवस्थापन समिति तथा प्रदेश सरकार	प्रदेश सरकारबाट अपुग भएमा
७	कर्मचारीहरु तथा सेवाग्राहीहरुबाट अत्याधिक गर्मी भएको भनी गुनासो आएकोले अस्पतालका कोठाहरुमा सिलिङ पङखा जडान गर्ने	सेवा प्रवाहमा सहज हुने	तुरुन्त	अस्पताल व्यवस्थापन समिति	
८	संक्रमण रोगथाम तथा सरसफाइ सामाग्री खरिद	अस्पतालजन्य संक्रमणको जोखिम कम हुने	आ.व. भरि निरन्तर	अस्पताल व्यवस्थापन समिति तथा प्रदेश सरकार	

९	अस्पताल परिसर तथा कोठाहरु रङरोगन र मर्मत सम्भार	अस्पतालको कोठाहरु सरसफाइृ सहजहुने साथै सेवाग्राहीहरुलाई सेवा लिन सहज हुने	यस आ.व. भित्र	अस्पताल व्यवस्थापन समिति तथा प्रदेश सरकार	प्रदेश सरकारबाट अपुग भएमा
१०	कर्मचारीहरु तथा सेवाग्राहीहरुबाट अत्याधिक गर्मी भएको भनी गुनासो आएकोले अस्पतालका कोठाहरुमा सिलिङ पङ्खा जडान गर्ने	सेवा प्रवाहमा सहज हुने	तुरुन्त	अस्पताल व्यवस्थापन समिति	
११	संक्रमण रोगथाम तथा सरसफाइ सामाग्री खरिद	अस्पतालजन्य संक्रमणको जोखिम कम हुने	आ.व. भरि निरन्तर	अस्पताल व्यवस्थापन समिति तथा प्रदेश सरकार	
१२	अस्पताल फार्मेशिको लागी औषधिहरु खरिद	अस्पतालमा आएका सेवाग्राहिहरुलाई स्वास्थ्य विमा अर्न्तगत र श शुल्क औषधि सहज रुपमा अस्पताल भित्रै उपलब्ध हुने	आ.व. भरि निरन्तर	अस्पताल व्यवस्थापन समिति	
१३	अस्पताल सञ्चालनको लागी आवश्यक सर्जिकल सामाग्रि खरिद	अस्पतालका विभिन्न सेवाहरु सुचारु राख्न साथै सेवाग्राहिहरुलाई सहज रुपमा सर्जिकल समाग्रि विक्रिवितरण गर्न	आ.व. भरि निरन्तर	अस्पताल व्यवस्थापन समिति	
१४	अस्पतालको प्रयोगशाला सञ्चालनका लागि आवश्यक केमिकल, रिएजेन्ट तथा एसेसरिज खरिद	प्रयोशालाबाट प्रभाहभइरहेका सेवाहरु निरन्तर हुने साथै सेवाग्राहिहरुलाई सहज रुपमा ल्याव सेवाहरु उपलव्ध गराउनको लागी	आ.व. भरि निरन्तर	अस्पताल व्यवस्थापन समिति	
१५	विद्युत सप्लाई मर्मत सम्भार	अस्पतालको वाइरिङ पुरानो भइ नयाँ मेसिनहरु सञ्चालन गर्न समस्या भएको हुदा मर्मत गर्न आवश्यक रहेको	तुरुन्त	अस्पताल व्यवस्थापन समिति	
१६	मेशिनरी औजार समाग्री खरिद	अस्पतालमा प्रयोग हुने (ABG Machine, C-Arm Machine, Anaesthesia work station) खरिद गर्न	यस आ.व. भित्र	अस्पताल व्यवस्थापन समिति, प्रदेश सरकार तथा संघ सरकार	

१७	कम्प्युटर तथा प्रिन्टर खरिद	विलिङ काउन्टर तथा विभिन्न शाखाहरुमा कम्प्युटराइज्ड विलिङ रिपोटिङ आदि सहज हुने	यस आ.व. भित्र	अस्पताल व्यवस्थापन समिति, प्रदेश सरकार	
१८	मर्मत सम्भार	अस्पतालका पुराना भवनको शौचालय, कोठाहरु,झ्याल तथा ढोका पुरानो भएको हुँदा नयाँ लगाउनु पर्ने, अन्य मर्मत सम्भार	यस आ.व. भित्र	अस्पताल व्यवस्थापन समिति	
१९	फर्निचर तथा फिक्चर्स खरिद	अस्पतालमा प्रयोग हुने स्टिल र्याक, टेवुल, कुर्षि, खाट खरिद गर्न	सम्पन्न गर्न समय	अस्पताल व्यवस्थापन समिति	
२०	अन्लाइन युपिएस जडान गर्न	अस्पतालमा भएका आधुनिक मेसिनहरुलाई निरन्तर अतिरिक्त पावर सप्लाईको व्यवस्थापन गरी विग्रीन नदिने	यस आ.व. भित्र	अस्पताल व्यवस्थापन समिति	
२१	कर्मचारी विनियमावली तयार गर्ने		तुरुन्त		

३. अस्पतालका विद्यमान समस्याहरु

समस्याहरु	सावधानका प्रयासहरु
अस्पतालको आफनै एम्बुलेन्स सेवा नभएकोले आकस्मिक रुपमा विरामी प्रेषण गर्दा अन्य एम्बुलेन्स समयमै उपलब्ध नभई समस्या भएको	संघ तथा प्रदेश सरकार सँग निरन्तररुपमा समन्वय गरी वजेट माग गरिएको तर हाल सम्म उपलब्ध हुन नसकेको
पर्याप्त जनशक्तिको अभाव	O&M survey गरी जनशक्तिको व्यवस्थापन तथा रित्त दरवन्दीहरुमा पद पूर्ती गर्न संघ तथा प्रदेश सरकार सँग निरन्तररुपमा समन्वय गरी माग गरिएको
अस्पतालको सेवा थप विस्तार गर्न आवस्यक औजार उपकरणहरु (Universal Anaesthesia machine, C-Arm machine, Echocardiography machine, etc.) अभाव भएको	संघ तथा प्रदेश सरकार सँग निरन्तररुपमा समन्वय गरी वजेट तथा औजार उपकरण माग गरिएको तर हाल सम्म उपलब्ध हुन नसकेको
स्वास्थ्य विमा वोर्डबाट समयमै दाबी रकम भुक्तानी नहुदा अस्पतालको सेवा सञ्चालनमा समस्या भएको	स्वास्थ्य विमा वोर्ड सँग नियमित रुपमा समयमै दावी रकम भुक्तानी गर्न माग गरिएको
अस्पतालको मुख्य भवन जीर्ण भई चुहिएर सेवा प्रवाहमा समस्या भएको	आवस्यक मर्मत सम्भारका लागि सम्वन्धित निकायहरु सँग वजेट माग गरिएको
अस्पतालको फोहोर व्यवस्थापनमा समस्या	वजेट अभावमा उचित व्यवस्थापन गर्न नसकिएको
विधुत प्रसारण लाइन वाइरिङ पुरानो भइ विधुतीय समस्या उत्पन्न भएको	नयाँ वाइरिङका लागि श्रोत व्यवस्थापन गर्न प्रयास गरिएको
विषेशज्ञ चिकित्सक तथा आधुनिक औजार उपकरणको अभावले थप विषेशज्ञ सेवा विस्तारमा समस्या भएको	संघ तथा प्रदेश सरकार सँग निरन्तररुपमा समन्वय गरी वजेट तथा जनशक्ति माग गरिएको तर हाल सम्म उपलब्ध हुन नसकेको
बजेट अभावका कारण पूर्ण स्वचालित EMR, र EHR प्रणाली लागु गर्न नसकिएको	संघ तथा प्रदेश सरकार सँग निरन्तररुपमा समन्वय गरी वजेट माग गरिएको तर हाल सम्म उपलब्ध हुन नसकेको

Hospital and Hospital services indicators

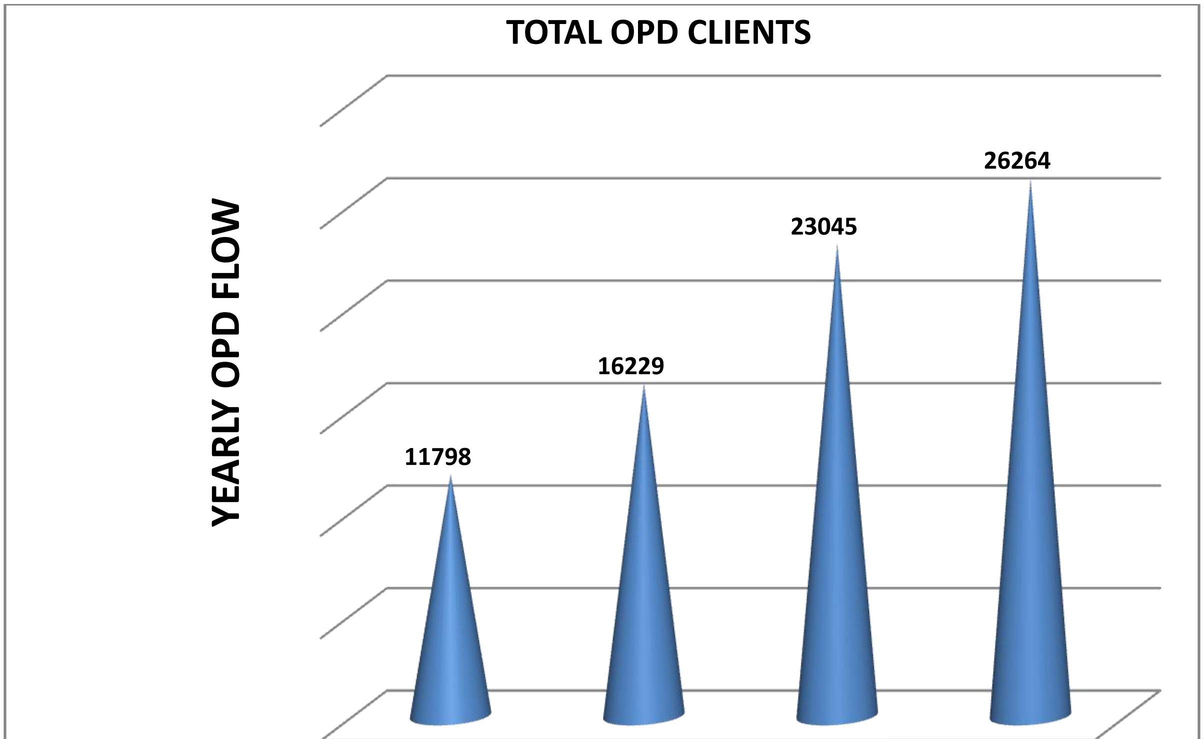

	FY 2077/78	FY 2078/79	FY 2079/80	FY 2080/81
TOTAL OPD CLIENTS	11798	16229	23045	26264

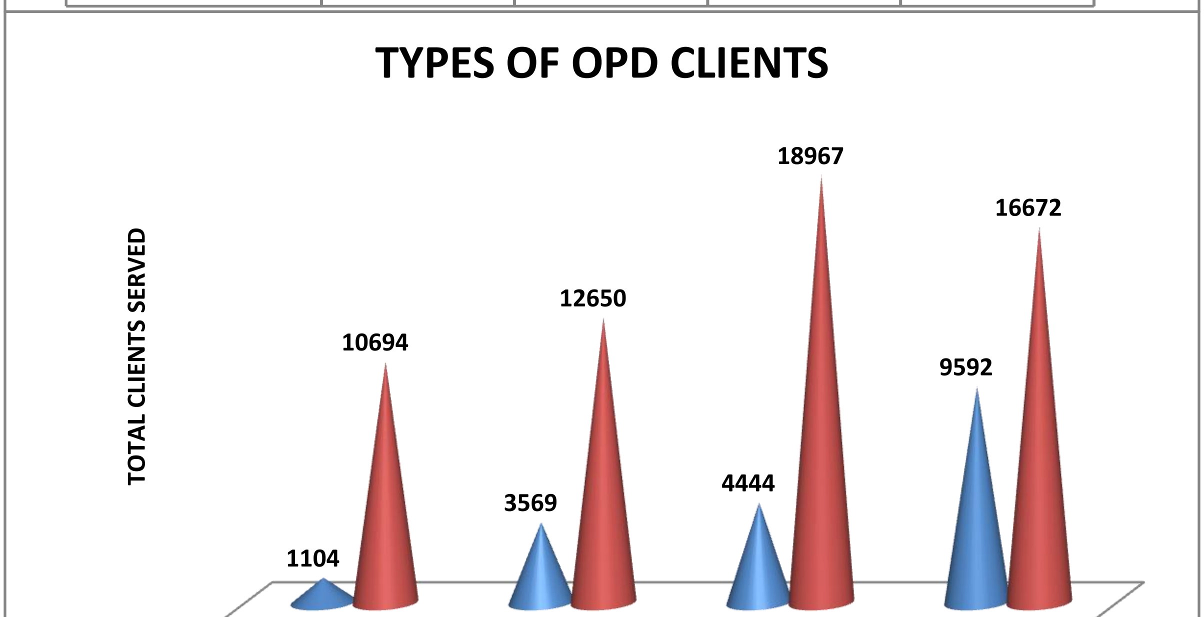

	FY 2077/78	FY 2078/79	FY 2079/80	FY 2080/81
Bima	1104	3569	4444	9592
Non-Bima	10694	12650	18967	16672

EMERGENCY SERVICE DELIVERY

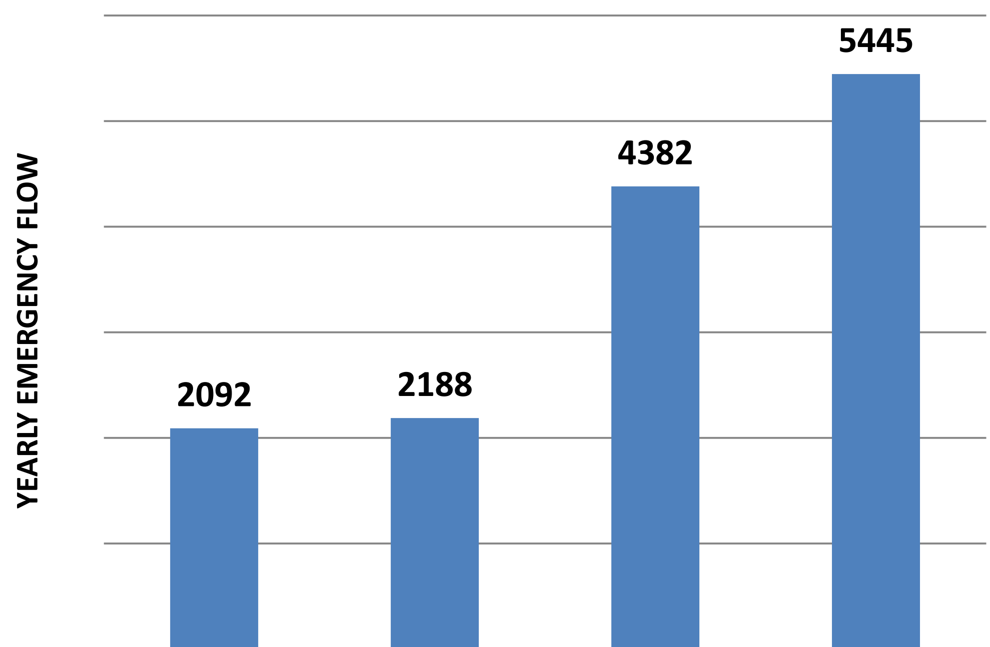

	FY 2077/78	FY 2078/79	FY 2079/80	FY 2080/81
NUMBER OF CLIENTS	2092	2188	4382	5445

INDOOR SERVICE

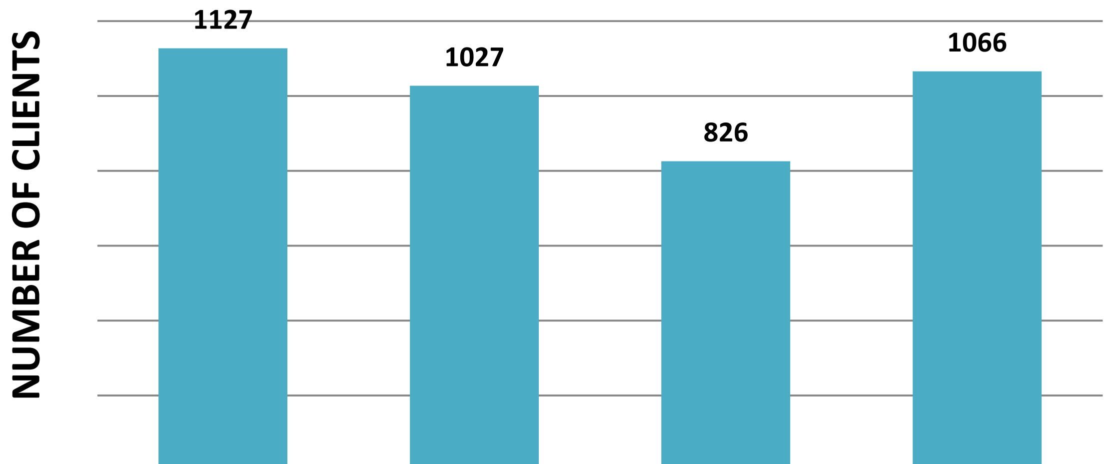

	FY 2077/78	FY 2078/79	FY 2079/80	FY 2080/81
IN PATIENTS	1127	1027	826	1066

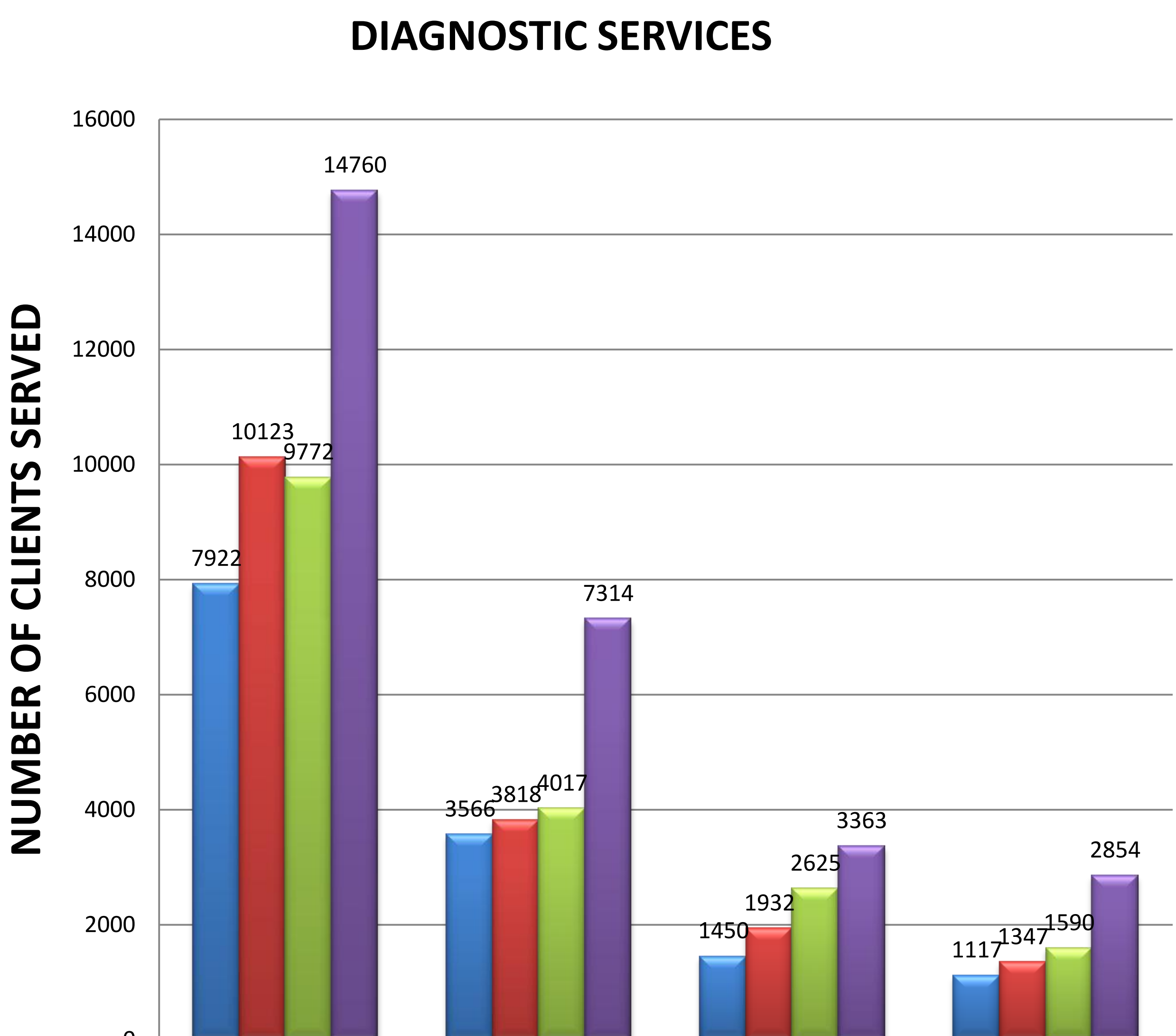

	LABORATORY	X-RAY	USG	ECG
FY 2077/78	7922	3566	1450	1117
FY 2078/79	10123	3818	1932	1347
FY 2079/80	9772	4017	2625	1590
FY 2080/81	14760	7314	3363	2854

FAMILY PLANNING SERVICE

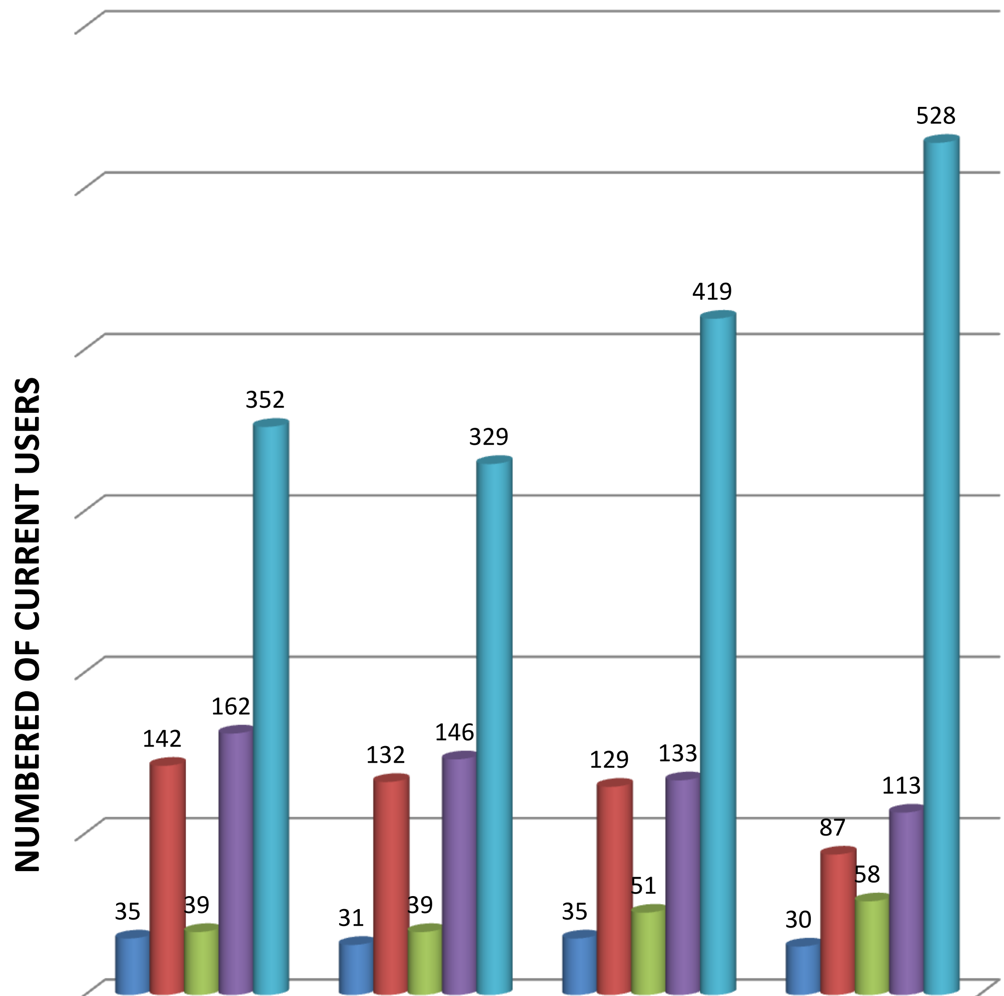

	FY 2077/78	FY 2078/79	FY 2079/80	FY 2080/81
CONDOM	35	31	35	30
PILLS	142	132	129	87
IUCD	39	39	51	58
DEPO	162	146	133	113
IMPLANT	352	329	419	528

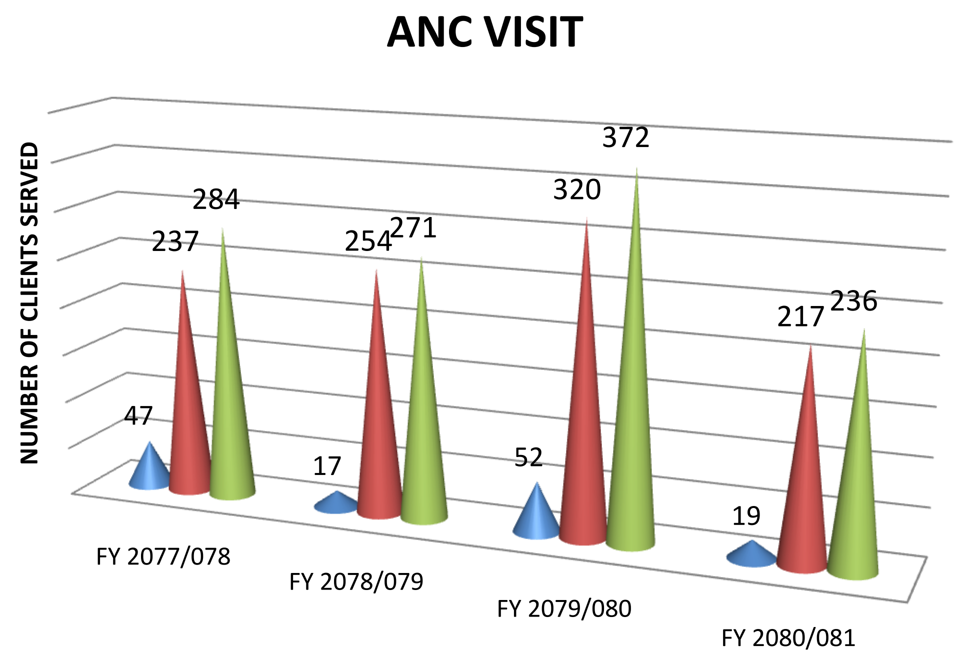

	FY 2077/078	FY 2078/079	FY 2079/080	FY 2080/081
< 20yr	47	17	52	19
>20yr	237	254	320	217
TOTAL	284	271	372	236

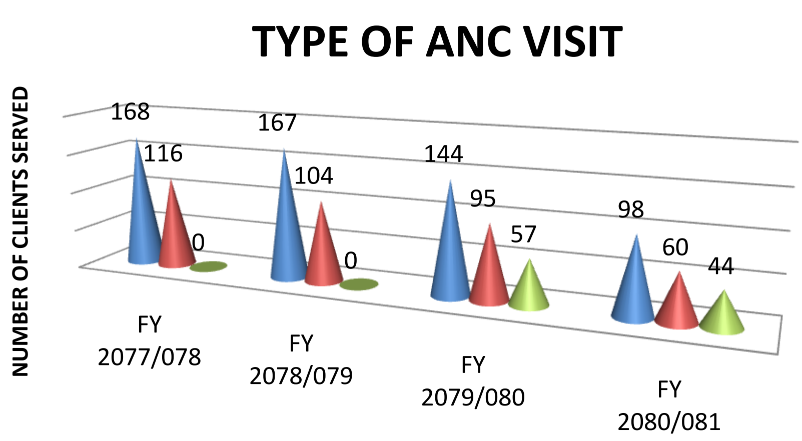

	FY 2077/078	FY 2078/079	FY 2079/080	FY 2080/081
1ST VISIT	168	167	144	98
4TH VISIT	116	104	95	60
8TH VISIT	0	0	57	44

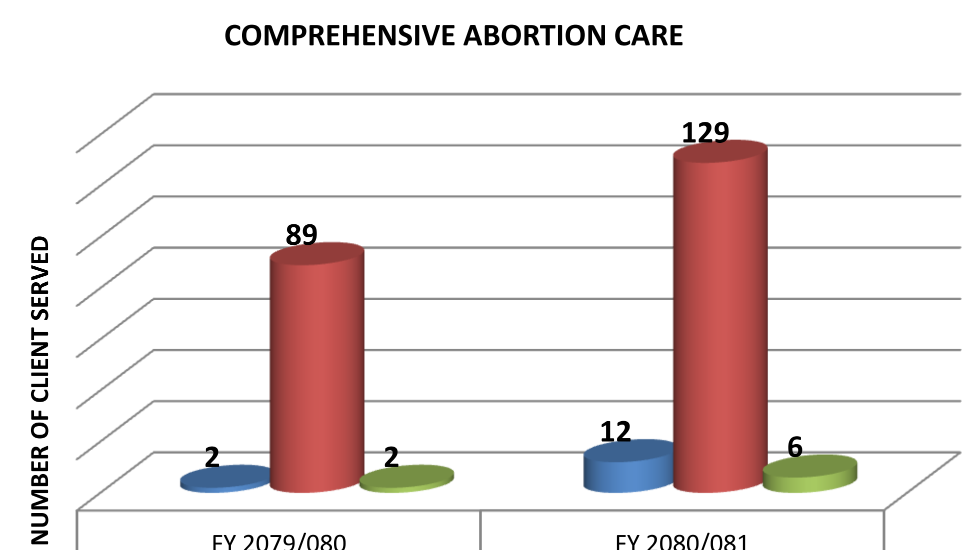

	FY 2079/080	FY 2080/081
< 20YR	2	12
>20 YR	89	129
PAC	2	6

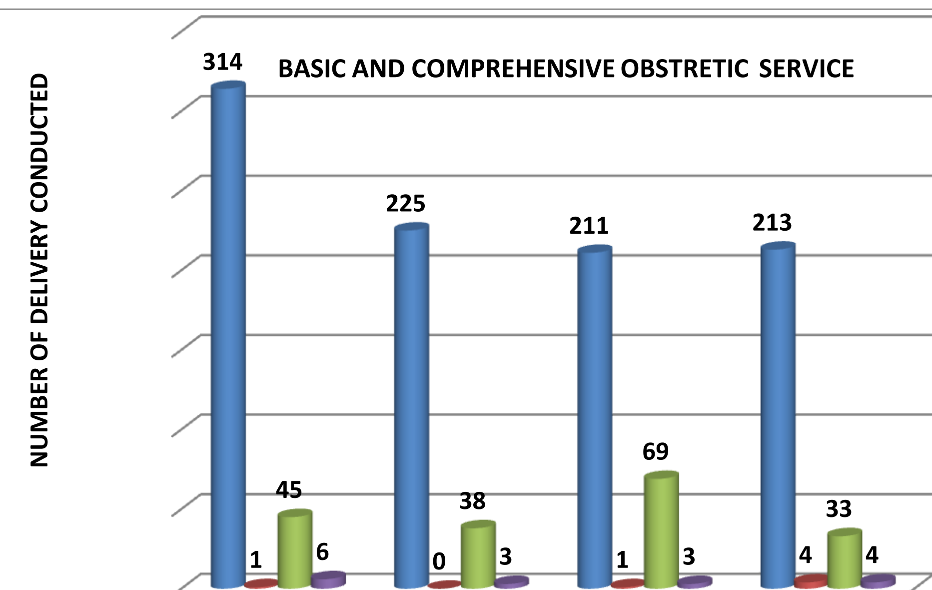

	FY 2077/078	FY 2078/079	FY 2079/080	FY 2080/081
NORMAL	314	225	211	213
VACCUM OR FORCEP	1	0	1	4
LSCS	45	38	69	33
STILL BIRTH	6	3	3	4

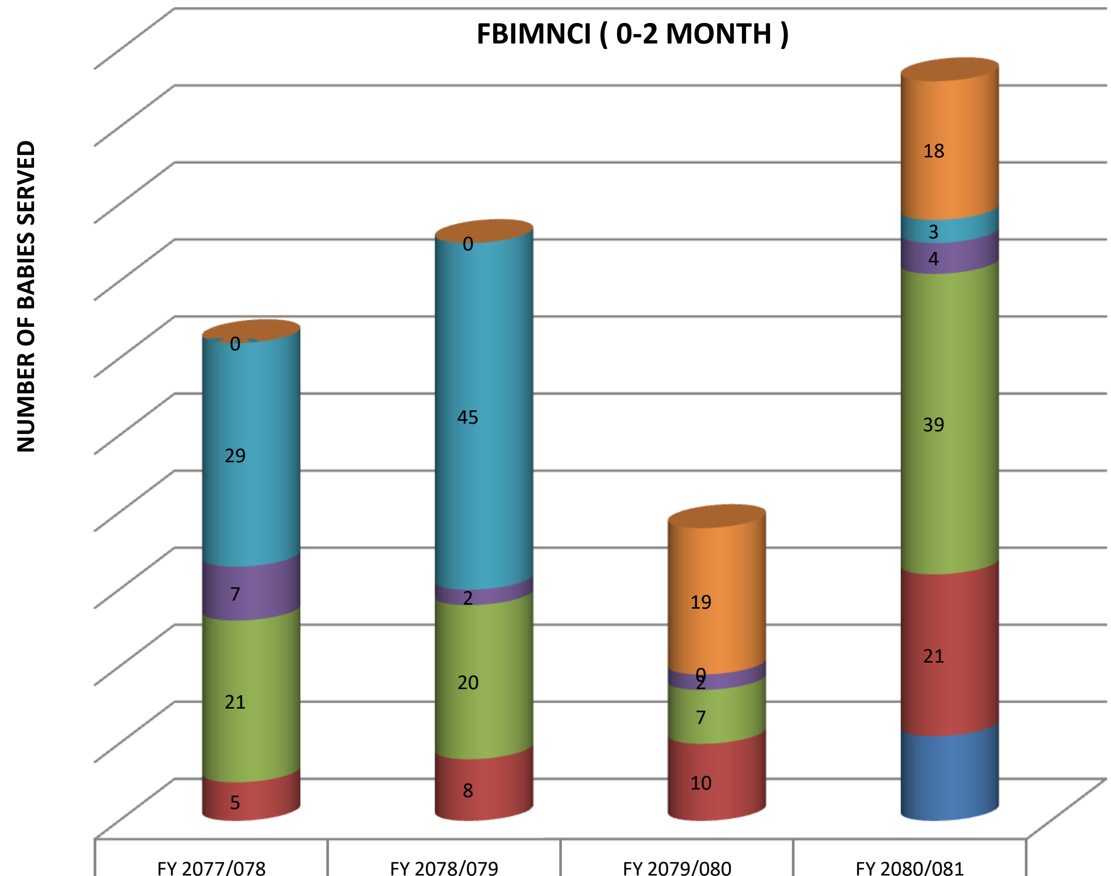

	FY 2077/078	FY 2078/079	FY 2079/080	FY 2080/081
BREAST FEEDING PROBLEM	0	0	19	18
LOW BIRTH WEIGHT	29	45	0	3
JAUNDICE	7	2	2	4
LOCAL INFECTION	21	20	7	39
PNEUMONIA	5	8	10	21
SEVERE INFECTION	0	0	0	11

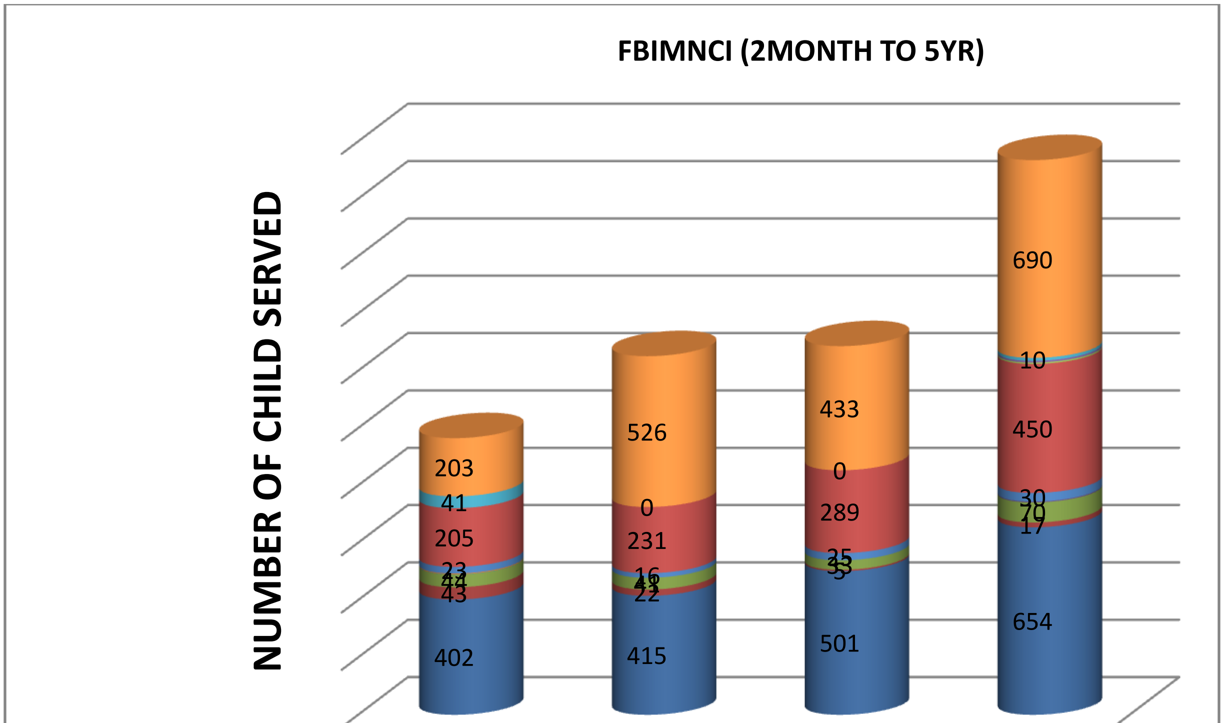

	FY 2077/078	FY 2078/079	FY 2079/080	FY 2080/081
OTHERS	203	526	433	690
ANAEMIA	41	0	0	10
MAM	0	0	0	6
SAM	0	0	0	5
FEVER	205	231	289	450
EAR PROBLEM	23	16	25	30
DYSENTRY	3	0	0	0
SEVERE DEHYDRATION	1	0	0	0
SOME DEHYDRATION	0	0	0	3
NO DEHYDRATION	44	41	33	70
PNEUMONIA	43	22	5	17
COMMON COLD	402	415	501	654

IMMUNIZATION PROGRAMME

खोपको प्रकार		आ.व. २०७७/७८	आ.व. २०७८/७९	आ.व. २०७९/८०	आ.व. २०८०/८१
वि.सि.जि.	पोहिलो	१६६	१२६	१६३	१४२
रोटा	पोहिलो	१०४	९७	११०	१११
	दोस्रो	९९	८९	९०	११८
एफ.आई. पि.भि.	पोहिलो	१०४	९७	९१	११०
	दोस्रो	९०	९४	६१	१००
पोलियो	पोहिलो	१०४	९७	१०९	१११
	दोस्रो	१०६	८९	९९	११८
	तेस्रो	९०	९४	१०७	१०१
पि.सि.भि.	पोहिलो	१०४	९७	१०९	१११
	दोस्रो	१०६	८९	९८	११८
	तेस्रो	८८	८४	१०९	१०३
डि.पि.टि. हेप वि. हिव.	पोहिलो	१०४	९७	१०९	१११
	दोस्रो	१०६	८९	९९	११८
	तेस्रो	९०	९४	१०७	१०९
दादुरारुबेला	पोहिलो	८८	८४	१०९	१०४
	दोस्रो	८५	९२	९५	९०
जे.ई		८६	८५	९६	९७
टाईफाईड		०	४	८४	८१
टि.डी. (गर्भवती महिला)	पोहिलो	१२८	१२४	११६	९३
	दोस्रो	९०	९०	११५	८८
	तेस्रो	३०	३३	३८	२९

MSS SCORE FINAL

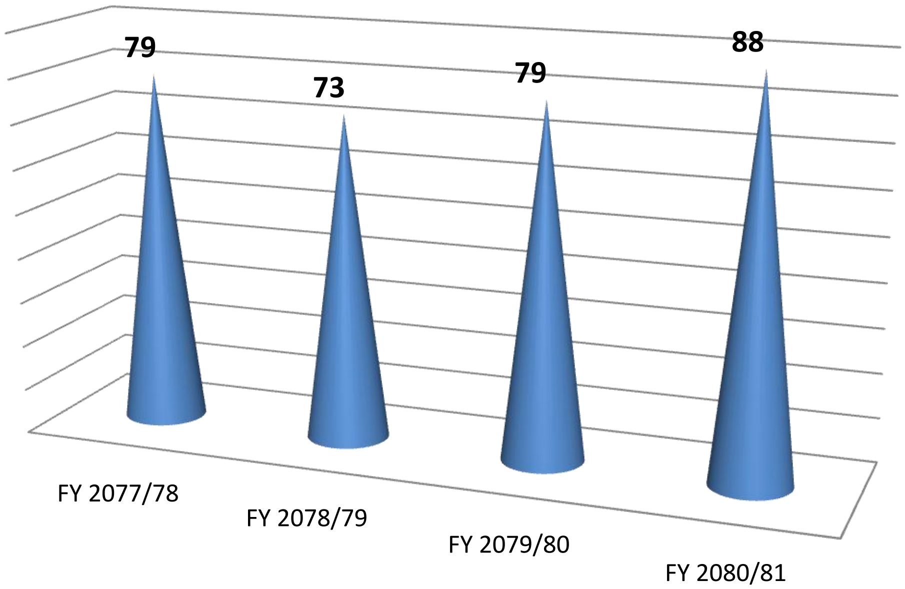

	FY 2077/78	FY 2078/79	FY 2079/80	FY 2080/81
MSS SCORE FINAL	79	73	79	88

ANTI RABIES VACCINE SERVICE

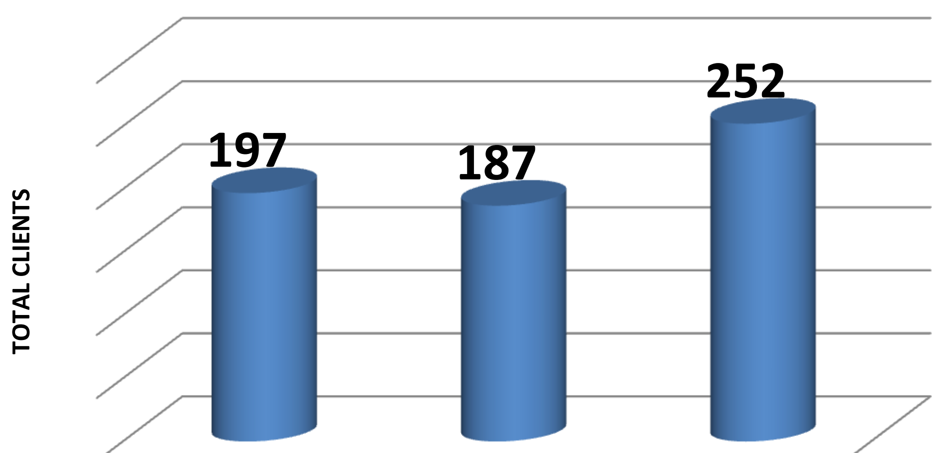

	FY 078/079	FY 079/080	FY 080/081
ARV CLIENTS	197	187	252

MEDICOLEGAL SERVICE

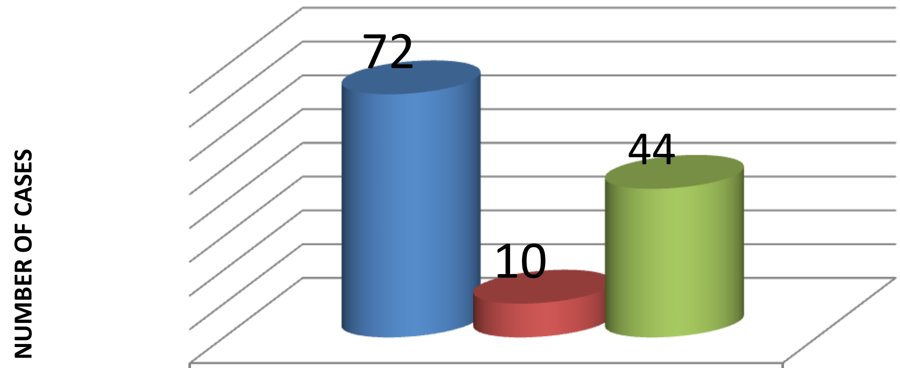

	FY 080/081
MEDICAL CERTIFICATE	72
INJURY REPORT	10
POST MORTEM	44

POST MORTEM

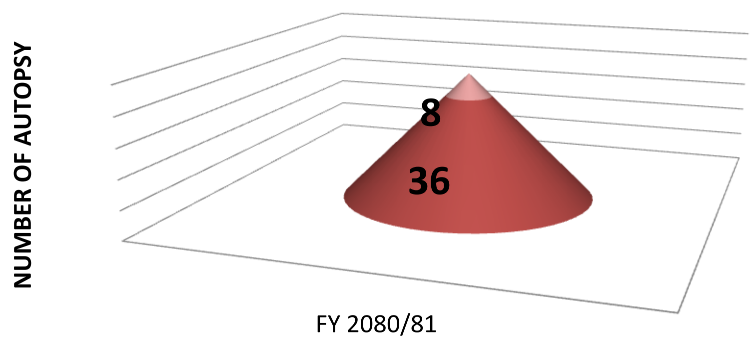

	FY 2080/81
FEMALE	8
MALE	36

ONE-STOP CRISIS MANAGEMENT CENTER

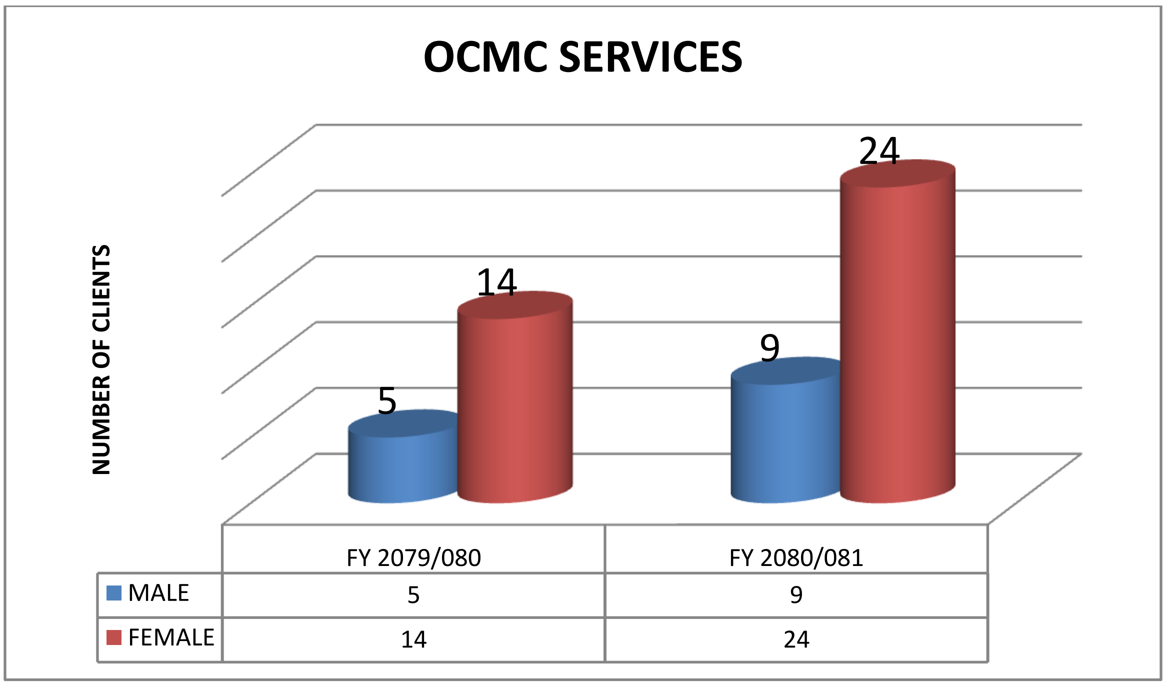

OPERATION THEATRE

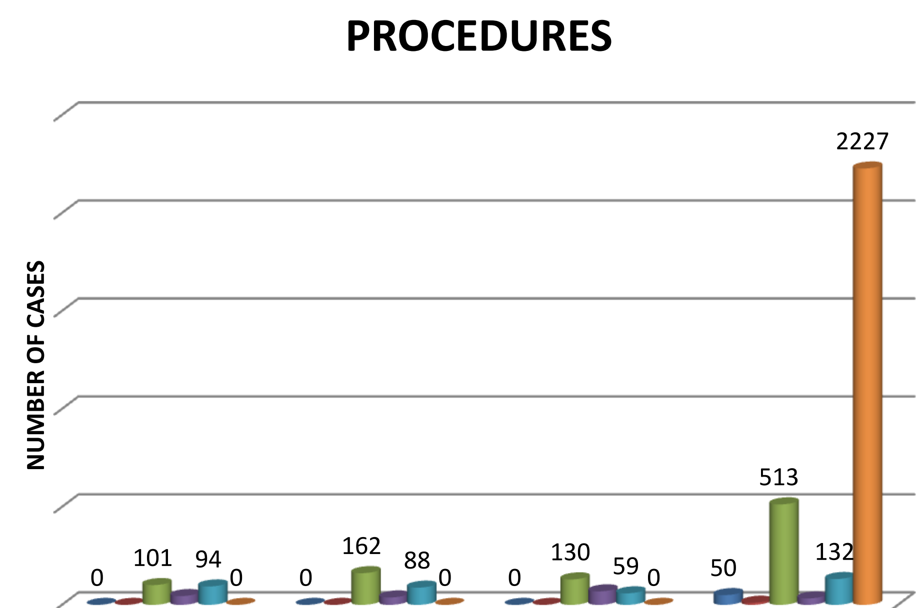

	FY 2077/78	FY 2078/79	FY 2079/80	FY 2080/81
MAJOR OT	0	0	0	50
INTERMEDIATE OT	0	0	0	11
MINOR OT	101	162	130	513
LSCS	45	38	69	33
PLASTER	94	88	59	132
DRESSING	0	0	0	2227

OTHER SERVICES

PROGRAMME	NUMBER OF CLIENTS SERVED FY 2080/081
SSU	1758
OCMC	19
SNCU	27

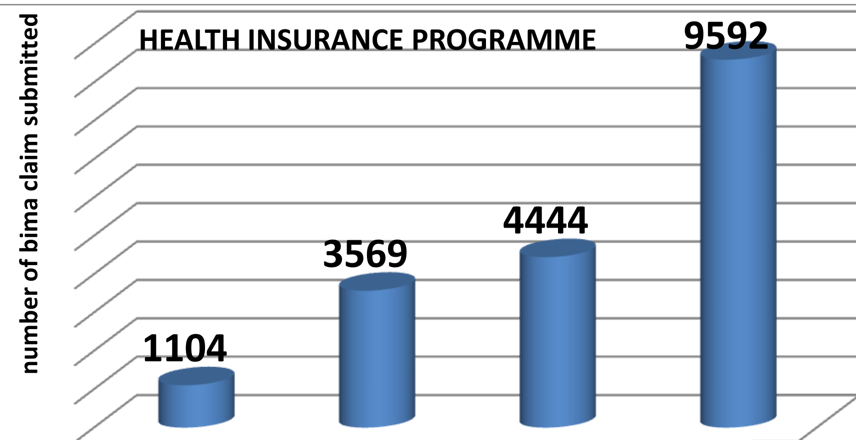

	FY 2077/78	FY 2078/79	FY 2079/80	FY 2080/81
NUMBER OF CLIENTS SERVED AND CLAIMS SUBMITTED	1104	3569	4444	9592

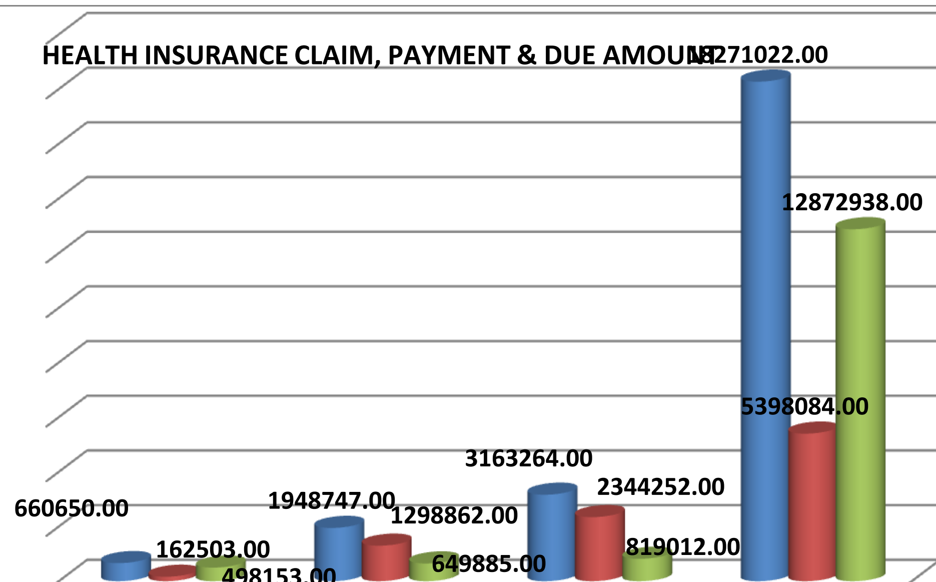

	FY 2077/78	FY 2078/79	FY 2079/80	FY 2080/81
TOTAL BIMA CLAIM AMOUNT	660650.00	1948747.00	3163264.00	18271022.00
CLAIM AMOUNT PAID BY HIB	162503.00	1298862.00	2344252.00	5398084.00
DUE AMOUNT	498153.00	649885.00	819012.00	12872938.00

HOSPITAL MANAGEMENT COMMITTEE INCOME AND EXPENDITURE

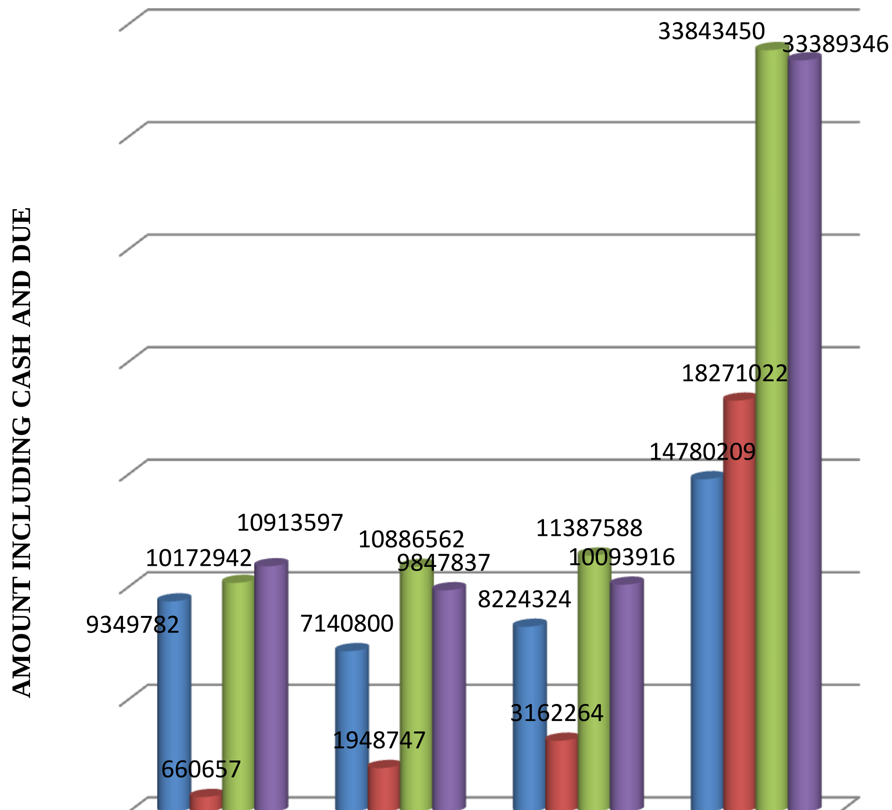

	FY 2077/78	FY 2078/79	FY 2079/80	FY 2080/81
CASH INCOME	9349782	7140800	8224324	14780209
HEALTH INSURANCE INCOME	660657	1948747	3162264	18271022
TOTAL INCOME	10172942	10886562	11387588	33843450
TOTAL EXPENDITURE	10913597	9847837	10093916	33389346

अनुसुची-१

आधारभूत स्वास्थ्य सेवाका लागि नेपाल सरकारद्धारा निशुल्क वितरण गरिने औषधीहरुको सुची :

LIST OF FREE MEDICINE FOR BASIC HEALTH CARE SERVICE IN NEPAL			
S. N.	Medicine Name	Dosage form	Strength
1	Acetylsalicylic acid (aspirin)	Tablet	75 mg
2	Adrenaline (epinephrine)	Injection	1mg in 1ml
3	Albendazole	Chewable Tablet	400 mg
4	Albendazole	Suspension	200 mg/5ml
5	Aluminium hydroxide gel + Magnesium hydroxide (Antacid)	Tablet	250 mg+250mg
6	Amitriptyline	Tablet	10 mg
7	Amitriptyline	Tablet	25 mg
8	Amlodipine	Tablet	5mg
9	Amoxicillin	Oral Capsule	500 mg
10	Amoxicillin	Power for oral suspension	125mg/5ml, 100 ml
11	Ampicillin	Powder for IV/IM injection	250 mg vial
12	Ampicillin	Powder for IV/IM injection	500 mg vial
13	Atropine	Injection	0.6mg in 1 ml ampoule
14	Azithromycin	Tablet	250 mg
15	Azithromycin	Tablet	500 mg
16	Benzathine benzylpenicillin	Powder for Injection	1200000 IU
17	Calamine	Lotion	15% wv 30 ml
18	Calcium gluconate	Injection	Inj 1g per 10ml
19	Carbamazepine	Tablet	200mg
20	Carbamazepine	Tablet	100mg
21	Carbamazepine	Oral liquid	Oral liquid 100mg/5ml
22	Cefixime	Tablet	200mg
23	Ceftriaxone	Powder for Injection	250mg/vial
24	Ceftriaxone	Powder for Injection	500mg/vial
25	Ceftriaxone	Powder for Injection	1gm w/vial
26	Cetirizine HCL	Tablet	10mg
27	Cetirizine HCL	Syrup	5mg/5ml
28	Charcoal, activated	powder in sachet	10g
29	Chlorhexidine (CHX)	Solution	Solution, 0.2% oral 50 ml

30	Chlorhexidine (CHX)	Ointment	4%, 5gm
31	Ciprofloxacin	Tablet	250 mg
32	Ciprofloxacin	Tablet	500 mg
33	Ciprofloxacin	Eye/Ear drops	0.3% w/v, 5ml
34	Ciprofloxacin	Eye ointment	0.3%, 5g
35	Ciprofloxacin	Injection	200 mg/100ml
36	Clotrimazole	Skin cream	1%, 25 g
37	Clotrimazole	Vaginal Tablets	100mg
38	Clotrimazole	Mouth paint	1% w/v, 15 ml
39	Clove Oil	Liquid	5ml
40	Cloxacillin	Capsules	250 mg
41	Cloxacillin	Capsules	500 mg
42	Cloxacillin		12mg/5 ml in 100 ml
43	Combined Oral Contraceptive (COC)	Tablet	30 pills, 21 pills, containing 150 mcg levonorgestrel and 30 mcg ethinylestradiol and 7 pills containing iron
44	Cotrimoxazole (Sulphamethoxazole and Trimethoprim 5:1)	Tablets	400 mg + 80 mg
45	Cotrimoxazole (Sulphamethoxazole and Trimethoprim 5:1)	Tablets	800 mg + 160mg
46	Cotrimoxazole (Sulphamethoxazole and Trimethoprim 5:1)	Syrup	200mg + 40mg/5m, 50 ml
47	Dapsone, Clofazimine, Rifampicin (MDT Combi Pack)	Tablet	MB adult blister pack, MB Chld blister pack (a/c to DOTS Program)
48	Dexamethasone	Injection	4mg in 1ml ampoule
49	Dextrose (glucose)	Injection/solution	5%, 500ml
50	Dextrose (glucose)	Injection/solution	25% of 50 ml Amp
51	Diazepam	Injection	2ml amp (5ml/ml)
52	Diazepam	Tablet	5mg
53	Diclofenac Sodium	Tablet	50 mg
54	Diclofenac Sodium	Injection	3ml ampoule (25mg/ml)
55	Doxycycline	Capsule	100mg
56	Ferrous sulphate and folic acid	Tablet	60 mg elemental iron plus 400 mcg folic acid
57	Fluconazole	Capsule	150 mg
58	Folic acid	Tablet	5 mg
59	Furosemide	Tablet	40 mg
60	Gentamicin	Injection	40 mg/ml in 2ml
61	Gentian Violet	Aqueous solution	1%, 10 ml
62	Hydrocortisone	Powder for	100 mg in vial

		Injection	
63	Hyoscine butylbromide	Injection	20 mg/ml
64	Hyoscine butylbromide	Tablet	10 mg
65	Ibuprofen	Tablet	200mg
66	Ibuprofen	Tablet	400mg
67	Ibuprofen	Syrup	100 mg/5ml
68	Lignocaine hydrochloride	Injection	2% in vial, 30ml
69	Lignocaine with adrenaline 1:10,000	Injection	2% plus Adrenalin 1:10,000, 30 ml
70	Magnesium sulphate	Injection	500 mg/ml in 2 ml ampoule
71	Metformin	Tablet	500mg
72	Methyldopa	Tablet	250 mg
73	Metoclopramide	Tablet	10 mg
74	Metoclopramide	Solution	5mg/5ml
75	Metoclopramide	Injection	5mg/ml in 2 ml ampoule
76	Metronidazole	Tablet	200 mg
77	Metronidazole	Tablet	400 mg
78	Metronidazole	Oral liquid	200 mg/5ml, 90 ml
79	Metronidazole	Injection	500 mg/100 ml
80	Misoprostol	Tablet	200 mcg
81	Neomycin Skin	Ointment	2% w/w 10 gm
82	Nifedipine	Tablet	10 mg
83	Normal Saline (NS)	Solution	0.9% infusion solution, 500 ml
84	Oral Rehydration Salts (ORS)	Powder	WHO Formula sachet/liters
85	Oxymetazoline	Nasal drop	0.025%, 10 ml
86	Oxymetazoline	Nasal drop	0.05% 10 ml
87	Oxytocin	Injection	10 IU/ml
88	Paracetamol	Injection	150 mg/ml in 2ml ampoule
89	Paracetamol	Tablet	500 mg
90	Paracetamol	Syrup	125mg/5ml, 50 ml
91	Permethrin	Lotion	1% 100ml
92	Permethrin	Cream	5% w/v 30 g
93	Pheniramine	Injection	22.75mg/ml 2ml
94	Phenobarbital	Tablet	30 mg
95	Phenobarbital	Injection	100 mg/ml
96	Povidone iodine	Solution	5% w/v 500 ml
97	Pralidoxime Sodium	Injection	500 mg, 20 ml
98	Prednisolone	Tablet	5mg
99	Prednisolone	Tablet	10 mg

100	Prednisolone	Tablet	20 mg
101	Pyridoxine	Tablet	10mg
102	Ranitidine	Tablet	150 mg
103	Ranitidine	Injection	25mg/ml in 2 ml ampoule
104	Ringer's Lactate (RL)	Solution	500 ml
105	Salbutamol	Solution for nebulization	1 mg/ml of 15 ml
106	Salbutamol	Oral Liquid	2mg/5ml
107	Salbutamol	MDI	100 mcg
108	Silver Sulfadiazine	Cream	0.2% w/v 15g
109	Tetracycline	Eye ointment	1%, 5g
110	Tinidazole	Tablet	500mg
111	Vitamin A	Capsule	200,000 IU
112	Vitamin A	Capsule	50,000 IU
113	Vitamin B complex	Tablet	Thiamine 10 mg, riboflavin 10 mg, pyridoxine 3 mg, cyanocobalamin 15 mcg (Therapeutic dose)
114	Vitamin K1	Injection	1mg/0.5 ml
115	Zinc sulphate	Dispersible tablets	10 mg
116	Zinc sulphate	Dispersible tablets	20 mg

नोट : माथि उल्लेखित औषधी तथा औषधीजन्य सामाग्रीहरु सम्पूर्ण सेवाग्राहीहरुलाई निःशुल्क उपलव्ध गराईन्छ सो बाहेकका अन्य औषधीहरु स्वास्थ्य विमामा आवद्ध नभएका सेवाग्राहीहरुलाई अस्पताल फार्मेसी बाट १० प्रतिशत छुटमा स-शुल्क उपलव्ध गराईन्छ । साथै विमीत सेवाग्राहीहरुलाई विमाद्धारा तोकिएका औषधीहरु पूर्ण निःशुल्क उपलव्ध गराईन्छ ।

अनुसुची-२

जिल्ला अस्पताल तेह्रथुमको अस्पताल व्यवस्थापन समितिको निर्णय वमोजिम मिति २०८० साल असोज १ गते बाट लागु हुने गरी निर्धारीत अस्पतालबाट उपलब्ध सेवाहरुको सेवा शुल्कको विवरण

सेवा

BIOCHEMISTRY AND GENERAL TEST			IMMUNOLOGY		
क. स.	सेवाको नाम	सेवा शुल्क	क.स.	सेवाको नाम	सेवा शुल्क
१	24 HOUR URINE PROTEIN	१६०	१	ASO TITER	२००
२	A/G RATIO	३१७	२	BLOOD GROUPING RH TYPING	५०
३	ABG GAS(6 PARAMETERS)	६८०	३	CROSS MATCH	१००
४	ADENOSINE DEAMINASE (ADA) TEST	५७५	४	CRP QUALITATIVE	१६०
५	ALBUMIN	१००	५	CRP QUANTITATIVE	६००
६	ALDEHYDE TEST	९५	६	DENGUE RDT	४००
७	ALKALINE PHOSPHATASE(ALP)	१२०	७	H-PYLORI RDT	६००
८	BILIRUBIN T/D FREE	०	८	HBSAG RDT	२००
९	BILLIRUBIN T/D	१२०	९	HCV	२५०
१०	BLOOD SUGAR (FASTING)	५०	१०	HIV	१
११	BLOOD SUGAR (PP)	५०	११	MANTOUX TEST FREE	FREE
१२	BLOOD SUGAR(RANDOM)	५०	१२	OCCULT BLOOD	८०
१३	BODY FLUID/CSF C/S	४००	१३	RA FACTOR	१००
१४	SERUM CALCIUM	२००	१४	RK 39 RDT	FREE
१५	CREATINE PHOSPHOKINASE(CPK)	२१५	१५	STOOL FOR H-PYLORI RDT	६५०
१६	CREATININE CLEARANCE	३९०	१६	TPHA	३००
१७	FECAL OCCULT BLOOD TEST(FOBT)	६०	१७	UPT RDT	१००
१८	FLUID/CSF RE/BIOCHEMISTRY(SUGAR,PROTEIN)	१७०	१८	VDRL	१००
१९	FOLIC ACID LEVEL	३००	१९	MALARIA RDT	२५०
२०	GLUCOSE TOLERANCE TEST(GTT)	२४०	२०	LEPTOSPIRA (RDT)	४००
२१	HDL CHOLESTROL	१५०	२१	SCRUB TYPHUS AB	६००
२२	SERUM LDH	३००	२२	S.TYPHI IGM/ IGG	४००
२३	LDL CHOLESTROL	१५०	MICROBIOLOGY		
२४	LFT(LIVER FUNCTION TEST)	६५०	क.स.	सेवाको नाम	सेवा शुल्क
२५	LIPID PROFILE	६६०	१	KOH / INDIA INK FUNGAL MICROSCOPY	७०
२६	SERUM POTASIUM (K+)	१५०	२	URINE FOR AFB	free
२७	PROSTATE SPECIFIC ANTIGEN(PSA)	८००	३	GRAMS STAIN	६०
२	RFT(UR+CR+NA+K)	५७५	४	SPUTUM AFB STAIN FREE	१

८					
२९	SERUM AMYLASE	२००	५	SPUTUM FOR AFB FOLLOW UP	०
३०	SERUM CREATININE	१२०	६	VAGINAL SWAB C/S	०
३१	SERUM GAMMA GT	१५०		SPECIAL TEST	
३२	SERUM GLOBULIN	१००	क.स.	सेवाको नाम	सेवा शुल्क
३३	SERUM LIPASE	३४०	१	ANTI TPO	१०००
३४	SERUM MAGNESIUM	३००	२	T3(IMMUNOFLORESCENSE ASSAY)	३१०
३५	SERUM PHOSPHORUS	१८५	३	T4(IMMUNOFLORESCENSE ASSAY)	३१०
३६	SERUM TOTAL PROTEIN	१००	४	TFT (THYROID FUNCTION TEST)	९००
३७	SGOT	१३०	५	TSH(IMMUNOFLORESCENSE ASSAY)	३१०
३८	SGPT	१३०	६	HBA1C LEVEL	५००
३९	SERUM SODIUM	१५०	७	PSA	८००
४०	SERUM SODIUM/POTASIUM	४००	८	VITAMIN B12	१०००
४१	STOOL R/E	४०	९	VITAMIN D	१५००
४२	TOTAL CHOLESTEROL	१५०		OTHER DIAGNOSTIC PROCEDURES	
४३	TRIGIYCERIDE (TG)	१५०	क.स.	सेवाको नाम	सेवा शुल्क
४४	TROPONIN I (QUALITATIVE)	७१५	१	ECG CHARGE	२००
४५	TROPONIN-I (QUANTITATIVE)	१२००	२	USG CHARGE (A+P)	५००
४६	SERUM UREA	९०	३	USG CHARGE EMERGENCY	६००
४७	SERUM URIC ACID	१००			
४८	URINE ACETONE(KETONE)	५०		X-RAY SERVICE	
४९	URINE MICROALBUMIN	५००	क.स.	सेवाको नाम	सेवा शुल्क
५०	URINE R/E,M/E	४०		X-RAY CR (DOUBLE EXPOSURE)	४५०
५१	PLEURAL FLUID ANALYSIS	१७५		X-RAY CR (SINGLE EXPOSURE)	३००
५२	SEMEN ANALYSIS	१००		X-RAY CR (TRIPLE EXPOSURE)	५००
DENTAL SERVICE				MINOR PROCEDURE	
क.स.	सेवाको नाम	सेवा शुल्क	क.स.	सेवाको नाम	सेवा शुल्क
१	ADULT DENTAL EXT. (DIFFICULT)	३००	१	DRESSING MAJOR	१००
२	ADULT DENTAL EXT. (SIMPLE)	१००	२	DRESSING MINOR	४०
३	ADULT DENTAL EXTRACTION(COMPLICATED)	५००	३	SUTURE REMOVAL	२०
४	ADULT DENTAL EXTRACTION(SURGICAL)	८००	४	FB REMOVAL	२००
५	ANTERIOR RCT/POSTERIOR RCT/ PULPECTOMY 1ST VISIT	१०००	५	I & D LARGE	२५०
६	ANTERIOR RCT/POSTERIOR RCT/ PULPECTOMY 1ST+2ND+3RD VISIT	२५००	६	I & D SMALL	५०
७	APF GEL(FLOURIDE APPLICATION)	२००	७	K-WIRE REMOVAL	२५०
८	BLOOD TEST DENTAL PACKAGE	२७०	८	MINOR OT LARGE	१०००

९	COMPOSITE RESTOARTION CLASS I	८००	९	MINOR OT SMALL	५००
१०	COMPOSITE RESTOARTION CLASS II,III	१०००	१०	PHYSIOTHERAPY PACKAGE 1 WEEK (LEVEL1)	८७५
११	DCM	१५००	११	PHYSIOTHERAPY PACKAGE 1 WEEK (LEVEL2)	१७५०
१२	DEEP SCALING	१०००	१२	PHYSIOTHERAPY PER SITTING	१५०
१३	DENTAL FILLING COMOSITE PER UNIT	३००	१३	SUTURE MAJOR	५००
१४	DENTAL MINOR OT	५००	१४	SUTURE MINOR	२००
१५	DENTAL X-RAY	१००	१५	SUTURING COMPLICATED	१०००
१६	DRESSING OF WOUND PER VISIT DENTAL	२००	१६	USG GUIDED DRAINAGE PROCEDURE	५००
१७	ESTHETIC RESTORATION	१५००	१७	FOREIGN BODY REMOVAL	५००
१८	FACIAL ESTHETIC SUTURING	१५००	१८	FOREIGN BODY REMOVAL UNDER LA	५००
१९	G.P REMOVAL(DIFFICULT PER CANAL)	५००	१९	INJ. TRICORT LOCAL SURFACE	५०
२०	G.P REMOVAL(SIMPLE)	१०००	२०	SYRINGING	५०
२१	GIC RESTORATION	५००	२१	BODY FLUID ASPIRATION	५००
२२	IMAPCTION(BONY)	१५००	२२	GANGLION ASPIRATION AND STEROID INJECTION (INCLUDING STEROID MEDICINE)	२५०
२३	IMAPCTION(SOFT TISSUE)	१०००	२३	INTRA LESIONAL STEROID INJECTION	२५०
२४	INTRA LESIONAL INJECTION PER VISIT	२००	२४	INTRA-ARTICULAR STEROID INJECTION (INCLUDING STEROID MEDICINE)	२५०
२५	MANUAL SCALING	१००	२५	PLASTER MAJOR	८००
२६	OCCLUSAL RADIOGRPH	३००	२६	PLASTER MINOR	५००
२७	OPERCULECTOMY UNDER LA	१०००	२७	PLASTER REMOVAL	२५
२८	SUPRA/SUB GINGIVAL SCALING	८००		**OPERATION THEATRE PROCEDURE**	
२९	SUTURING SIMPLE DENTAL	५००	क.स.	सेवाको नाम	सेवा शुल्क
३०	TEMPORARY FILLING	१५०	१	I & D UNDER KETAMINE (GA) BREAST,DEEP,PERINEAL	३०००
३१	TOOTH GRINDING	१००	२	INTERMEDIATE OT CHARGE	३०००
३२	VITALITY TEST	१००	३	IVA	२०००
	HEMATOLOGY		४	MAJOR OT CHARGE	१००००
क.स.	सेवाको नाम	सेवा शुल्क	५	CESAREAN SECTION (LSCS)	FREE
१	ABSOLUTE COUNT(E/N/L/M/B)	२५०	६	SAFE ABORTION (MVA)	FREE
२	APTT(ACTIVATED PARTIAL THROMBOPLASTIN TIME)	२९०		**MEDICOLEGAL CASE**	
३	BLOOD TRANSFUSION PACKAGE	१०००	क.स.	सेवाको नाम	सेवा शुल्क
४	BT(BLEEDING TIME)	५०	१	DEAD BODY FRIDGE CHARGE PER DAY	१५००
५	CBC(COMPLET BLOOD COUNT)	२१०	२	MEDICAL CERTIFICATE	५००
६	CT(CLOTING TIME)	५०	३	POLICE CASE REPORT	५००
७	DC	३५	४	HEALTH EXAMINATION FOR PERSON IN CUSTODY	FREE
८	ESR	३५			
९	HEMOGLOBIN (HB)	३५		**OTHER SERVICES**	

११	MCH	३०	क.स.	सेवाको नाम	सेवा शुल्क
१२	MCHC	३०	१	ARV CHARGE (PER DOSE)	१००
१३	MCV	३०	२	BED CHARGE PER DAY (GENERAL)	१०
१४	MP FREE	१	३	NEBULIZATION PER EPISODE	२०
१५	PBS (PERIPHERAL BLOOD SMEAR)	१००	४	OJT (1MONTH) CMA/ANM/LAB ASS	१०००
१६	PCV	५०	५	OJT (1MONTH) FOR HA/SN/LAB TECH	१५००
१८	PLATELETES	५०	६	OXYGEN CYLINDER(BIG SIZE) FOR FILLING	७००
१९	PT/INR	१८०	७	OXYGEN CYLINDER(SMALL SIZE) FOR FILLING	३००
२०	RBC COUNT	३५	८	OXYGEN FLOWMETER	२५००
२१	RETICULOCYTE COUNT	१२५	९	OXYGEN GAS CHARGE PER 24 HR	१००
२२	Total Count	३०			

अनुसुची-३

SN	Name of equipments	Quantities	CONDITION		REMARKS
			FUNCTIONAL	Non Functional	
1	Baby Warmer	6	4	2	
2	OT Table	2	1	1	
4	Portable USG Machine	1	1		
5	Patient Monitor	13	10	3	
10	Fully Automated eCLIA	1	1		
11	Fully Automated Biochemistry Analizer	1	1		
12	Fully Automated Haematology Analizer 3 parts	2	2		
13	Bio Safety Cabinet	2	1	1	
16	DI Water Plant	1	1		
17	Electrolyte Analyzer	1	1		require frequent repair and maintenance it is better to be replaced
18	Laboratory Refrigeretor	1	1		
19	Olympus Microscope	4	2	2	
20	3D USG Machine	1	1		
21	X- Ray Machine 500mA	1	1		require frequent repair and maintenance it is better to be replaced
22	PORTABLE X- Ray Machine 100mA	2	2		
23	DR System (Carestream)	1	1		
24	CR System (KONKA)	1	1		
25	Cardiac Monitor	2	2		require frequent repair and maintenance it is better to be replaced

SN	Name of equipments	Quantities	CONDITION		REMARKS
			FUNCTIONAL	Non Functional	
26	Laryngoscope/Ambu Bag	5	2	2	
27	O2 Cyllinder	18	12	6	
28	O2 Concentrator	24	16	8	
29	PORTABLE Ventilator	2	0	2	
30	Electric and Manual Suction Machine	3	2	1	
31	Photo Therapy Machine	2	1	1	
32	OXYGEN Plant	1	1		
33	GENERATOR 62 KVA	1	1		
34	GENERATOR 3 & 5 KVA	2		2	
35	FULLY AUTOMATED HPLC PROTEIN ANALYZER	1	1		
36	SEMI AUTO COAGULATION ANALYZER	1	1		
37	DIGITAL CENTRIFUGE	1	1		
38	CENTRIFUGE	3	2	1	
39	HOT AIR OVEN	2	1	1	
40	DEAD BODY FRIDGE	1	1		
41	DELIVERY BED	3	2	1	
42	ICU BED	5	5		
43	AUTOCLAVE	3	2	1	
44	WASHING MACHINE	4	2	2	

अनुसुची ४

		सर्म्पक नं.
अस्पताल व्यावस्थापन समिति अध्क्षय	गुमान सिं इस्वो	९८५२०५३४७९
अस्पताल प्रमुख	मेडिकल सुपरिटेन्डेन्ट	९८५२०६०१८८
सुचना अधिकारी	महेन्द्र कुमारी खड्का	९८५२०१००१५
गुनासो सुन्ने अधिकारी	डा. राकेश वैठा	९८५२०१००१५
अस्पताल प्रशासन	चेतनाथ भट्टराई	०२६४६०१८८
आकस्मिक विभाग	कुमार फागु	९७६७८१०१८८
अन्तरंग विभाग	कोपीला श्रेष्ठ	०२६५९५३८८
अस्पतालको इमेल	अफिसीयल मेल	dhterhathum@gmail.com

अनुसुची ५

संगठनात्मक तालिका
जिल्ला अस्पताल तेह्रथुम

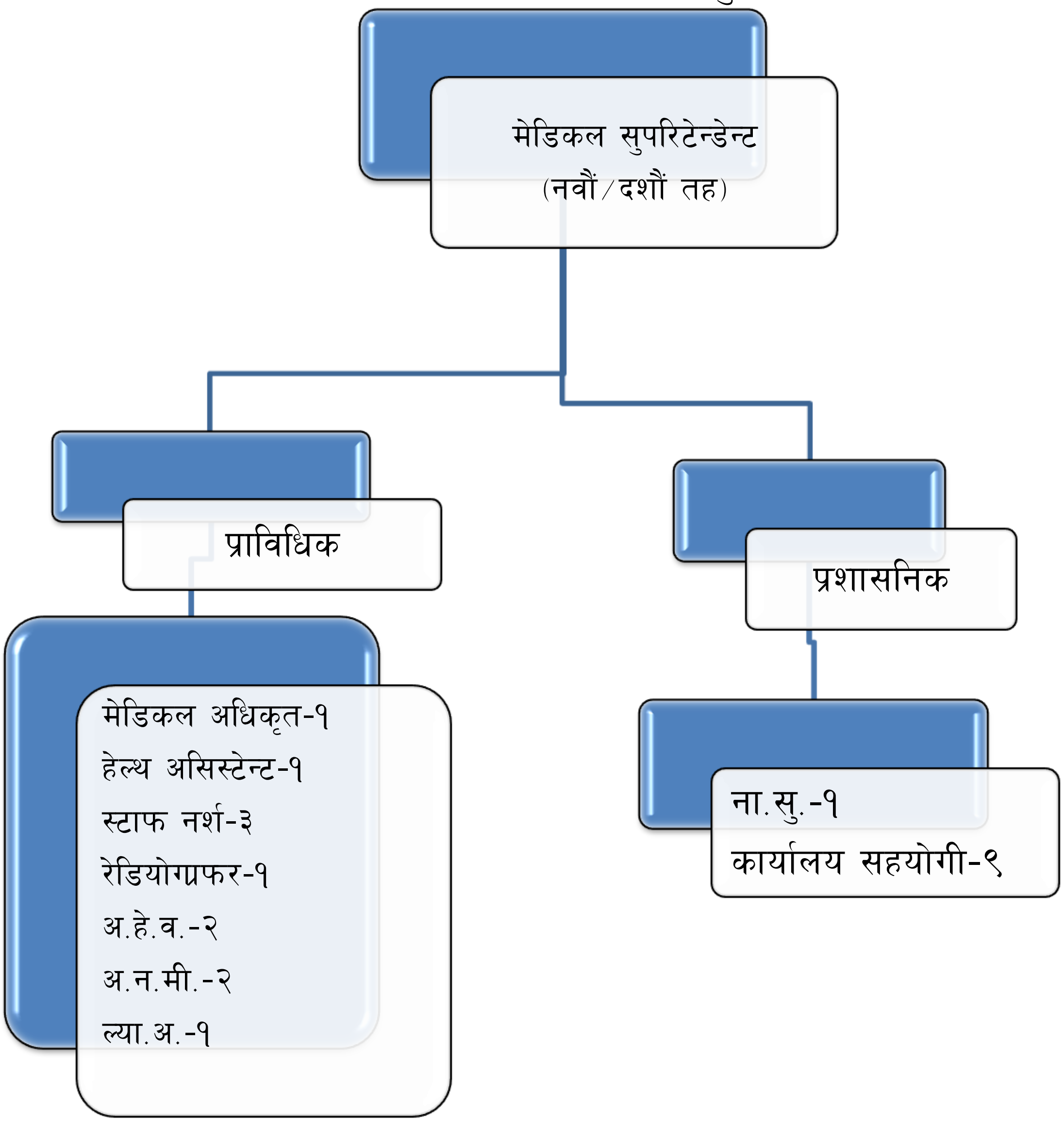

Disaster Mock Drill 2081/082

Disaster Mock Drill
Closing

अस्पतालको पुरानो भवन (हाल सञ्चालनमा रहेको)

CEONC(Operation Theatre) भवन

भवन चुहिएर जीर्ण अवस्थामा रहेको शल्यक्रिया कक्ष

SNCU UNIT

अस्पताल भवन भित्रको बगैचा

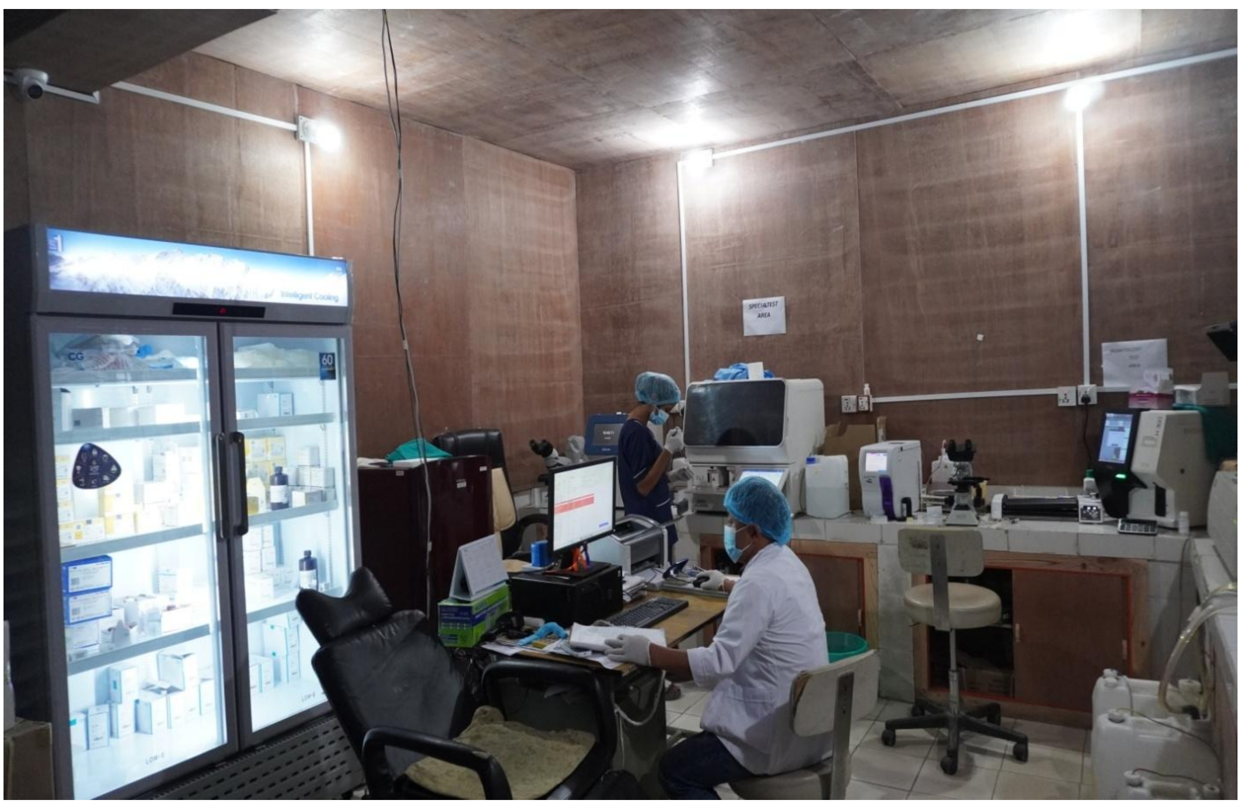

अस्पताल प्रयोगशाला

अस्पताल फार्मेसी

निर्माणाधिन अस्पताल फोहोर संकलन, प्रशोधन, भन्डारण तथा विर्सजन केन्द्र

निर्माणाधिन अस्पताल फोहोर संकलन, प्रशोधन, भन्डारण तथा विर्सजन केन्द्र

अक्सिजन प्लान्ट

आकस्मिक विभाग

एक्स-रे विभाग

एक्स-रे विभाग

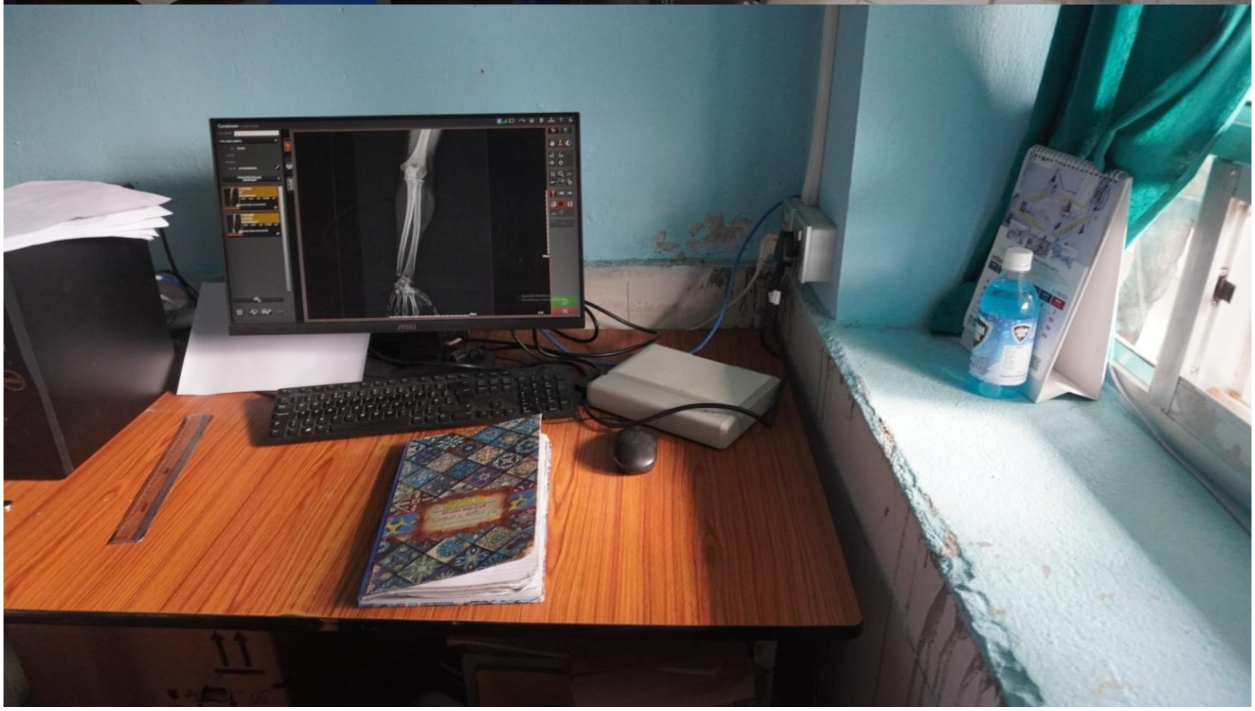

अन्तरङ्ग विभाग

नर्सीङ स्टेसन

वार्ड

वार्ड

ANC Ward

Delivery Room

निर्माणाधिन नयाँ अस्पताल भवन

स्वास्थ्य जिवन सुखी परिवार
देश विकासको आधार

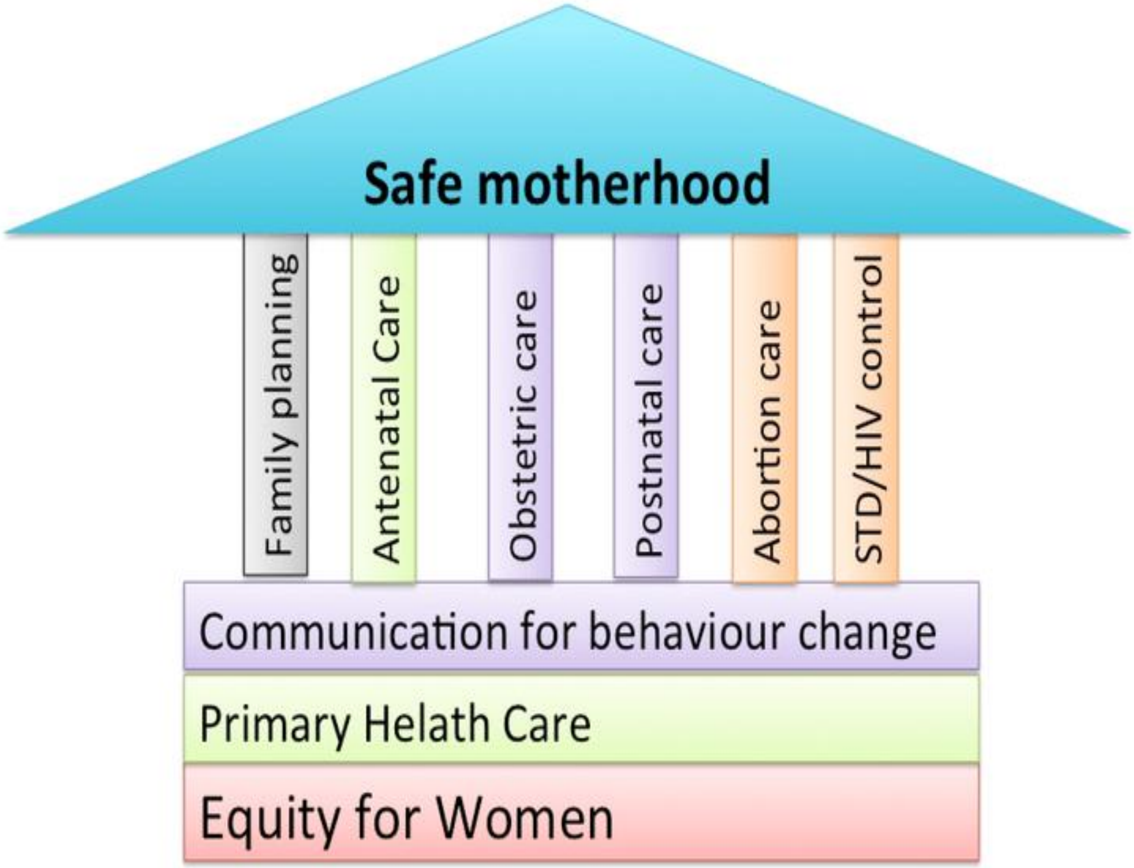
Safe motherhood
Family planning
Antenatal Care
Obstetric care
Postnatal care
Abortion care
STD/HIV control
Communication for behaviour change
Primary Helath Care
Equity for Women

The End